

Анекс школског програма за школску 2023/24. годину

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Љиг, октобар 2023.

Средња школа “Хиљаду триста каплара“, Љиг

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил ЕКОНОМСКИ ТЕХНИЧАР

	I РАЗРЕД				II РАЗРЕД				III РАЗРЕД				IV РАЗРЕД				УКУПНО																				
	недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		недељно		годишње		годишње																				
	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ												
A1: ОБАВЕЗНИ ОПШТЕОБРАЗОВНИ ПРЕДМЕТИ	16	2			592	74			13				468				12				420				10				310				1790	74			1864
1 Српски језик и књижевност	3				111				3				108				3				105				3				93				417				417
1.1 језик и књижевност*	3				111				3				108				3				105				3				93				417				417
2 Српски језик као нематеријални језик*	2				74				2				72				2				70				2				62				278				278
3 Страни језик	2				74				2				72				2				70				2				62				278				278
4 Физичко васпитање	2				74				2				72				2				70				2				62				278				278
5 Математика	3				111				3				108				3				105				3				93				417				417
6 Рачунарство и информатика		2				74																									74		74				
7 Историја	2				74				2				72																		146		146				
8 Ликовна култура								1					36																		36		36				
9 Хемија	2				74																										74		74				
10 Биологија	2				74																										74		74				
11 Социологија са правима грађана																2				70											70		70				
A2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ	1				37				1				36				3				105				3				93				271				271
1 Грађанско васпитање / Верска настава	1				37				1				36				1				35				1				31				139				139
2 Изборни програм према програму образовног профила**																2				70					2				62				132				132
Укупно A1+ A2	17	2			629	74			14				504				13 (15**)				455 (525**)				11 (13**)				341 (403**)				1929 (2061**)	74			2003 (2135**)
Укупно		19				703				14				504				13 (15**)				455 (525**)				11 (13**)				341 (403**)				2003 (2135**)			

Напомена:

* За ученике који наставу слушају на матерњем језику националне мањине

** Ученик бира програм са листе општеобразовних или стручних изборних програма.

A2: Листа изборних програма према програму образовног профила

РБ	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1	Музичка култура*			2	2
2	Изабрана поглавља математике			2	2
3	Историја (одабране теме)*			2	2
4	Логика са етиком*			2	2

*Ученик бира изборни програм једном у току школовања

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	72	70	62	278
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

*Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1-2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30-60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15-30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

*Поред наведених предмета, школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета који су утврђени наставним плановима других образовних профила истог или другог подручја рада, наставним плановима гимназије или по програмима који су претходно донети.

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	37	36	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

разред	предмет / модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи - до
		Вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачунарство и информатика	74			15

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

I ПЛАН НАСТАВЕ И УЧЕЊА за образовни профил Економски техничар*

	I РАЗРЕД					II РАЗРЕД					III РАЗРЕД					IV РАЗРЕД					УКУПНО												
	недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			недељно		годишње			УКУПНО												
	Т	В	ПН	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Т	В	ПН	Б	Σ									
Б1: ОБАВЕЗНИ СТРУЧНИ ПРЕДМЕТИ	9	4		333	148		10	8		360	288		30	10	7		350	245		60	8	11		248	341		90	1291	1022		180	2493	
1 Принципи економије	2			74			2			72			2			70			2												278		278
2 Пословна економија	2			74			2			72			2			70			2												216		216
3 Рачуноводство	1	2		37	74		1	2		36	72		1	2		35	70		1	2			31	62					139	278		417	
4 Пословна кореспонденција и комуникација	2			74			2			72																				146		146	
5 Економска географија	2			74																									74		74		
6 Пословни енглески језик							1			36			1			35			1				31						102		102		
7 Пословна информатика								2			72																		72		72		
8 Електронско пословање													2			70													70		70		
9 Банкарство и осигурање													2			70			2	2			62	62		30	132	62		30	224		
10 Статистика													2			70				2			62						70	62		132	
11 Право	2			74			2			72													62						146		146		
12 Маркетинг																			2				62						62		62		
13 Економско пословање							2			72		30		3		105		60		3			93		60				270		150	420	
14 Јавне финансије							2			72																			72		72		
15 Предузетништво																				2			62						62		62		
Б2: ИЗБОРНИ ПРОГРАМИ													2			70			2				62						132		132		
1 Изборни програм према програму образовног профила**													2			70			2				62						132		132		
Укупно Б1+Б2	9	4		333	148		10	8		360	288		30	10	7		350	245		60	8	11		248	341		90	1291	1022		180	2493	
Укупно Б1+Б2	13		481			18		678			17		655			19		679			2493												
											**19		*725			**21		**741			**2625												

Напомена: *Подразумева реализацију наставе кроз теоријску наставу, вежбе, практичну наставу и наставу у блоку
**Ученик бира предмет са листе изборних општеобразовних или стручних предмета

Б2. Листа изборних програма према програму образовног профила

Рб	Листа изборних програма	РАЗРЕД			
		I	II	III	IV
1	Национална економија			2	
2	Комерцијално познавање робе			2	
3	Рачуноводство банака				2
4	Друштвено одговорно пословање				2

Остали облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова	УКУПНО часова
Час одељењског старешине	74	72	70	62	278
Додатни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Допунски рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120
Припремни рад*	до 30	до 30	до 30	до 30	до 120

* Ако се укаже потреба за овим облицима рада

Факултативни облици образовно-васпитног рада током школске године

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Екскурзија	до 3 дана	до 5 дана	до 5 наставних дана	до 5 наставних дана
Језик другог народа или националне мањине са елементима националне културе	2 часа недељно			
Трећи страни језик	2 часа недељно			
Други предмети*	1–2 часа недељно			
Стваралачке и слободне активности ученика (хор, секција и друго)	30–60 часова годишње			
Друштвене активности (ученички парламент, ученичке задруге)	15–30 часова годишње			
Културна и јавна делатност школе	2 радна дана			

* Поред обавезних предмета и изборних програма школа може да организује, у складу са одређењима ученика, факултативну наставу из предмета/програма који су утврђени плановима наставе и учења других образовних профила истог или другог подручја рада, као и плановима наставе и учења за гимназије, а који су утврђени школским програмом.

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Остваривање школског програма по недељама

	I РАЗРЕД часова	II РАЗРЕД часова	III РАЗРЕД часова	IV РАЗРЕД часова
Разредно часовна настава	37	36	35	31
Менторски рад (настава у блоку, пракса)		1	2	3
Обавезне ваннаставне активности	2	2	2	2
Матурски испит				3
Укупно радних недеља	39	39	39	39

Подела одељења у групе

Разред	предмет/модул	годишњи фонд часова			број ученика у групи -до
		вежбе	практична настава	настава у блоку	
I	Рачуноводство	74			15
	Пословна кореспонденција и комуникација	74			15
II	Рачуноводство	72			15
	Пословна кореспонденција и комуникација	72			15
	Пословна информатика	72			15
	Економско пословање	72		30	15
III	Рачуноводство	70			15
	Електронско пословање	70			15
	Економско пословање	105		60	15
IV	Рачуноводство	62			15
	Економско пословање	93		60	15
	Банкарство и осигурање	62		30	15
	Статистика	62			15
	Предузетништво	62			15

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Српски језик и књижевност

ГОДИШЊИ ПЛАН НАСТАВНОГ РАДА ЗА ШКОЛСКУ 2023 / 2024. ГОДИНУ

Разред : I , недељни фонд: 3 , год.фонд часова: 111

План рада сачињен је на основу Правилника о наставном плану и програму за :
Средњу школу : **стручну**
Подручје рада : **економија, право и администрација**
Образовни профил : **Економски техничар**

НЕОПХОДНИ УЦБЕНИЦИ, ПРИРУЧНИЦИ И ДРУГО :

1. Миодраг Павловић – Читанка за I разред ср. школе, Klett 2012 / 2013. Београд
2. Весна Ломпар – Граматика српског језика, Klett 2012 / 2013. Београд
3. Ј. Деретић – Историја књижевности

Годишњи фонд часова : 111

Разред : први (4. степен)

ИСХОДИ	ТЕМА и
По завршетку разреда ученик ће бити у стању да :	кључни појмови садржаја програма

<p>-објасни појам и функцију књижевности као уметности и однос књижевности и других уметности;</p> <p>-наведе главне мотиве, тематику, ликове и основне стилске одлике репрезентативних књижевних дела;</p> <p>-именује ауторе и дела из обавезног школског програма;</p> <p>-објасни разлику између ауторске и народне књижевности;</p> <p>-именује особености књижевне епохе;</p> <p>-наведе имена аутора, називе обрађених дела и разврстава их према књижевним епохама;</p> <p>-повеже знања из историје и историје уметности са књижевним стваралаштвом епоха о којима учи;</p> <p>-познаје књижевне родове и врсте и разликује њихове основне одлике;</p> <p>-износи своје утиске и запажања о књижевном делу, тумачи његове битне чиниоце и вреднује га развијајући читалачку компетенцију;</p> <p>-повеже мит са књижевним делом;</p> <p>-објасни универзалне поруке књижевности старог века на примерима дела различитих жанрова;</p> <p>-објасни карактеристике средњовековних жанрова (житије, похвала, слово, јеванђеље...)</p> <p>-објасни значај средњовековне књижевности за српску културу;</p> <p>-уочи одлике усмене уметности речи и класификује народну књижевност;</p> <p>-процењује етичке вредности изнете у делима народне књижевности;</p> <p>-објасни значење појмова хуманизам и ренесанса;</p>	<p>КЊИЖЕВНОСТ</p> <p>Читање и проучавање књижевности</p> <p>Књижевни родови и врсте</p> <p>Књижевност старог века</p> <p>Народна књижевност</p> <p>Средњовековна књижевност</p> <p>Књижевност хуманизма и ренесансе</p> <p>ЈЕЗИК</p> <p>Општи појмови о језику</p> <p>Историја књижевних језика код Срба</p> <p>Раслојавање језика</p> <p>Фонетика са морфофонологијом</p> <p>Прозодија</p> <p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <p>Правопис</p> <p>Усмено и писано изражавање</p>
--	---

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

-упореди вредности средњег века са вредностима хуманизма и ренесансе – објасни значај уметности хуманизма и ренесансе за развој европске културе и цивилизације; -разуме језик као систем и разликује његове функције; -препозна особине књижевних језика пре реформе Вука Караџића; -раликује глас, фонему и графему; -клаасификује гласове према основним критеријумима; -одреди границу слога у типичним случајевима; -препозна гласовне алтернације и примени нормативна решења у вези са њима; -примени основна правила акценатске норме; -примени одговарајућа правописна правила; -правилно попуни различите формуларе и обрасце; -састави текст примењујући различите облике књижевноуметничког стила; -правилно распореди грађу при писању састава; -препозна некњижевни акценат и облик речи у свакодневној комуникацији и у говору јунака у драмским уметничким формама, а потом га исправља у сопственом говору.	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

РАЗРЕД/ОДЕЉЕЊЕ: 11

СМЕР: Економски техничар

УЏБЕНИК: *Tim Falla, Paul A Davies: SOLUTIONS 3rd edition Pre-Intermediate (Oxford University Press/Novi Logos/Klett)*

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО	СВЕГА
	I X	X	XI I	I I	II I	I V	V I							
1. Introduction	8										2	4	2	8
2. Feelings		8	6								4	4	6	14
3. Adventure			2	9	2	3					5	4	7	16
4. On Screen					1	4	9	1			5	4	6	15
5. Our planet								7	6		4	4	5	13
6. Ambition									2	6	2	2	4	8
УКУПНО	8	8	8	9	3	7	9	8	8	6	22	22	30	74

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

РЕД БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТН Е КОМПЕТЕНЦИЈЕ <i>за крај средњег стручног образовања и васпитања</i>	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА <i>за крај средњег стручног образовања и васпитања</i>	ИСХОДИ <i>По завршетку првог разреда ученик ће бити у стању да:</i>
1.	Introduction Unit	Комуникација, сарадња, решавање проблема одговоран однос према околини, дигитална компетенција, целоживотно учење, одговорно учешће у демократском друштву	2.СТ.2.1.3. Разуме суштину и битне појединости монолошког излагања у образовном и јавном контексту уколико је излагање јасно и добро структурирано. Област језичке вештине – СЛУШАЊЕ 2.СТ.2.1.1. Разуме суштину и битне појединости порука, упутстава и обавештења о темама из свакодневног живота и делатности.	ПИСМЕНО ИЗРАЖАВАЊЕ пише на разложен и једноставан начин о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања; описује особе и догађаје поштујући правила кохерентности описује утиске, мишљења и осећања пише белешке, поруке и лична писма да би тражио или пренео релевантне информације; резимира прочитани/преслушан и текст о блиским темама и износи сопствено мишљење о њему; попуњава формуларе, упитнике и различите обрасце у личном и образовном домену; пише краћа формална писма пише електронске поруке, СМС поруке, учествује у дискусијама на блогу.
			Област језичке вештине –	

2.	Feelings	Комуникација , решавање проблема, сарадња, целоживотно учење	<p>СЛУШАЊЕ 2.СТ.1.1.1. Разуме краће поруке, обавештења и упутства која се саопштавају разговетно и полако. 2.СТ.1.1.2. Схвата смисао краће спонтане интеракције између двоје или више са/говорника у личном, образовном и јавном контексту. 2.СТ.1.1.3. Схвата општи смисао информације или краћих монолошких излагања у образовном и јавном контексту. 2.СТ.1.1.4. Схвата смисао прилагођеног аудио и видео записа у вези с темама из свакодневног живота (стандардни говор, разговетни изговор и спор ритам излагања).</p> <p>Област језичке вештине – СЛУШАЊЕ 2.СТ.2.1.1. Разуме суштину и битне појединости порука, упутстава и обавештења о темама из свакодневног живота и делатности.</p>	<p>РАЗУМЕВАЊЕ ГОВОРА адекватно реагује на усмене поруке у вези са активностима у образовном контексту; разуме основну поруку краћих излагања о познатим темама у којима се користи стандардни језик и разговетан изговор; разуме информације о релативно познатим и блиским садржајима и једноставна упутства у приватном, јавном и образовном контексту; разуме општи смисао информативних радијских и телевизијских емисија о блиским темама, у којима се користи стандардни говор и разговетан изговор; разуме суштину исказа (са)говорника који разговарају о блиским темама, уз евентуална понављања и појашњавања; изводи закључке после слушања непознатог текста у вези са врстом текста, бројем саговорника, њиховим међусобним односима и намерама, као и у вези са општим садржајем;</p>
----	-----------------	---	--	--

			<p>2.СТ.2.1.2. Разуме суштину и битне појединости разговора или расправе између двоје или више са / говорника у приватном, образовном и јавном контексту.</p> <p>2.СТ.2.1.3. Разуме суштину и битне појединости монолошког излагања у образовном и јавном контексту уколико је излагање јасно и добро структурирано.</p> <p>2.СТ.2.1.4. Разуме суштину аутентичног тонског записа (аудио и видео запис) о познатим темама, представљених јасно и стандардним језиком.</p> <p>2. Област језичке вештине – ЧИТАЊЕ</p> <p>2.СТ.1.2.1. Разуме општи смисао једноставних краћих текстова у вези с блиским темама, у којима преовлађују фреквентне речи и интернационализм и.</p> <p>2.СТ.1.2.2. Проналази потребне информације у</p>	<p>ослањајући се на општа знања, искуства и контекст поруке, увиђа значење њених непознатих елемената;</p>
--	--	--	--	--

			<p>једноставним текстовима (нпр. огласи, брошуре, обавештења, кратке новинске вести).</p> <p>2.СТ.1.2.3. Разуме једноставне личне поруке и писма.</p> <p>2.СТ.1.2.4. Уочава потребне детаље у текстовима из свакодневног живота (натписи на јавним местима, упутства о руковању, етикете на производима, јеловник и сл.).</p> <p>Област језичке вештине –</p> <p>ЧИТАЊЕ</p> <p>2.СТ.2.2.1. Разуме општи смисао и релевантне информације у текстовима о блиским темама из образовног и јавног контекста.</p> <p>2.СТ.2.2.2. Открива значење непознатих речи на основу контекста који му је близак.</p> <p>2.СТ.2.2.3. Разуме описе догађаја, осећања и жеља у личној преписци.</p> <p>2.СТ.2.2.4. Проналази потребне информације у уобичајеним писаним документима (нпр. пословна преписка, проспекти, формулари).</p> <p>2.СТ.2.2.5.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>Проналази специфичне појединости у дужем тексту са претежно сложеним структурама, у коме се износе мишљења, аргументи и критике (нпр. новински чланци и стручни текстови).</p> <p>Област језичке вештине – ГОВОР</p> <p>2.СТ.1.3.1. Уме да оствари друштвени контакт (нпр. поздрављање, представљање, захваљивање).</p> <p>2.СТ.1.3.2. Изражава слагање/неслагање, предлаже, прихвата или упућује понуду или позив.</p> <p>2.СТ.1.3.3. Тражи и даје једноставне информације, у приватном, јавном и образовном контексту.</p> <p>2.СТ.1.3.4. Описује блиско окружење (особе, предмете, места, активности, догађаје).</p> <p>2.СТ.1.3.5. Излаже већ припремљену кратку презентацију о блиским темама.</p> <p>2.СТ.1.3.6. Преноси или интерпретира кратке поруке, изјаве, упутства или питања.</p> <p>2.СТ.1.3.7. Излаже</p>	
--	--	--	---	--

			<p>једноставне, блиске садржаје у вези са културом и традицијом свог и других народа.</p> <p>Област језичке вештине – ГОВОР</p> <p>2.СТ.2.3.1. Започиње, води и завршава једноставан разговор и укључује се у дискусију на теме како од личног интереса, тако и оне о свакодневном животу.</p> <p>2.СТ.2.3.2. Износи лични став, уверења, очекивања, искуства, планове као и коментаре о мишљењима других учесника у разговору.</p> <p>2.СТ.2.3.3. Размењује, проверава, потврђује информације о познатим темама у формалним ситуацијама (нпр. у установама и на јавним местима).</p> <p>2.СТ.2.3.4. Описује или препричава стварне или измишљене догађаје, осећања, искуства.</p> <p>2.СТ.2.3.5. Излаже већ припремљену презентацију о темама из свог окружења или струке.</p>	
--	--	--	--	--

			<p>2.СТ.2.3.6. Извештава о догађају, разговору или садржају нпр. књиге, филма и сл.</p> <p>2.СТ.2.3.7. Излаже садржаје и износи своје мишљење у вези са културом, традицијом и обичајима свог и других народа.</p> <p>Област језичке вештине –</p> <p>ПИСАЊЕ</p> <p>2.СТ.1.4.1. Пише кратке белешке и једноставне поруке (нпр. изражава захвалност, извињење, упозорење).</p> <p>2.СТ.1.4.2. Пише приватно писмо о аспектима из свакодневног живота (нпр. описује људе, догађаје, места, осећања).</p> <p>2.СТ.1.4.3. Попуњава образац/упитник, наводећи личне податке, образовање, интересовања и сл.</p> <p>2.СТ.1.4.4. Пише једноставне текстове према моделу, уз помоћ илустрација, табела, слика, графикона, детаљних упутстава.</p> <p>2.СТ.1.4.5. Преводи или интерпретира информације из једноставних</p>	
--	--	--	--	--

			<p>порука, бележака или образаца.</p> <p>Област језичке вештине – ПИСАЊЕ</p> <p>2.СТ.2.4.1. Пише белешке или одговара на поруке, истичући битне детаље.</p> <p>2.СТ.2.4.2. У приватној преписци, тражи или преноси информације, износи лични став и аргументе.</p> <p>2.СТ.2.4.3. Пише, према упутству, дескриптивне и наративне текстове о разноврсним темама из области личних интересовања и искустава.</p> <p>Област ЗНАЊЕ О ЈЕЗИКУ</p> <p>2.СТ.1.5.1. Користи задовољавајући број фреквентних речи и израза које му омогућавају изражавање основних комуникативних функција у свакодневним ситуацијама.</p> <p>2.СТ.1.5.2. Саставља кратке, разумљиве реченице користећи једноставне језичке структуре.</p> <p>2.СТ.1.5.3. Има углавном јасан и</p>	
--	--	--	--	--

			<p>разумљив изговор. 2.СТ.1.5.4. Пише с одговарајућом ортографском тачношћу уобичајене речи које користи у говору. 2.СТ.1.5.5. Примењује основну правописну норму. 2.СТ.1.5.6. Користи неутралан језички регистар.</p> <p>Област ЗНАЊЕ О ЈЕЗИКУ 2.СТ.2.5.1. Користи речи и изразе који му омогућавају успешну комуникацију у предвидивим /свакодневним ситуацијама, актуелним догађајима и сл. 2.СТ.2.5.2. Правилно разуме и користи већи број сложенијих језичких структура. 2.СТ.2.5.3. Има сасвим разумљив изговор. Општи стандарди постигнућа за крај општег средњег образовања и васпитања и средњег стручног образовања и васпитања у делу општеобразовних предмета 2.СТ.2.5.4. Пише прегледан и разумљив текст у коме су правопис,</p>	
--	--	--	---	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

			интерпункција и организација углавном добри. 2.СТ.2.5.5. Препознаје формални и неформални регистар; познаје правила понашања и разлике у култури, обичајима и веровањима своје земље и земље чији језик учи.	
--	--	--	--	--

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Физичко васпитање

Образовни профил: ЕКОНОМСКИ ТЕХНИЧАР

Недељни фонд часова : 2

Годишњи фонд часова : 74

Трајање образовања : 4 године

Наставни план и програм предмета објављен у "Просветном гласнику", број __10__ од 14.VIII.2012 ____ . године , а измене и допуне у броју ____ од ____ . године .

Циљ предмета : Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицаљу, усавршаваљу и примени моторичких умеља, навика и неопходних теоријских знаља у свакодневним и специфичним условима живота и рада

Редни број	Модул	Месец											Обучавање	вежбање	провера	Укупно	Међупредметне компетенције
		I X	X	X I	X II	I	I I	I I I	I V	V	V I						
1.	ТЕОРИЈСКО ОБРАЗОВАЊЕ	1										1	2			2	Компетенција за целоживотно учење Комуникација Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

															компетенција
2.	МЕРЕЊЕ ФИЗИЧКОГ РАЗВИТКА И ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ	7							1	6			13	13	Одговорност према околини
3.	ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОГРАМ АТЛЕТИКА		9	2							5	5	1	11	
4.	ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОГРАМ ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ (СПОРТСКА ГИМНАСТИКА)					4					3	1		4	
5.	ПРОГРАМ ПО ИЗБОРУ -Одбојка -Стони тенис КОШАРКА пливање			7	8	3	8	5	2		13	15	5	33	
6.	ПОВЕЗИВА					3		3	5		6	2	3	11	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

ФИЗИЧКО Г ВАСПИТА - ЊА СА ЖИВОТО М И РАДОМ																		
Укупно																		74

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Математика

Струка – смер: економски техничар

Уџбеници: Математика за први разред средње школе
Аутори: др Р. Деспотовић, Р. Тошић, Б. Шешеља

Недељни фонд часова: 3

Годишњи фонд часова: 111

ГЛОБАЛНИ ПЛАН

Типологија часова по наставним темама

Наставна тема	обрада	утврђивање	провера и систематизација	свега
1. Логика и скупови	6	6	2	14
2. Реални бројеви	3	4		7
3. Пропорционалност	4	3	2	9
4. Подударност	10	13		23
5. Рационални алгебарски изрази	6	8	2	16
6. Линеарне једначине, неједначине и системи линеарних једначина	7	9	1	17
7. Сличност	3	3		6
8. Тригонометрија	3	4		7

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

правоуглог троугла				
9. Писмени задаци			12	12
Свега:	42	50	19	111

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Рачунарство и информатика

Образовни профил: **економски техничар**

Недељни фонд часова: **2**   Годишњи фонд часова вежби: **74**

Трајање образовања: **четири године**

Наставни план и програм предмета објављен у „Просветном гласнику“ број 010/2023.

Редн и број	Модул	Месец										Веж бе	Укуп но	Међупредме тне компетенциј е
		I X	X	X I	XI I	I	I I	II I	I V	V	V I			
1.	Рачунарств о	8	1 0	2								20	20	Компетенциј а за целоживотно учење Комуникациј а Рад са подацима и информација ма Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција
2.	Дигитални уређаји и интернет			6	4							10	10	Одговорност према околини
3.	Креирање и уређивање дигиталних				4	4	8	8				24	24	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	садржаја													
4.	Програми за табеларна израчунавања								8	6	6	20	20	
	Укупно	8	10	8	8	4	8	8	8	6	6	74	74	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Историја

ПРОГРАМ И ПЛАН ОБРАЗОВНО - ВАСПИТНОГ РАДА

РАЗРЕД: први

ПОДРУЧЈЕ РАДА: економија, право и администрација

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: економски техничар

СТЕПЕН СТРУЧНЕ СПРЕМЕ: четврти

БРОЈ ЧАСОВА: 2 часа недељно, 66 часова годишње

УЦБЕНИК: Драгољуб М. Кочић, Историја за I разред средњих стручних школа, Завод за уџбенике, Београд 2013.

ЛИТЕРАТУРА: Историја српског народа I – IV, Београд 1983.

В. Ћоровић, Наше победе, Београд 1990.

М. Благојевић, Д. Медаковић, Р. Љушић, Љ. Димић, Историја српске државности 1-3, Нови Сад 2000-2001.

Р. Михаљчић, Бој на Косову I-III, Београд 1983.

Хрестоматија, Београд 1987.

М. Благојевић, Србија у доба Немањића, Београд 1989.

ПРОГРАМ РАДА

Основни циљеви изучавања наставног предмета *Историја* су:

1. Стицање хуманистичког образовања и развијање историјске свести;
2. Разумевање историјског простора и времена, историјских догађаја, појава и процеса и улоге истакнутих личности;
3. Развијање индивидуалног и националног идентитета;
4. Стицање и проширивање знања, развијање вештина и формирање ставова неопходних за разумевање савременог света (у националном, регионалном, европском и глобалном оквиру);
5. Унапређивање функционалних вештина и компетенција неопходних за живот у савременом друштву (истраживачких вештина, критичког и креативног мишљења, способности изражавања и образлагања сопствених ставова,

разумевања мултикултуралности, развијање толеранције и културе аргументованог дијалога);

6. Оспособљавање за ефикасно коришћење информационо-комуникационих технологија;
Развијање свести о потреби сталног усавршавања и свести о важности неговања културно-историјске баштине.

Исходи

По завршетку обраде наставних садржаја за I разред средње школе ученик ће бити у стању да:

- дефинише појам историје;
- препозна различите начине рачунања времена у прошлости и садашњости;
- наведе основне историјске периоде у развоју човечанства и одреди граничне датуме који их деле;
- објасни значај историјских извора у изучавању и разумевању прошлости;
- разликује историјске изворе од историјске литературе;
- именује институције и установе које изучавају и чувају историјске изворе и литературу (архив, музеј, библиотека);
- опише начин живота у праисторији;
- идентификује главне проналаске и њихове последице на начин живота људи у праисторији;
- утврди основне претпоставке за настанак цивилизација старог века;
- именује најважније цивилизације епохе старог века;
- наведе и лоцира најважније цивилизације из најранијег периода историје човечанства (Месопотамија, Египат, Јудеја, Феникија, Крит, Индија, Кина);
- опише друштвене структуре у најважнијим државама старог века;
- објасни државно уређење цивилизација Старог истока античке Грчке и Рима;
- наведе религијске системе и њихове главне одлике у најважнијим државама старог века;
- наведе врсте писама цивилизација старог века и препозна њихове особености;
- идентификује основне одлике привреда најзначајнијих држава старог века;
- именује најзначајнија привредна, научна и културна достигнућа цивилизација старог века;
- наведе главне тековине цивилизација старог века у савременом добу и препозна њихов значај;
- уочи, наведе и упореди сличности и разлике између појава и процеса из историје старог века са појавама и процесима у савременом друштву;
- истакне одлике периода средњег века и уочи основне разлике у односу на античку епоху;
- лоцира одређени историјски догађај или појаву на временској ленти средњег века;
- објасни формирање феудалне друштвене структуре и вазалне односе;
- опише, на примеру Византије, Франачке, Француске, Енглеске и Немачке, друштвену структуру и државно уређење у средњем веку;
- наведе и образложи организациону структуру православне и католичке цркве;
- сагледа значај Великог раскола и његове последице;
- опише настанак и ширење ислама;
- разуме узроке и последице крсташких ратова;
- уочи значај религије у средњем веку и њен утицај на културно стваралаштво;

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

- наведе и опише највећа културна и техничка достигнућа у средњем веку;
- идентификује основне одлике привреде у средњем веку;
- наведе главне тековине епохе средњег века у савременом добу;
- препозна значај тековина епохе средњег века за савремени свет;
- лоцира одређени догађај или појаву из српске средњовековне историје на временској ленти;
- опише друштвену структуру и државно уређење српских земаља у средњем веку;
- наведе одлике српске државности у средњем веку;
- уочи и објасни на историјској карти промене граница српских држава у средњем веку;
- уочи значај религије код Срба у средњем веку и њен утицај на културно стваралаштво;
- именује најважније личности које су заслужне за развој српске културе у средњем веку;
- наведе и опише највећа културна достигнућа код Срба у средњем веку;
- идентификује основне одлике привреде у српским земљама у средњем веку;
- наведе главне тековине српске средњовековне културе и уочи њихову присутност у савременом добу;
- препозна значај средњовековне државности за настанак модерне српске државе;
- идентификује основне одлике периода од краја XV до краја XVIII века у историји Европе;
- сагледа значај и последице великих географских открића;
- опише, на примеру Француске, Енглеске, Пруске, Аустрије, Русије и Шпаније, друштвену структуру и државно уређење у апсолутистичким монархијама;
- сагледа значај реформације и именује најзначајнија протестанска учења;
- именује најважније ствараоце епохе хуманизма и ренесансе и наведе њихова дела;
- наведе најзначајнија културна и техничка достигнућа у периоду од краја XV до краја XVIII века;
- идентификује основне одлике привреде у периоду од краја XV до краја XVIII века;
- истакне одлике свакодневног живота друштвених слојева у периоду од краја XV до краја XVIII века;
- наведе главне тековине периода од краја XV до краја XVIII века и препозна њихов значај у савременом добу;
- идентификује основне одлике периода од краја XV до краја XVIII века у националној историји;
- опише друштвену структуру и државно уређење Османског царства и положај српског народа у њему;
- лоцира на историјској карти најважније правце и области сеоба српског народа;
- уочи последице сеоба српског народа;
- објасни положај Срба у Хабзбуршкој монархији;
- уочи последице процеса исламизације, покатоличавања и унијаћења Срба;
- изведе закључак о улози српске цркве у очувању националног идентитета;
- наведе најзначајнија културна достигнућа српског народа у периоду од краја XV до краја XVIII века;
- идентификује основне одлике привреде у српским земљама од краја XV до краја XVIII века;
- истакне одлике свакодневног живота друштвених слојева у српским земљама у периоду од краја XV до краја XVIII века.

Начин остваривања програма

Коришћењем активних метода рада, као и развијањем креативног и критичког мишљења, наставник треба да од ученика **формира активног учесника у наставном процесу**. У вези с тим, од нарочитог значаја је коришћење задатака који захтевају примену наученог у разумевању и решавању свакодневних проблемских ситуација.

Приликом оцењивања, неопходно је информисати ученике о **критеријумима за оцењивање**.

Изучавањем историје код ученика се развија **способност логичког закључивања и схватања узрочно-последичних веза**, као и **развој критичког мишљења**.

Да би се подстакла радозналост ученика, наставни садржаји морају им се презентовати на **жив и динамичан начин**, уз мноштво информација и детаља. Ученици морају да дођу до одговора на питања: **шта** се десило у одређеном историјском периоду; **зашто** се то десило; какве су **последнице** из тога проистекле. Нарочито је важно подстицати ученике да самостално долазе до одговора на ова питања.

Коришћење **изворних историјских текстова и историјске литературе, историјских карата, документарних и играних филмова, музејских експоната, илустрација**, затим **обиласци културно-историјских споменика и установа културе** – све наведено од кључног је значаја за јасно формирање слике прошлости код ученика.

С обзиром на мултидисциплинаран карактер историјске науке, неопходно је у наставном процесу остварити **корелацију историје са другим наставним предметима** (првенствено са географијом, српским језиком, ликовном културом, музичком културом, верском наставом, грађанским васпитањем), што се може остварити кроз редовну наставу, додатни рад, слободне активности, излете, екскурзије и сл.

У историји као наративном предмету **фронтални облик рада** мора бити основни, али, кад год је то могуће, треба користити **групне и индивидуалне облике рада**, с циљем активизације ученика, њиховог оспособљавања за самосталан рад и продуктивно усвајање знања и навика. Иако у настави историје монолошка и дијалогска метода имају важно место, то не значи да не треба користити и остале наставне методе. Нарочит значај има **коришћење изворних историјских текстова**, чијом ће анализом ученици најбоље осетити специфичност неког историјског феномена и упознати основне елементе научног истраживања и историјске научне критике, затим писање **есеја, реферата и семинарских радова**, као и **игровне радионице**.

Евалуација

- Усмено проверавање напредовања ученика (редовно, комплексно и периодично), при чему се оцењује обим и квалитет знања и интересовања
- Контролни писани задаци
- Тестови провере знања
- Домаћи радови (реферати и семинарски радови, радне свеске, белешке из прочитане научне историјске литературе, историјске белетристике и историји сродних дисциплина, израда хронолошких таблица, историјских карата, речника историјских појмова, израда албума историјских слика и слично)

ГЛОБАЛНИ ПЛАН

Ред. број	НАСТАВНЕ ТЕМЕ	БРОЈ ЧАСОВА		
		Обр.	Утв.	Систем.
I	УВОД	2	2	1
II	ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ СТАРОГ ВЕКА	10	4	1
III	ЕВРОПА И СРЕДОЗЕМЉЕ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	4	2	1
IV	ЈУЖНИ СЛОВЕНИ У РАНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	2	1	1
V	ЕВРОПА У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	5	2	1
VI	СРБИ И ЊИХОВО ОКРУЖЕЊЕ У ПОЗНОМ СРЕДЊЕМ ВЕКУ	4	3	1
VII	ЕВРОПА И СВЕТ ОД КРАЈА XV ДО ПОЧЕТКА XIX ВЕКА	7	3	1
VIII	СРПСКИ НАРОД ПОД СТРАНОМ ВЛАШЋУ ОД КРАЈА XV ДО СРЕДИНЕ XIX ВЕКА	5	2	1
УКУПНО ЧАСОВА: 66		39	19	8

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Хемија

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Разред: Први

Недељни фонд часова: 2

Смер: Економски техничар

Годишњи фонд часова: 74

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Ред . бр. теме/ области	Исходи По завршеној теми/ области ученик ће бити у стању да:	Назив теме/ области	Међуп редмет не компет енције /корелација	Време реализације по месецима											Планирани број часова			
				I	X	X	X	I	I	I	I	V	V	об ра да	Утврђ., про вер а, систем	У к .		
1.	<ul style="list-style-type: none"> објашњава да хемијска промена значи настајање нових супстанци, раскидањем старих и стварањем нових хемијских веза разликује реакције синтезе и анализе напише једначине за хемијске реакције врши стехиометријска израчунавања описује да су неке реакције егзотермне а неке ендотермне у размени енергије са околином наводи факторе који утичу на брзину хемијске реакције објасни појам хемијске равнотеже разликује коначне и равнотежне хемијске реакције илуструје 	Осно вни помов и у хемиј и	1. Компетенција за целоживотно учење; 4. Дигитална компетенција; 5. Решавање проблема/ Физика, математика	8	10	2										14	6	20

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>примерима значај хемијске равнотеже за процесе из свакодневног живота</p> <ul style="list-style-type: none"> • прикаже електричну дисоцијацију киселина, база и соли хемијским једначинама • разликује киселину, базну и неутралну средину на основу рН-вредности раствора • објасни појам електролита • објасни појам јаких и слабих електролита • објасни процес оксидо-редукције као процесе отпуштања и примања електрона • објасни појам корозије објасни поступке заштите од корозије 																		
2.	<ul style="list-style-type: none"> • разликује метале, неметале и металоиде • наведе карактеристичне особине неметала: водоника, кисеоника, азота, угљеника, 		1. Компетенција за целоживотно учење; 4. Дигитална компетенција;			4	8	4	2					11	5	1	6		

	<p>силицијума, фосфора, сумпора, хлора и њихових важнијих једињења, њихову примену и биолошки значај</p> <ul style="list-style-type: none"> • наведе карактеристичне особине метала: натријума, калијума, магнезијума, калцијума, алуминијума и олова и њихових важнијих једињења, њихову примену и биолошки значај • наведе опште особине прелазних метала и важнијих једињења и њихову примену <ul style="list-style-type: none"> • објашњава периодичну промену особина елемената у ПСЕ • објасни стабилност атома племенитих гасова • опише својства, значај и примену метала д блока , као и 		<p>5. Решавање проблема/ Физика, биологија, математика</p>															
--	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	њихових најважнијих једињења																		
3.	<ul style="list-style-type: none"> описује особине атома угљеника у органским молекулама наведе класификацију органских једињења (према елементарном саставу, типу хемијских веза и функционалним групама) објашњава зависност хемијских особина органских једињења од структуре њихових молекула илуструје примерима биолошки значај органских једињења и њихову примену у свакодневном животу, струци и хемијској индустрији 	Органске супстанце у природи и пракси	1. Компетенција за целоживотно учење; 4. Дигитална компетенција; 5. Решавање проблема; 6. Сарадња/Физика, математика						6	8	1					10	6	1	6
4.	<ul style="list-style-type: none"> Наведе примере биомолекула, њихов значај и улоге у организму, као и заступљеност у природи 	Биомолекули	1. Компетенција за целоживотно учење; 4. Дигитална компетенција; 5.								8	6				9	5	1	4

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

			Решава ње пробле ма; 8. Одгово ран однос према здрављ у/ Биолог ија															
5.	<ul style="list-style-type: none"> • Повеже својства органских и неорганских супстанци с њиховим утицајима на здрацље и животну средину • Разликује врсте отпада према токсичности, месту настанка и саставу, као и правилно од неправилног руковања отпадом • Објасни значај рециклаже као једног од очувања животне средине 	Утицај супст анци на здрав ље и живот ну среди ну	1. Компе тенциј а за целож ивотно учење; 9. Одгово ран однос према околин и/ Еколог ија и заштит а животн е средин е									2	6	4	4	8		
Ук упа н бро ј час ова																7 4		

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Биологија

Подручје рада: Економија, право и администрација

Образовни профил: економски техничар

Трајање образовања: 4 године

Наставни предмет: Биологија

Разред: први

Недељни фонд часова: 2

Годишњи фонд часова: 74

Циљ учења биологије је да ученик развије биолошку, општу научну и језичку писменост, способности, вештине и ставове корисне у свакодневном животу, да развије мотивацију за учење и интересовања за биологију као науку, уз примену концепта одрживог развоја, етичности и права будућих генерација на очувану животну средину.

Неопходни уџбеници, приручници и друго:

- ЛП „ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ“

Биологија за средње стручне школе (I разред образовни профили: економски техничар, правнопословни техничар, грађевински техничар, архитектонски техничар, техничар за хемијску и фармацеутску технологију, туристичкохотелијерски техничар, администратор рачунарских мрежа, техничар дизајна одеће; II разред: техничар за обликовање графичких производа, електротехничар обновљивих извора енергије; II или III разред (изборни предмет): техничар ваздушног саобраћаја, техничар за безбедност информационих комуникационих система у ваздушном саобраћају, техничар за компјутерско управљање машина, оператер у прехранбеној индустрији, цвећарвртлар, индустријски механичар)

Надежда Недељковић Јелена Ђорђевић, Гордана Цвијић, Александра Кораћ, Драгана Цветковић и Снежана Трифуновић
650-02-443/2020-03 од 17.02.2021.

- ИК КЛЕТ

Биологија за први разред гимназије

Горан Милићев, Љубица Лалић, Милица Кокотовић
650-02-253/2019-03 од 31.07.2019.

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

ПРЕДЛОГ ГОДИШЊЕГ ПЛАНА РАДА

НАСТАВНА ТЕМА		МЕСЕЦ										обра да	утврђива ње	оста ло	укуп но	
		I X	X	X I	XI I	I	I I	I I I	IV	V	V I					
1 .	Научна теорија и методологија	6											4	2	0	6
2 .	Биохемијско јединство живог света и основне особине живих бића	2	6										4	2	2	8
3 .	Биологија ћелије		4	6	4								9	3	2	14
4 .	Основи генетике				4	3	1						5	1	2	8
5 .	Принципи савремене класификације и филогенија						3						3	0	0	3
6 .	Еволуција људске врсте						4	3					3	2	2	7
7 .	Динамика људске популације и одрживи развој							3					3	1	0	3
8 .	Организација тела и физиологија човека							2	8	8	6		13	4	7	24
УКУПНО		8	10	6	8	4	8	8	8	8	6	44	15	15	74	

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Принципи економије

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Разред / одељење: I   Образовни профил: економски техничар

Недељни фонд часова: 2   Годишњи фонд часова: 74   Трајање
образовања: четири године

Циљ предмета :

- Упознавање ученика са развојем економије, принципима, методима и моделима који се користе у економској науци;
- Оспособљавање ученика за стицање знања о функционисању тржишта, трошковима предузећа, понашању предузећа у различитим тржишним структурама;
- Упознавање ученика са тржиштима фактора производње и функционалној расподели дохотка;
- Упознавање ученика са важности проучавања економских активности на нивоу привреде као целине;
- Упознавање ученика о могућностима и начинима мерења резултата друштвене производње;
- Оспособљавање ученика за стицање знања о функционисању финансијског система;
- Оспособљавање ученика за стицање основних знања о незапослености и инфлацији као макроекономским варијаблама;
- Упознавање ученика са појмовима платни биланс и девизни курс
- Оспособљавање ученика за стицање знања о међународној трговини и примењеној економији
- Развијање компетенција значајних за свакодневни живот и даљи професионални развој

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

НАЗИВ ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати:)	Број часова по теми	Број часова	Број часова вежби	Број часова утврђивања	Осталих часова
I Економска наука: развој, принципи и методи анализе	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање ученика са развојем економије, принципима, методима и моделима који се користе у економској науци 	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише предмет изучавања економије као науке • разликује репрезентативне школе економске мисли • утврди значај одређених школа економске мисли за развој економске науке • успостави односе између потреба, оскудности, избора и подстицаја • повеже неопходност размене добара тржиште, тржишну привреду и тржишни неуспех • објасни како функционише привреда као целина • доведе у везу посматрање и претпоставке у примени економског метода • опише значај графичких приказа у економији • објасни дијаграм кружног тока и границу производних могућности • разликује микроекономију и макроекономију 	22	13	/	8	1

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

НАЗИВ ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати:)	Број часова по теми	Број часова	Број часова вежби	Број часова утврђивања	Осталих часова
II Понуда, тражња и функционисање тржишта	Оспособљавање ученика за стицање знања о функционисању тржишта, трошковима предузећа, понашању предузећа у различитим тржишним структурама	<ul style="list-style-type: none"> • објасни функционисање тржишта • утврди тражену количину добара • прикаже графички криву индивидуалне и тржишне тражње • разликује променљиве које утичу на тражњу • објасни понуђену количину добара • прикаже графички криву индивидуалне и тржишне понуде • разликује променљиве које утичу на понуду • утврди равнотежну цену и равнотежну количину • прикаже графички тржишну равнотежу • објасни закон понуде и тражње • истражи промену тржишне равнотеже • анализира ценовну еластичност тражње • прикаже графички криве тражње са различитим коефицијентима 	34	20	/	14	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

НАЗИВ ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати:)	Број часова по теми	Број часова	Број часова вежби	Број часова утврђивања	Осталих часова
		<p>еластичности</p> <ul style="list-style-type: none"> • утврди промену укупног прихода услед промене цена у зависности од еластичности тражње • анализира ценовну еластичност понуде • прикаже графички криве понуде са различитим коефицијентима еластичности 					
III Трошкови производње	<p>Стицање основних знања и врсти трошкова у половању привредног друштва</p>	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише трошкове производње • опише експлицитне и имплицитне трошкове • разликује економски профит и рачуноводствени профит • објасни производну функцију • разликује маргинални производ и опадајући маргинални производ • разликује фиксне и варијабилне трошкове • прикаже 	18	10	/	8	/

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

НАЗИВ ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати:)	Број часова по теми	Број часова	Број часова вежби	Број часова утврђивања	Осталих часова
		графички фиксне и варијабилне трошкове <ul style="list-style-type: none"> • разликује укупне и просечне трошкове • дефинише маргинални трошак • прикаже графички криве просечних трошкова и маргиналног трошка 					

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Пословна економија

ГОДИШЊИ ПЛАН ИЗВОЂЕЊА НАСТАВЕ ЗА ПРЕДМЕТ ПОСЛОВНА ЕКОНОМИЈА

школска 2023/2024.

Ред ни број	Модул	Месец										Обра да	УТВ рђ.	Оста ли	Укуп но	Међупред метне компетенц ије
		I X	X	X I	X II	I I	I I	II I	I V	V	V I					
1.	Предуз еће	9	9	7	9	3						7 8 5 7 2 2	2 1 2 2 1 1		9 9 7 9 3 3	Компетенц ија за целоживотн о учење Комуникац ија

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

							3										Рад са подацима и информацијама Решавање проблема Сарадња Дигитална компетенција					
2.	Пословне функције предузећа						4	9	8		7		4	7	2	2	4	9	8	7	6	Предузимљивост и оријентација ка предузетништву
	УКУПНО												56	18			74					

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Рачуноводство

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Разред / одељење : I

Образовни профил: економски техничар

Недељни фонд часова: 1+2

Годишњи фонд часова: 37+74

Трајање образовања: четири године

Циљ предмета :

- Развијање функционалне рачуноводствене писмености
- Оспособљавање за прикупљање, проверу, класификацију и чување књиговодствене документације и података
- Оспособљавање за ажурно и уредно евидентирање насталих економских промена
- Оспособљавање за вредновање имовине, капитала и обавеза пословног субјекта на одређени дан
- Оспособљавање за утврђивање резултата пословања пословног субјекта за одређени обрачунски период
- Оспособљавање за припремање рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања
- Оспособљавање за пружање благовремених, релевантних и веродостојних информација интерним и екстерним корисницима
- Развијање вештина комуникације и подстицање тимског рада
- Развијање вештина за коришћење информационе технологије и рачуноводствених софтвера
- Развијање личних професионалних ставова и интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама

НАЗИВ ТЕМЕ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати)	Број часова по теми
<p>I</p> <p>Основни рачуноводствени појмови</p>	<p>објасни појам, узроке настанка, значај рачуноводства и делове рачуноводства према традиционалном и савременом концепту рачуноводства</p> <ul style="list-style-type: none"> • препозна Закон о рачуноводству и подзаконске прописе као законску регулативу рачуноводства • објасни појам, циљеве, задатке, системе и методе књиговодства • објасни појам, врсте, облике и класификацију имовине (средства) и њеног порекла (изворе средстава) • обрачуна бруто и нето имовину помоћу основне рачуноводствене једначине • објасни циљ, задатке, врсте и значај инвентарисања • састави инвентар на основу датих података • објасни циљ састављања и значај биланса стања, начело билансне равнотеже • састави биланс стања на основу инвентара примењујући принципе класификације (редоследа) билансних позиција активе и пасиве • идентификује пословну промену на основу њених обележја • приказује утицај пословних промена на биланс стања кроз сукцесивне билансе • објасни појам, елементе, врсте, контролу и чување књиговодствене документације • провери исправност књиговодствених докумената са аспекта врсте и циља контроле • објасни појам, облике и врсте конта, правила евидентирања на контима стања и контима успеха • разуме функцију расхода и прихода, њихов утицај на имовину и значај за обрачун финансијског резултата • примени правила евиденције на контима стања и успеха • састави биланс стања на основу евидентираних пословних промена на контима стања • састави табеларни преглед расхода и прихода на основу евидентираних пословних промена на контима успеха 	<p>48</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • објасни хомогеност и интегралност конта • наведе узроке и врсте књиговодствених грешака и начине њиховог отклањања • објасни једнообразно књиговодство, појам и принципе организације контног оквира 	
<p>II</p> <p>Двојно књиговодство</p>	<ul style="list-style-type: none"> • препозна рачуноводствена начела као основне претпоставке рачуноводствене евиденције • наведе принципе уредног књиговодства • повеже поштовање принципа уредног књиговодства са квалитетом рачуноводствених информација • објасни појам двојног књиговодства • дефинише начело двојности (дуалности, двострукости) • разликује улогу и значај законом одређених пословних књига двојног књиговодства • објасни процес евидентирања пословних промена у дневнику и главној књизи • евидентира отварање пословних књига, настале пословне промене и закључак пословних књига уз употребу контног оквира • састави пробни и крајњи биланс • доноси закључке о пословању привредног друштва упоређујући стање имовине и њеног порекла из почетног и крајњег биланса стања 	39
<p>III</p> <p>Новчана средстава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам текућег (пословног) рачуна и законску обавезност његовог отварања у пословној банци • функционално разликује инструменте платног промета • објасни функцију извода банке • евидентира промене на конту Текући рачун на основу информација са извода банке • објасни функцију Прелазног рачуна у евиденцији новчаних средстава • дефинише благајну и благајничко пословање • наведе разлоге организовања помоћних благајни • ажурно попуњава благајнички извештај и пратећу документацију • упореди стварно и књиговодствено стање новца у благајни • евидентира промене у благајни и у финансијском књиговодству • води упоредну евиденцију у благајни и на Текућем рачуну кроз пословне књиге двојног књиговодства • доноси закључке о стању новчаних средстава привредног друштва упоређујући стање на текућем рачуну и на прелазном рачуну 	24

Основни рачуноводствени појмови

ЛИТЕРАТУРА :

Рачуноводство за I разред економске школе, Даница Јовић, Дата Статус

Збирка задатака за I разред економске школе, Даница Јовић, Дата Статус

Корелација са осталим предметима: Принципи економије, Пословна економија, Економско пословање

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Пословна кореспонденција и комуникација

ГОДИШЊИ (ГЛОБАЛНИ) ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА

Разред / одељење: I   Образовни профил: економски техничар

Недељни фонд часова: 2
образовања: четири године

Годишњи фонд часова: 74

Трајање

Циљ предмета :

- Упознавање ученика са појмом, улогом и значајем пословне кореспонденције
- Упознавање ученика са условима рада у савременој канцеларији и коришћењем канцеларијске опреме, алата, прибора и материјала
- Оспособљавање ученика за примену технике слепог куцања
- Оспособљавање ученика за обликовање и састављање пословних писама и попуњавање пратећих докумената у промету робе и услуга
- Оспособљавање ученика за успешну примену пословне кореспонденције на практичним примерима
- Оспособљавање ученика за вођење евиденције и класификације документације
- Оспособљавање за планирање, организовање и реализације пословних активности
- Усмеравање ученика на усвајање пословног понашања као предуслова за успешну пословну комуникацију
- Развијање смисла за тачност, ажурност, уредност, одговорност и систематичност
- Подстицање личног и професионалног развоја и усавршавања у складу са индивидуалним интересовањима и способностима

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

НАЗИВ ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати:)	Број часова по теми	Број часова	Број часова вежби	Број часова утврђивања	Осталих часова
I Организација канцеларије и техника куцања	Упознавање ученика са појмом, улогом и значајем пословне кореспонденције	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и врсте кореспонденције • разликује лица у пословној кореспонденцији • изведе закључке о условима рада у савременој канцеларији • користи канцеларијску опрему, алате, прибор и материјал у складу са наменом • подеси тастатуру на ћирилично и латинично писмо • примењује правила слепог куцања • примењује технику слепог куцања у алфанумеричком и нумеричком делу тастатуре и код интерпункцијских знакова • користи програме за обраду текста • исправи грешке у тексту на основу извршене контроле тачности куцања • обликује текстове у блок и зупчастој форми и текстове у ступцима 	36	12	18	6	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

НАЗИВ ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати:)	Број часова по теми	Број часова	Број часова вежби	Број часова утврђивања	Осталих часова
II Пословна кореспонденција	Оспособљавање ученика за успешну примену пословне кореспонденције на практичним примерима	<ul style="list-style-type: none"> • разликује обавезне и необавезне елементе пословних писама • разликује форме обликовања пословних писама • разликује врсте понуда • састави одговарајуће пословно писмо (упит, понуду, поруџбину) на основу датих елемената у складу са пословном ситуацијом • састави ценовник на основу датих елемената • састави предрачун, рачун (фактуру) и отпремницу на основу датих елемената у складу са пословном ситуацијом • састави књижно одобрење и књижно задужење у складу са њиховом наменом • састави комисијски записник на основу датих елемената • састави рекламацију и одговор на рекламацију на основу датих елемената • састави ургенцију на основу датих елемената 	38	18	12	8	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

НАЗИВ ТЕМЕ	ЦИЉ	ИСХОДИ ТЕМЕ (по завршетку модула ученик ће знати:)	Број часова по теми	број часова	Број часова вежби	Број часова утврђивања	Осталих часова
		<ul style="list-style-type: none"> • састави пословну биографију (CV – Curriculum vitae) и пропратно писмо изради решење, потврду и уверење по основу радног односа 					

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Економска географија

ГОДИШЊИ НАСТАВНИ ПЛАН И ПРОГРАМ

за I разред

(Економски техничар)

ШКОЛСКА 2023/2024. ГОДИНА

Глобална структура годишњег програма

Р. бр.	Област	Месец										О	У	Остало	С	У
		IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI					
1.	Земља као животни и економски простор човека	8										3	4	1	/	8
			9									6	3	/	/	9
				7								4	3	/	/	7
					8							4	4	/	/	8
2.	Географија светске привреде и положај Србије					4	8	8	5			14	11	/	/	25
3.	Савремени економско и политичко-географски процеси								3	8	6	8	8	/	1	17
УКУПНО		8	9	7	8	4	8	8	8	8	6	39	33	1	1	74

Р.бр.	Област	Међупредмете компетенције	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:
1.	Земља као животни и економски простор човека	<p>Компетенција за целоживотно учење;</p> <p>Комуникација;</p> <p>Рад с подацима и информацијама;</p> <p>Дигитална компетенција;</p> <p>Решавање проблема;</p> <p>Сарадња;</p> <p>Одговоран однос према околини;</p> <p>Предузимљивост и предузетничка компетенција;</p>	<ul style="list-style-type: none"> - дефинише предмет изучавања и значај економске географије у проучавању економског простора, - користи различите методе у анализи економског простора и креира тематске карте различитог садржаја, - утврди везу између природних услова и ресурса на Земљиној површини, - анализира узроке промена природних услова на Земљи, - изведе закључак о утицају природних услова на оптималне животне потребе становништва, привредне делатности и квалитет животне средине, - анализира геопросторни размештај најзначајнијих природних ресурса у свету и у Србији, - дефинише појам, наведе поделу и мере заштите од природних непогода, - анализира узроке и последице природних непогода, - издваја области на Земљиној површини и у Србији које су угрожене различитим природним непогодама, - анализира угроженост животне средине услед експлоатације природних ресурса и потребу успостављања концепта одрживог развоја, - објасни промене компоненти природног и механичког кретања становништва и њихове последице користећи теорију демографске транзиције, - анализира образовну и економску структуру становништва и утицај миграција на просторни развој, - дефинише појмове радна снага, стопе активности, тржиште рада, - изведе закључак о утицају

			<p>демографског фактора на привредни развој,</p> <ul style="list-style-type: none"> - утврди привредну структуру савременог града, - критички оцени процес урбанизације кроз анализу пренасељености великих градова и демографског пражњења осталих насеља, - процени улогу државе у економско развоју, - доведе у везу развој различитих економских система и економског развоја на глобалном и националном нивоу.
2.	Географија светске привреде и положај Србије		<ul style="list-style-type: none"> - објасни процес индустријализације у свету и фазе развоја привреде у свету и у Србији, - анализира утицај доминантних фактора на размештај и развој пољопривреде, - утврди најзначајније пољопривредне области биљне и сточарске производње у свету и у Србији, - критички анализира положај српске пољопривреде на европском и светском тржишту, - анализира макро и микролокацијске факторе индустрије у простору, - објасни структуру и динамику индустријских региона у свету, - процени утицај кључних фактора на развој индустрије у Србији, - анализира међусобни утицај окружења и саобраћаја, - процени значај појединих саобраћајних грана на привредни развој, - објасни значај међународне трговине у развоју глобалне привреде, - анализира положај Србије у међународним трговинским односима, - класификује кључне факторе за развој туризма, - истакне најзначајније туристичке

			<p>рецептивне области у свету и процени положај Србије у европском туристичком простору</p>
<p>3.</p>	<p>Савремени економско и политичко-географски процеси</p>		<ul style="list-style-type: none"> - анализира савремену политичку карту света и утицај на глобалну економију, - разликује политичку, територијалну, економску и културну глобализацију у контексту развоја светске привреде, - утврди поделу света према степену развијености земаља, - анализира последице неравномерног економског и друштвеног развоја, - разликује улогу, значај и видове деловања међународних организација на глобалном нивоу и у Србији, - опише економске интеграције на Балкану и у Југоисточној Европи и положај Србије у њима, - укаже на регионалне разлике унутар Европске уније и деловање њених институција на процес уравнотеживања развоја, - процени географски положај Србије у савременим економским и политичким променама у свету и у Европи, - анализира регионални развој Србије дефинишући њена неразвијена и девастирана подручја, - укаже на мере регионалне политике за смањивање регионалних разлика.

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Право

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: ПРАВО

РАЗРЕД/ОДЕЉЕЊЕ: I

СМЕР: Економски техничар

УЦБЕНИК: *Право за 3. разред економске школе аутор*

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕСЕЦ										ОБРАДА	УТВРЂИВАЊЕ	ОСТАЛО	СВЕГА
	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI				
1. ОРГАНИЗАЦИЈА ДРЖАВЕ И ОСНОВНИ ПРАВНИ ПОЈМОВИ	9	8	8	8	3						26	8	2	36
2. ПРИВРЕДНИ СУБЈЕКТИ						7	9	8	8	6	27	10	1	38
УКУПНО	9	8	8	8	3	7	9	8	8	6	53	18	3	74

--	--	--	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

РЕД. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ <i>за крај средњег стручног образовања и васпитања</i>	ИСХОДИ <i>По завршетку првог разреда ученик ће бити у стању да:</i>
1.	Организација државе и основни правни појмови	Комуникација, сарадња, решавање проблема одговоран однос према околини, дигитална компетенција, целоживотно учење, одговорно учешће у демократском друштву	дефинише појам, елементе и улогу државе <ul style="list-style-type: none"> • опише обележја и начела државне организације • дефинише основна начела и правне вредности владавине права (правне државе) • разликује врсте државних органа • упореди непосредну и посредну демократију • разликује облике поделе власти • разликује надлежност државних органа у подели власти у Републици Србији • објасни друштвене норме • разликује елементе и врсте правних норми • дефинише појам, елементе и врсте правних аката • опише снагу општих и појединачних правних аката • наведе изворе права и опише њихов хијерархијски однос • објасни елементе правног односа • дефинише заступање и врсте заступника • разликује објекте правног односа и правне чињенице • разликује настанак, мењање и престанак правног однос
2.	Привредни субјекти	Комуникација , решавање проблема, сарадња, целоживотно	разликује предузетника и привредно друштво <ul style="list-style-type: none"> • наведе радње у поступку регистрације и начине престанка обављања делатности предузетника • наведе врсте оснивачких аката привредних друштава

		учење	<ul style="list-style-type: none"> • разликује врсте заступника привредног друштва • разликује правне форме привредних друштава • наброји промене правне форме привредног друштва • наведе начине и облике повезивања привредних друштава • опише врсте статусних промена привредних друштава • разликује финансијске институције • наведе послове финансијских институција • упореди стечај и ликвидацију
--	--	-------	---

НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање

ГЛОБАЛНИ ПЛАН РАДА НАСТАВНИКА ЗА ШКОЛСКУ 2023/24. ГОДИНУ

ПРЕДМЕТ: Грађанско васпитање

РАЗРЕД/ОДЕЉЕЊЕ: I и I

СМЕР: Економски техничар

УЦБЕНИК: Приручник за наставнике грађанског васпитања (ЗУОВ)

ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ		МЕСЕЦ										ОБРАД А	УТВРЂ ИВАЊ Е	ОСТАЛО (радионице)	СВЕГ А
		I X	X	X I	XII	I I	II I	IV	V	V I					
1	Безбедност младих	4	5	4	4										
2	Глобализација					2	4	4	5	4	1				
УКУПНО		4	5	4	4	2	4	4	5	4	1			37	37

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

РЕД. БР.	ОБЛАСТ / ТЕМА / МОДУЛ	МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ <i>за крај средњег стручног образовања и васпитања</i>	СТАНДАРДИ ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА <i>за крај средњег стручног образовања и васпитања</i>	ИСХОДИ <i>По завршетку првог разреда ученик ће бити у стању да:</i>
1.	Безбедност младих	<ul style="list-style-type: none"> • компетенција за целоживотно учење; • сарадња; • решавање проблема; • рад са подацима и информацијама; • дигитална компетенција; • комуникација; • одговоран однос према околини; • одговоран однос према здрављу 	<ul style="list-style-type: none"> - рад у групи - познавање тематике - решавање задатака 	<ul style="list-style-type: none"> • Покаже на новом примеру • Примени тако да предвиди последице • Објасни како неки процес/појава/приступ може да утиче на појединца или групу
2.	Глобализација	<ul style="list-style-type: none"> • компетенција за целоживотно учење; • сарадња; • решавање проблема; • рад са подацима и информацијама; • дигитална компетенција; • комуникација; • одговоран однос према околини; • одговоран однос према здрављу 	<ul style="list-style-type: none"> - рад у групи - познавање тематике - решавање задатака 	<ul style="list-style-type: none"> • Уреди по задатом критеријуму • Утврди предности и недостатке • Упореди два становишта • Утврди зашто је дошло до неке промене • Објасни до којих последица би довела нека промена

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

Разред:	Други	
Циљеви предмета :	Циљ учења Српског језика и књижевности је унапређивање језичке и функционалне писмености, стицање и неговање језичке и књижевне културе, оспособљавање за тумачење и вредновање књижевних дела; афирмисање и прихватање вредности хуманистичког образовања и васпитања ученика ; развијање личног , националног и културног идентитета, љубави према матерњем језику, традицији и култури српског народа и других народа и етничких заједница.	
Тема	Исходи	Начин реализације
<p>КЊИЖЕВНОСТ</p> <p>1. Барок у европској књижевности и барокне тенденције у српској књижевности</p> <p>2. Просветитељство у српској књижевности</p> <p>3. Романтизам у европској и српској књижевности</p> <p>4. Реализам у европској и српској књижевности</p>	<ul style="list-style-type: none"> -наведе имена аутора,називе обрађених дела, и разврстава их према књижевним епохама -наведе тему, мотиве ликове и основне стилске одлике репрезентативних књижевних дела -анализира и упореди издвојене проблеме у књижевним делима која припадају различитим епохама -повеже знања из историје и историје уметности са књижевним стваралаштвом епоха о којима учи -препозна и усвоји вредности националне културе и разуме/поштује културне вредности других народа -наведе књижевне родове и врсте и издвоји њихове основне одлике -износи своје утиске и запажања о књижевном делу, тумачи његове битне чиниоце и вреднује га развијајући читалачку компетенцију -наведе особине ликова у обрађеним делима и заузме став према њиховим поступцима -наведе особености барока, класицизма и просветитељства и њихове представнике у књижевности -објасни значај Венцловића и Орфелина за развој језика и књижевности код Срба -објасни значај Доситејевог рада за српску књижевност и културу -одреди друштвени и културолошки значај просветитељских идеја, посебно у српској култури -наведе представнике романтизма и њихових идеја -уочава и образлаже одлике 	<ul style="list-style-type: none"> -читање и тумачење текстова кроз разговор са ученицима - аудио-визуелни записи -презентације ученика -домаћи задаци -провера наученог кроз контролне задатке и усмено одговарање

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>романтизма и реализма у светској и српској књижевности</p> <p>-анализира различите облике социјалне тематике у књижевним делима српског реализма</p> <p>-издвоји типове карактеризације јунака реализма на одабраним примерима</p> <p>-издвоји типове хумора у делима светског и српског реализма</p>	
<p>ЈЕЗИК</p> <p>1. Историја српског књижевног језика</p> <p>2. Функционалн стилови српског књижевног језика</p> <p>3. Морфологија у ужем смислу</p>	<p>-објасни развојне карактеристике српског књижевног језика од реформе Вука Караџића до данас</p> <p>-објасни разлику између етимолошког и фонетског правописа</p> <p>-састави текст, примењујући форме и обележја публицистичког и административног стила</p> <p>-објасни појам морфеме и разликује граматичку од творбене анализе речи</p> <p>-примени системска знања о врстама о подврстама речи и њиховим граматичким категоријама</p>	<p>-предавање наставника</p> <p>- утврђивање и увежбавање новог градива кроз примере из граматике и примере које зада наставник</p> <p>-провера научног кроз контролне задатке</p>
<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <p>1. Правопис</p> <p>2. Усмено и писано изражавање</p>	<p>-примени правописна решења у вези са спојеним и одвојеним писањем речи</p> <p>-примени основна типографско-правописна решења у вези са куцаним текстом</p> <p>-обликује свој говор према ситуацији</p> <p>примени књижевнојезичку норму</p>	<p>-писмени задаци ученика</p> <p>-домаћи задаци</p>

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	
Разред:	Трећи

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

<p>Циљеви предмета :</p>	<p>Циљ учења Српског језика и књижевности је унапређивање језичке и функционалне писмености, стицање и неговање језичке и књижевне културе, оспособљавање за тумачење и вредновање књижевних дела; афирмисање и прихватање вредности хуманистичког образовања и васпитања ученика ; развијање личног , националног и културног идентитета, љубави према матерњем језику, традицији и култури српског народа и других народа и етничких заједница.</p>	
<p>Тема</p>	<p>Исходи</p>	<p>Начин реализације</p>
<p>КЊИЖЕВНОСТ 1. Модерна у светској и српској књижевности 2. Међуратна књижевност у светској и српској књижевности</p>	<ul style="list-style-type: none"> -наведе имена аутора, називе обрађених дела и разврстава их према књижевним правцима -наведе тему, мотиве, ликове и основне стилске одлике репрезентативних књижевних дела -повеже знања из историје и историје уметности са књижевним стваралаштвом епоха о којима учи -испита одјеке европске модерне у српској књижевности и објасни сличност и особеност тих појава -повеже појаве у књижевности са друштвено-историјским околностима које су довеле до Првог светског рата -препозна и испита однос ратне и међуратне књижевности према традицији 	<ul style="list-style-type: none"> -читање и тумачење текстова кроз разговор са ученицима - аудио-визуелни записи -презентације ученика -домаћи задаци -провера наученог кроз контролне задатке и усмено одговарање
<p>ЈЕЗИК 1. Творба речи 2. Лексикологија 3. Синтакса 4. Стилистика</p>	<ul style="list-style-type: none"> -препозна најважније типове творбе у српском језику-извођење, слагање, комбиновану творбу и претварање -препозна делове творенице у типичним случајевима -примени правила промене полусложеница -разликује значењске однос међу речима -примени језичке механизме за богаћење речника (метафора, метонимија и синегдоха) -разликује типове лексике с обзиром на порекло (народне речи, црквенословенске речи и позајмљенице), и сферу употребе (историзми, архаизми, неологизми, термини) -разликује некњижевну лексику 	<ul style="list-style-type: none"> -предавање наставника - утврђивање и увежбавање новог градива кроз примере из граматике и примере које зада наставник -провера наученог кроз контролне задатке

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>(дијалектизми, регионализми, жаргон и вулгаризми) од књижевне лексике</p> <ul style="list-style-type: none"> -наведе и користи значајније речнике српског језика -препозна и правилно користи утемељене фразе(фразеологизме) -разликује синтаксичке јединце и познаје све типове реченичних чланова -разликује предикатску и комуникативну реченицу -наведе особине разговорног стила, посебно оне које га разликују од осталих стилова -примењује основна правила транскрипције имена из страних језика 	
<p>ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА</p> <p>1. Правопис</p> <p>2. Усмено и писано изражавање</p>	<ul style="list-style-type: none"> -говори јавно пред већим аудиторијумом о темама из језика, књижевности и културе -напише састав на тему из језика и књижевности 	<ul style="list-style-type: none"> -писмени задаци ученика -домаћи задаци -предавање наставника -контролни задатак

Назив предмета:	Српски језик и књижевност
Годишњи фонд часова:	
Разред:	Четврти

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

<p>Циљеви предмета :</p>	<p>Циљ учења Српског језика и књижевности је унапређивање језичке и функционалне писмености, стицање и неговање језичке и књижевне културе, оспособљавање за тумачење и вредновање књижевних дела; афирмисање и прихватање вредности хуманистичког образовања и васпитања ученика ; развијање личног , националног и културног идентитета, љубави према матерњем језику, традицији и култури српског народа и других народа и етничких заједница.</p>	
<p>Тема</p>	<p>Исходи</p>	<p>Начин реализације</p>
<p>КЊИЖЕВНОСТ 3. Савремена књижевност</p>	<ul style="list-style-type: none"> -наведе имена аутора, називе обрађених дела и разврстава их према књижевним правцима -наведе тему, мотиве, ликове и основне стилске одлике репрезентативних књижевних дела -анализира и упореди издвојене проблеме у књижевним делима која припадају различитим епохама -повеже знања из историје и историје уметности са књижевним стваралаштвом епоха о којима учи -препозна и усвоји вредности националне културе и разуме/поштује културне вредности других народа -наведе књижевне родове и врсте и извоји њихове основне одлике -тумачи песничка дела износећи доживљаје , утиске и запажања о њима -изведе закључак о карактеристикама песничког језика , мотивима и форми у обрађеним песмама -издвоји основне интернационалне чиниоце наставне интерпретације књижевног дела -постави проблемско питање у вези са књижевноуметничким делом, износи суд о њему и аргументје свој суд -повеже историјске, религијске, политичке теме у делима која обрађује са изградњом или преиспитивањем националног идентитета у њима -расправља о „женском питању” у делима која обрађује -самостално бира књижевно дело изван програма ослањајући се на стечена знања и усвојене вредности -примењује различите технике читања текстова (линеарног и нелинеарног 	<ul style="list-style-type: none"> -читање и тумачење текстова кроз разговор са ученицима - аудио-визуелни записи -презентације ученика -домаћи задаци -провера наученог кроз контролне задатке и усмено одговарање

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	типа)	
ЈЕЗИК 5. Синтакса 6. Стилистика	-разликује основна значења и функције падежа -препозна граматичку и семантичку конгруенцију у типичним случајевима -разликује све типове независних предикатских реченица -препозна различите врсте зависних реченица -разликује напоредне односе међу речима, синтагмама и реченицама -правилно употреби и препозна значења личних глаголских облика	-предавање наставника - утврђивање и увежбавање новог градива кроз примере из граматике и примере које зада наставник -провера научног кроз контролне задатке
ЈЕЗИЧКА КУЛТУРА 3. Правопис 4. Усмено и писано изражавање	-правилно користи знаке интерпункције -говори јавно и пред већим аудиторијумом о темама из језика, књижевности и културе -напише састав на тему из језика и књижевности, уважавајући начела правописа и језичке норме	-писмени задаци ученика -домаћи задаци -предавање наставника -контролни задатак

Назив предмета:	Енглески језик
Годишњи фонд часова:	72
Разред:	Други

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Циљеви предмета :	Усвајање функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој	
Тема	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Начин реализације
<p>ОПШТЕ ТЕМЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) ● Храна и здравље (навике у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) ● Познати градови и њихове знаменитости ● Спортски и познати спортски такмичења ● Живот и дела славних људи XX века (из света науке, културе) ● Медији (штампа, телевизија) ● Интересантне животне приче и догађаји; култура и уметност ● Свет компјутера (распрострањеност и примена) <p>СТРУЧНЕ ТЕМЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Основна стручна терминологија ● Примена информационо-технолошког домену струке ● Основе пословне комуникације и кореспонденције (пословна преписка и комуникација у писаној и усменој форми) ● Мере заштите и очувања радне и 	<p>слушање</p> <p>– реципира, разуме и интерпретира смисао и значење усмених исказа и порука у ситуацијама у којима учествује уживо или путем медија (аудио или аудио-визуелних снимака), с једним или више говорника, уз ограничени степен лакоће и тачности, у зависности од: а) начина изговора (стандардни говор примерене јасноће, без дијалекатских обележја и особености или идиоматске маркираности), б) ритма и брзине говора (спорији говор, дужи и адекватне паузе између изговорних целина, уз одговарајући број понављања, а у случају говора уживо и уз додатна појашњења или преформулацију), в) општих услова комуникације (без ометајућих шума и позадинских звукова, г) уз помоћ визуелних елемената, невербалних и паравербалних сигнала;</p> <p>– разуме општи смисао најједноставнијих, уобичајених и предвидивих дијалога и разговора у којима се износе основне информације личне природе на познате, блиске и узрасно релевантне теме, уз употребу једноставних стандардно језичких елемената и спорог ритма, без отежавајућих позадинских шума и преклапања исказа саговорника;</p> <p>– разуме општи смисао и понеку релевантну информацију из дијалога и разговора наративног карактера, у којима се приказује кратка и предвидива хронологија догађаја, уз претходну припрему, визуелну подршку и одговарајући број</p>	<p>– Слушање и реаговање на налоге и/или задатке у вези са текстом намењеним развоју и провери разумевања говора; Рад у паровима, малим и већим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>– Активности (израда панела, презентација, зидних новина, постера за учионицу, организација тематских вечери и сл.);</p> <p>– Дебате и дискусије примерене узрасту (дебате представљају унапред припремљене аргументоване монологе са ограниченим трајањем, док су дискусије спонтаније и неприпремљене интеракције на одређену тему);</p> <p>– Обимнији пројекти који се раде у учионици и ван ње у трајању од неколико недеља до читавог полугодишта уз</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

<p>животне средине</p> <ul style="list-style-type: none"> • Пословна комуникација на страном језику <p>ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ</p> <p>Именице</p> <p>Именице у функцији придева</p> <p>Изражавање припадности</p> <p>Члан (проширивање опсега)</p> <p>Одређени и неодређени члан</p> <p>Изостављање члана</p> <p>Заменице</p> <p>Односне заменице</p> <p>Неодређене заменице</p> <p>Сложене заменице са some-, any-, no</p> <p>Бројеви (проширивање опсега)</p> <p>Придеви и прилози (проширивање опсега)</p> <p>Грађење, врсте, место у реченици</p> <p>Поређење придева и прилога</p> <p>Везници</p> <p>Грађење речи</p> <p>Префикси и суфикси (проширивање опсега)</p> <p>Глаголи</p> <p>Глаголска времена (проширивање опсега):</p> <p>Present Simple</p> <p>Present Continuous</p> <p>Past Simple</p> <p>Past Continuous</p> <p>Present Perfect Simple</p> <p>Future forms (Future Simple, be going to, Present Continuous)</p> <p>Модални глаголи (may/might, must/have to, should, would)</p> <p>Пасивни глаголски облици</p> <p>Пасивне конструкције:</p> <p>Present Simple Passive</p> <p>Past Simple Passive</p> <p>Future Simple Passive</p>	<p>понављања;</p> <ul style="list-style-type: none"> – разуме општи смисао и понеку релевантну информацију усмених прилога (кратких монолошких излагања и разговора) дескриптивног карактера, у којима се на најједноставнији начин описују људи и друга жива бића, предмети, места, активности и искуства, уз претходну припрему, визуелну подршку и одговарајући број понављања; – разуме кратке и једноставне предлоге, савете, захтеве и позиве на заједничке активности, као и кратка и једноставна обавештења, упутства и молбе, везане за личне потребе и интересовања, и поступа по њима, уз евентуалну помоћ саговорника; – разуме главну тему и најважније појединости информативних прилога (вести, кратких репортажа, интервјуа, временских прогноза) о блиским, познатим и увежбаваним, приватно, друштвено, образовно и узрасно релевантним темама, у којима се користи стандардни говор и најједноставнија језичка средства, уз одговарајућу претходну припрему; – разуме општи смисао и најважније појединости кратких и једноставних исказа којима се изражава мишљење, допадање и недопадање, поседовање и припадање, жеље, осећања и потребе; – разуме кратке и једноставне исказе и низове исказа који се односе на просторне односе, оријентацију и правац кретања, количину, димензије, цене и сл; – разуме главну тему и понеки релевантан детаљ у најкраћим аудио-визуелним формама (исечцима филмова, документарних прилога, спотова, влогова итд.), у којима се најједноставнијим језичким средствима обрађују блиске, познате, приватно, друштвено, образовно и узрасно примерене теме, уз значајан ослонац на визуелне и звучне пропратне елементе садржаја и већи број понављања; 	<p>конкретно видљиве и мерљиве производе и резултате;</p> <ul style="list-style-type: none"> – Граматичка грађа добија свој смисао тек када се доведе у везу са одговарајућим комуникативним функцијама и темама, и то у склопу језичких активности разумевања (усменог говора и писаног текста, усменог и писменог изражавања и медијације; – Полазиште за посматрање и увежбавање језичких законитости јесу усмени и писани текстови различитих врста, дужине и степена тежине; користе се, такође, изоловани искази, под условом да су контекстуализовани и да имају комуникативну вредност; – Планира се израда два писмена задатка за сваки разред.
---	--	---

<p>Present Perfect Passive Предлози Предлози после глагола (нпр. talk to, look at, agree with) Предлози после придева (нпр. afraid of, keen on, allergic to) Предлози после именица (нпр. reason for, difference between, example of) Предлози у изразима (нпр. by chance, for ages, in trouble) Реченица Ред речи у реченици Питања (директна и индиректна) Узрочне реченице Односне реченице Погодбене реченице: Zero Conditional, First Conditional – рецептивно и продуктивно, Second Conditional (p)</p> <p>Комуникативне функције -представљање себе и других -поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, регионално специфично) -идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд. -давање једноставних упутстава и команди -изражавање молби и захвалности -изражавање извињења изражавање потврде и негирање -изражавање допадања и недопадања -изражавање физичких</p>	<p>– разуме главну тему, евентуално и понеку најважнију појединост у текстовима савремене музике, у складу са интересовањима, уз већи број слушања и претходну детаљну тематско-лексичку припрему стратегије читања које омогућавају: а) сналажење и оријентисање у једноставним текстовима који спадају у шири спектар интересовања, са циљем процењивања релевантности текста за читаоца и утврђивања начина за његово даље читање (оријентационо читање); б) усмеравање пажње на релевантне краће целине и појединачне делове (селективно читање); в) откривање значења непознатих речи на основу познатог контекста (извођење закључака, инферирање);</p> <p>– разуме општи садржај и важне појединости једноставнијих краћих текстова о конкретним темама везаним за лична интересовања;</p> <p>– разуме општи садржај и понеку битну појединост једноставних аутентичних и адаптираних кратких текстова наративног и дескриптивног карактера, у вези са блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама;</p> <p>– разуме општи садржај и понеку битну појединост најједноставнијих нефикционалних (примењених и употребних) текстова у различитим медијским формама (интернет текстове информативног карактера, форуме, прилоге на друштвеним мрежама итд.) уз одговарајућу припрему;</p> <p>– разуме адаптиране верзије савремених књижевних текстова примерених узрасту, које чита из забаве и естетског задовољства, по сопственом избору, уз поновљено читање и претходну припрему;</p> <p>– наслућује основни садржај и идентификује најважније информације</p>	
---	---	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

<p>сензација и потреба -исказивање просторних и временских односа -давање и тражење информација и обавештења -описивање и упоређивање лица и предмета -изрицање забране и реаговање на забрану -изражавање припадања и поседовања -скретање пажње -тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања -тражење и давање дозволе</p> <p>-исказивање честитки -исказивање препоруке -изражавање хитности и обавезности -исказивање сумње и несигурности</p>	<p>у најједноставнијим извештајима, табелама, статистикама и другим релевантним изворима у вези са блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама; – разуме општи садржај најједноставнијих обавештења, упутстава, упозорења и других релевантних извора у вези с блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама; – разуме основни смисао и главне информације најједноставнијих текстова на блиске и увежбаване теме у којима се износе лични ставови; – разуме најједноставније поруке и описе догађаја, намера, осећања и интересовања из преписке приватног карактера – планира и когнитивно обрађује садржај поруке коју ће репродуковати и/или саопштити у монолошком излагању, остварује интеракцију са једним или више саговорника у складу са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације, примењујући а) језичка средства са одређеним степеном тачности и адекватности; б) интонацију, ритам и висину гласа; в) невербална средства; – користи циљни језик као језик комуникације у учионици; – говори углавном уз подршку саговорника о блиским, познатим и увежбаваним темама из домена личног интересовања и образовног контекста; – описује укратко блиске и познате особе, активности и догађаје из домена личног интересовања и образовног контекста; – износи основне информације из једноставних или језички прилагођених писаних, аудио и аудио-визуелних извора у којима су заступљене теме из домена личног интересовања;</p>	
--	---	--

	<p>– учествује у кратком дијалогу и размењује основне информације у вези са својим окружењем и свакодневним ситуацијама, по потреби тражећи додатна појашњења од саговорника;</p> <p>– учествује у кратком дијалогу и износи најједноставније предлоге и инструкције, везане за свакодневне активности и наставни процес (рутину у учионици), користећи увежбане комуникационе моделе;</p> <p>– реагује вербално и/или невербално на захтеве, честитке, позиве и извињења саговорника;</p> <p>– излаже пред публиком, најједноставнијим језичким средствима, унапред припремљену презентацију на блиске, познате и увежбаване теме из области личног интересовања уз помоћ визуелног подстицаја;</p> <p>– описује илустрације, табеле, слике и графиконе примењујући унапред увежбана најједноставнија језичка средства;</p> <p>– интерпретира на креативан начин тематски и језички прилагођене песме, рецитације и скечеве;</p> <p>– планира, скицира и обликује писани текст у областима општег и креативног писања, у традиционалној и дигитално подржаној форми, и уз ограничени степен лакоће и тачности примењује: а) основне принципе организације и самопровере текста, у складу са његовим типом и степеном формалности; б) једноставније кохезионе елементе; в) језичка средства (лексичка, граматичка, правописна);</p> <p>– пише најједноставније текстове према моделу и смерницама (уз помоћ визуелних елемената – илустрација, табела, слика, графикона и детаљних упутстава) користећи најфреквентније кохезионе елементе о</p>	
--	--	--

	<p>блиским темама из свог окружења и подручја интересовања;</p> <p>– резимира на конвенционални начин прочитани текст или медијски приказ о познатим и блиским темама из приватног, јавног и образовног домена користећи најједноставнија језичка средства уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста;</p> <p>– описује утиске (изражава слагање / неслагање) и осећања (допадање / недопадање), користећи најједноставнија језичка средства уз употребу основних дигиталних алата;</p> <p>– пише кратке текстове дескриптивног карактера на конвенционалан и најједноставнији начин у оквиру креативног писања (описује људе, појаве и предмете из непосредног окружења, домена личног интересовања и искуства) уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста;</p> <p>– пише кратке текстове наративног карактера у оквиру креативног писања уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста, а уз претходну припрему и евентуалну помоћ визуелне презентације (даје једноставна објашњења о дешавањима у садашњости, прошлости и будућности, на познате и блиске теме у вези са личним искуством);</p> <p>– пише краће белешке и кратке коментаре у сврху подсећања користећи најједноставнија језичка средства;</p> <p>– пише кратке поруке (попут имејлова, смс порука, прилога на форумима и сл.) у којима тражи или преноси једноставне и главне информације о блиским и</p>	
--	---	--

	<p>познатим, друштвеним, образовним и узрасно релевантним темама; – учествује у најједноставнијој онлајн интеракцији уз детаљну припрему, користећи дигиталне и писане алате (речнике и сличне ресурсе), као и претходну подршку ради контроле исправности језичких средстава и преношења основног садржаја, уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста; – учествује у преписци тражећи и преносећи једноставне и суштинске информације и објашњења, уз коришћење стандардних, устаљених, најједноставнијих језичких средстава; – пише најједноставније текстове према моделу за описивање и интерпретацију илустрација, табела, слика, графикона; – пише неформална писма, имејлове, позивнице и сл. из личног домена користећи устаљене и увежбане изразе за одбијање/прихватање позива, извињења и сл; – попуњава основним и личним подацима различите формуларе, упитнике, обрасце и сличне документе, једноставне структуре у приватном, јавном и образовном домену – користи циљни језик у различитим видовима аутентичне комуникације, примењујући на креативан начин ограничену знања из различитих језика, и идентификује, анализира и пореди појаве и процесе у контексту властите културе и култура заједница чији језик учи, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације; – препознаје и разуме, у оквиру свог</p>	
--	--	--

	<p>интересовања, знања и искуства, очекивана правила понашања у култури своје земље и заједница чији језик учи, у контексту честих, свакодневних ситуација; – идентификује најфреквентнија паравербална и невербална средства комуникације (гестове, мимику, емотиконе и сл.) у циљном и матерњем језику; – препознаје неколико типичних стереотипе у вези са својом културом и културама заједница циљног језика; – познаје неколико кључних догађаја и личности које су обележиле културе заједница циљног језика; – познаје заступљеност циљног језика на нивоу већих географских регија; – познаје основне одлике и животне услове највећих регија у којима се користи циљни језик; – уочава да у језицима постоје различити језички варијетети на нивоу појединаца и Групе – преноси поруку са матерњег језика на страни језик / са страног језика на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено, користећи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа у комуникацији (на пример уз опис, парафразу, превод и сл.); – препричава и преноси, са матерњег језика на страни језик / са страног језика на матерњи, основни садржај кратког текста, аудио или аудио-визуелног записа и кратке интеракције, уз помоћ речника и других потребних извора информација; – посредује у најједноставнијој и краткој неформалној усменој интеракцији, захтевајући по потреби</p>	
--	---	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	помоћ саговорника, уз уважавање општих разлика у културним вредностима	
--	--	--

Назив предмета:	Енглески језик
Годишњи фонд часова:	70
Разред:	Трећи
Циљеви предмета :	Усвајање функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	професионални развој	
Тема	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Начин реализације
<p>ОПШТЕ ТЕМЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) ● Храна и здравље (навике у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) ● Познати градови и њихове знаменитости ● Спортски и познати спортски такмичења ● Живот и дела славних људи XX века (из света науке, културе) ● Медији (штампа, телевизија) ● Интересантне животне приче и догађаји; култура и уметност ● Свет компјутера (распрострањеност и примена) <p>СТРУЧНЕ ТЕМЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Основна стручна терминологија ● Примена информационо-технолошког домену струке ● Основе пословне комуникације и кореспонденције (пословна преписка и комуникација у писаној и усменој форми) ● Мере заштите и очувања радне и животне средине ● Пословна комуникација на 	<p>слушање</p> <ul style="list-style-type: none"> – реципира, разуме и интерпретира смисао и значење усмених исказа и порука у ситуацијама у којима учествује уживо или путем медија (аудио или аудио-визуелних снимака), с једним или више говорника, уз ограничени степен лакоће и тачности, у зависности од: а) начина изговора (стандардни говор примерене јасноће, без дијалекатских обележја и особености или идиоматске маркираности), б) ритма и брзине говора (спорији говор, дужи и адекватне паузе између изговорних целина, уз одговарајући број понављања, а у случају говора уживо и уз додатна појашњења или преформулацију), в) општих услова комуникације (без ометајућих шума и позадинских звукова, г) уз помоћ визуелних елемената, невербалних и паравербалних сигнала; – разуме општи смисао најједноставнијих, уобичајених и предвидивих дијалога и разговора у којима се износе основне информације личне природе на познате, блиске и узрасно релевантне теме, уз употребу једноставних стандардно језичких елемената и спорог ритма, без отежавајућих позадинских шума и преклапања исказа саговорника; – разуме општи смисао и понеку релевантну информацију из дијалога и разговора наративног карактера, у којима се приказује кратка и предвидива хронологија догађаја, уз претходну припрему, визуелну подршку и одговарајући број понављања; – разуме општи смисао и понеку релевантну информацију усмених 	<ul style="list-style-type: none"> – Слушање и реаговање на налоге и/или задатке у вези са текстом намењеним развоју и провери разумевања говора; Рад у паровима, малим и већим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.); – Активности (израда панорама, презентација, зидних новина, постера за учионицу, организација тематских вечери и сл.); – Дебате и дискусије примерене узрасту (дебате представљају унапред припремљене аргументоване монологе са ограниченим трајањем, док су дискусије спонтаније и неприпремљене интеракције на одређену тему); – Обимнији пројекти који се раде у учионици и ван ње у трајању од неколико недеља до читавог полугодишта уз конкретно видљиве и мерљиве производе и резултате;

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

<p>страном језику</p> <p>ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ</p> <p>Именице</p> <p>Именице у функцији придева</p> <p>Изражавање припадности</p> <p>Члан (проширивање опсега)</p> <p>Одређени и неодређени члан</p> <p>Изостављање члана</p> <p>Заменице</p> <p>Односне заменице</p> <p>Неодређене заменице</p> <p>Сложене заменице са some-, any-, поБројеви</p> <p>(проширивање опсега)</p> <p>Придеви и прилози (проширивање опсега)</p> <p>Грађење, врсте, место у реченици</p> <p>Поређење придева и прилога</p> <p>Везници</p> <p>Грађење речи</p> <p>Префикси и суфикси (проширивање опсега)</p> <p>Глаголи</p> <p>Глаголска времена (проширивање опсега):</p> <p>Present Simple</p> <p>Present Continuous</p> <p>Past Simple</p> <p>Past Continuous</p> <p>Present Perfect Simple</p> <p>Future forms (Future Simple, be going to, Present Continuous)</p> <p>Модални глаголи (may/might, must/have to, should, would)</p> <p>Пасивни глаголски облици</p> <p>Пасивне конструкције:</p> <p>Present Simple Passive</p> <p>Past Simple Passive</p> <p>Future Simple Passive</p> <p>Present Perfect Passive</p> <p>Предлози</p> <p>Предлози после глагола</p>	<p>прилога (кратких монолошких излагања и разговора) дескриптивног карактера, у којима се на најједноставнији начин описују људи и друга жива бића, предмети, места, активности и искуства, уз претходну припрему, визуелну подршку и одговарајући број понављања;</p> <p>– разуме кратке и једноставне предлоге, савете, захтеве и позиве на заједничке активности, као и кратка и једноставна обавештења, упутства и молбе, везане за личне потребе и интересовања, и поступа по њима, уз евентуалну помоћ саговорника;</p> <p>– разуме главну тему и најважније појединости информативних прилога (вести, кратких репортажа, интервјуа, временских прогноза) о блиским, познатим и увежбаваним, приватно, друштвено, образовно и узрасно релевантним темама, у којима се користи стандардни говор и најједноставнија језичка средства, уз одговарајућу претходну припрему;</p> <p>– разуме општи смисао и најважније појединости кратких и једноставних исказа којима се изражава мишљење, допадање и недопадање, поседовање и припадање, жеље, осећања и потребе;</p> <p>– разуме кратке и једноставне исказе и низове исказа који се односе на просторне односе, оријентацију и правац кретања, количину, димензије, цене и сл;</p> <p>– разуме главну тему и понеки релевантан детаљ у најкраћим аудио- визуелним формама (исечцима филмова, документарних прилога, спотова, влогова итд.), у којима се најједноставнијим језичким средствима обрађују блиске, познате, приватно, друштвено, образовно и узрасно примерене теме, уз значајан ослонац на визуелне и звучне пропратне елементе садржаја и већи број понављања;</p> <p>– разуме главну тему, евентуално и понеку најважнију појединост у текстовима савремене музике, у складу</p>	<p>– Граматичка грађа добила свој смисао тек када се доведе у везу са одговарајућим комуникативним функцијама и темама, и то у склопу језичких активности разумевања (усменог) говора и писаног текста, усменог и писменог изражавања и медијације;</p> <p>– Полазиште за посматрање и увежбавање језичких законитости јесу усмени и писани текстови различитих врста, дужине и степенa тежине; користе се, такође, изоловани искази, под условом да су контекстуализовани и да имају комуникативну вредност;</p> <p>– Планира се израда два писмена задатка за сваки разред.</p>
--	---	---

<p>(нпр. talk to, look at, agree with) Предлози после придева (нпр. afraid of, keen on, allergic to) Предлози после именица (нпр. reason for, difference between, example of) Предлози у изразима (нпр. by chance, for ages, in trouble) Реченица Ред речи у реченици Питања (директна и индиректна) Узрочне реченице Односне реченице Погодбене реченице: Zero Conditional, First Conditional – рецептивно и продуктивно, Second Conditional (р</p> <p>Комуникативне функције -представљање себе и других -поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, регионално специфично) -идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд. -давање једноставних упутстава и команди -изражавање молби и захвалности -изражавање извињења изражавање потврде и негирање -изражавање допадања и недопадања -изражавање физичких сензација и потреба -исказивање просторних и временских односа</p>	<p>са интересовањима, уз већи број слушања и претходну детаљну тематско-лексичку припрему стратегије читања које омогућавају: а) сналажење и оријентисање у једноставним текстовима који спадају у шири спектар интересовања, са циљем процењивања релевантности текста за читаоца и утврђивања начина за његово даље читање (оријентационо читање); б) усмеравање пажње на релевантне краће целине и појединачне делове (селективно читање); в) откривање значења непознатих речи на основу познатог контекста (извођење закључака, инферирање); – разуме општи садржај и важне појединости једноставнијих краћих текстова о конкретним темама везаним за лична интересовања; – разуме општи садржај и понеку битну појединост једноставних аутентичних и адаптираних кратких текстова наративног и дескриптивног карактера, у вези са блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама; – разуме општи садржај и понеку битну појединост најједноставнијих нефикционалних (примењених и употребних) текстова у различитим медијским формама (интернет текстове информативног карактера, форуме, прилоге на друштвеним мрежама итд.) уз одговарајућу припрему; – разуме адаптиране верзије савремених књижевних текстова примерених узрасту, које чита из забаве и естетског задовољства, по сопственом избору, уз поновљено читање и претходну припрему; – наслућује основни садржај и идентификује најважније информације у најједноставнијим извештајима, табелама, статистикама и другим релевантним</p>	
--	--	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

<p>-давање и тражење информација и обавештења</p> <p>-описивање и упоређивање лица и предмета</p> <p>-изрицање забране и реаговање на забрану</p> <p>-изражавање припадања и поседовања</p> <p>-скретање пажње</p> <p>-тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања</p> <p>-тражење и давање дозволе</p> <p>-исказивање честитки</p> <p>-исказивање препоруке</p> <p>-изражавање хитности и обавезности</p> <p>-исказивање сумње и несигурности</p>	<p>изворима у вези са блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама;</p> <p>– разуме општи садржај најједноставнијих обавештења, упутстава, упозорења и других релевантних извора у вези с блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама;</p> <p>– разуме основни смисао и главне информације најједноставнијих текстова на блиске и увежбаване теме у којима се износе лични ставови;</p> <p>– разуме најједноставније поруке и описе догађаја, намера, осећања и интересовања из преписке приватног карактера</p> <p>– планира и когнитивно обрађује садржај поруке коју ће репродуковати и/или саопштити у монолошком излагању, остварује интеракцију са једним или више саговорника у складу са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације, примењујући а) језичка средства са одређеним степеном тачности и адекватности; б) интонацију, ритам и висину гласа; в) невербална средства;</p> <p>– користи циљни језик као језик комуникације у учионици;</p> <p>– говори углавном уз подршку саговорника о блиским, познатим и увежбаваним темама из домена личног интересовања и образовног контекста;</p> <p>– описује укратко блиске и познате особе, активности и догађаје из домена личног интересовања и образовног контекста;</p> <p>– износи основне информације из једноставних или језички прилагођених писаних, аудио и аудио-визуелних извора у којима су заступљене теме из домена личног интересовања;</p> <p>– учествује у кратком дијалогу и размењује основне информације у вези са својим окружењем и свакодневним</p>	
--	--	--

	<p>ситуацијама, по потреби тражећи додатна појашњења од саговорника;</p> <ul style="list-style-type: none"> – учествује у кратком дијалогу и износи најједноставније предлоге и инструкције, везане за свакодневне активности и наставни процес (рутину у учионици), користећи увежбане комуникационе моделе; – реагује вербално и/или невербално на захтеве, честитке, позиве и извињења саговорника; – излаже пред публиком, најједноставнијим језичким средствима, унапред припремљену презентацију на блиске, познате и увежбаване теме из области личног интересовања уз помоћ визуелног подстицаја; – описује илустрације, табеле, слике и графиконе примењујући унапред увежбана најједноставнија језичка средства; – интерпретира на креативан начин тематски и језички прилагођене песме, рецитације и скичеве; – планира, скицира и обликује писани текст у областима општег и креативног писања, у традиционалној и дигитално подржаној форми, и уз ограничени степен лакоће и тачности примењује: а) основне принципе организације и самопровере текста, у складу са његовим типом и степеном формалности; б) једноставније кохезионе елементе; в) језичка средства (лексичка, граматичка, правописна); – пише најједноставније текстове према моделу и смерницама (уз помоћ визуелних елемената – илустрација, табела, слика, графикона и детаљних упутстава) користећи најфреквентније кохезионе елементе о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања; 	
--	---	--

	<p>– резимира на конвенционални начин прочитани текст или медијски приказ о познатим и блиским темама из приватног, јавног и образовног домена користећи најједноставнија језичка средства уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста;</p> <p>– описује утиске (изражава слагање / неслагање) и осећања (допадање / недопадање), користећи најједноставнија језичка средства уз употребу основних дигиталних алата;</p> <p>– пише кратке текстове дескриптивног карактера на конвенционалан и најједноставнији начин у оквиру креативног писања (описује људе, појаве и предмете из непосредног окружења, домена личног интересовања и искуства) уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста;</p> <p>– пише кратке текстове наративног карактера у оквиру креативног писања уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста, а уз претходну припрему и евентуалну помоћ визуелне презентације (даје једноставна објашњења о дешавањима у садашњости, прошлости и будућности, на познате и блиске теме у вези са личним искуством);</p> <p>– пише краће белешке и кратке коментаре у сврху подсећања користећи најједноставнија језичка средства;</p> <p>– пише кратке поруке (попут имејлова, смс порука, прилога на форумима и сл.) у којима тражи или преноси једноставне и главне информације о блиским и познатим, друштвеним, образовним и узрасно релевантним темама;</p>	
--	--	--

	<p>– учествује у најједноставнијој онлајн интеракцији уз детаљну припрему, користећи дигиталне и писане алате (речнике и сличне ресурсе), као и претходну подршку ради контроле исправности језичких средстава и преношења основног садржаја, уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста;</p> <p>– учествује у преписци тражећи и преносећи једноставне и суштинске информације и објашњења, уз коришћење стандардних, устаљених, најједноставнијих језичких средстава;</p> <p>– пише најједноставније текстове према моделу за описивање и интерпретацију илустрација, табела, слика, графикана;</p> <p>– пише неформална писма, имејлове, позивнице и сл. из личног домена користећи устаљене и увежбане изразе за одбијање/прихватање позива, извињења и сл;</p> <p>– попуњава основним и личним подацима различите формуларе, упитнике, обрасце и сличне документе, једноставне структуре у приватном, јавном и образовном домену – користи циљни језик у различитим видовима аутентичне комуникације, примењујући на креативан начин ограничену знања из различитих језика, и идентификује, анализира и пореди појаве и процесе у контексту властите културе и култура заједница чији језик учи, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације;</p> <p>– препознаје и разуме, у оквиру свог интересовања, знања и искуства, очекивана правила понашања у култури своје</p>	
--	---	--

	<p>земље и заједница чији језик учи, у контексту честих, свакодневних ситуација; – идентификује најфреквентнија паравербална и невербална средства комуникације (гестове, мимику, емотиконе и сл.) у циљном и матерњем језику; – препознаје неколико типичних стереотипе у вези са својом културом и културама заједница циљног језика; – познаје неколико кључних догађаја и личности које су обележиле културе заједница циљног језика; – познаје заступљеност циљног језика на нивоу већих географских регија; – познаје основне одлике и животне услове највећих регија у којима се користи циљни језик; – уочава да у језицима постоје различити језички варијетети на нивоу појединаца и Групе – преноси поруку са матерњег језика на страни језик / са страног језика на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено, користећи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа у комуникацији (на пример уз опис, парафразу, превод и сл.); – препричава и преноси, са матерњег језика на страни језик / са страног језика на матерњи, основни садржај кратког текста, аудио или аудио-визуелног записа и кратке интеракције, уз помоћ речника и других потребних извора информација; – посредује у најједноставнијој и краткој неформалној усменој интеракцији, захтевајући по потреби помоћ саговорника, уз уважавање општих разлика у културним вредностима</p>	
--	---	--

Назив предмета:	Енглески језик	
Годишњи фонд часова:	62	
Разред:	Четврти	
Циљеви предмета :	Усвајање функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој	
Тема	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Начин реализације

<p>ОПШТЕ ТЕМЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Свакодневни живот (организација времена, послова, слободно време) ● Храна и здравље (навике у исхрани, карактеристична јела и пића у земљама света) ● Познати градови и њихове знаменитости ● Спортски и познати спортски такмичења ● Живот и дела славних људи XX века (из света науке, културе) ● Медији (штампа, телевизија) ● Интересантне животне приче и догађаји; култура и уметност ● Свет компјутера (распрострањеност и примена) <p>СТРУЧНЕ ТЕМЕ</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Основна стручна терминологија ● Примена информационо-технолошког домену струке ● Основе пословне комуникације и кореспонденције (пословна преписка и комуникација у писаној и усменој форми) ● Мере заштите и очувања радне и животне средине ● Пословна комуникација на страном језику <p>ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ Именице</p>	<p>слушање</p> <p>– рецепира, разуме и интерпретира смисао и значење усмених исказа и порука у ситуацијама у којима учествује уживо или путем медија (аудио или аудио-визуелних снимака), с једним или више говорника, уз ограничени степен лакоће и тачности, у зависности од: а) начина изговора (стандардни говор примерене јасноће, без дијалекатских обележја и особености или идиоматске маркираности), б) ритма и брзине говора (спорији говор, дуже и адекватне паузе између изговорних целина, уз одговарајући број понављања, а у случају говора уживо и уз додатна појашњења или преформулацију), в) општих услова комуникације (без ометајућих шума и позадинских звукова, г) уз помоћ визуелних елемената, невербалних и паравербалних сигнала;</p> <p>– разуме општи смисао најједноставнијих, уобичајених и предвидивих дијалога и разговора у којима се износе основне информације личне природе на познате, блиске и узрасно релевантне теме, уз употребу једноставних стандардно језичких елемената и спорог ритма, без отежавајућих позадинских шума и преклапања исказа саговорника;</p> <p>– разуме општи смисао и понеку релевантну информацију из дијалога и разговора наративног карактера, у којима се приказује кратка и предвидива хронологија догађаја, уз претходну припрему, визуелну подршку и одговарајући број понављања;</p> <p>– разуме општи смисао и понеку релевантну информацију усмених прилога (кратких монолошких излагања и разговора) дескриптивног карактера, у којима се на најједноставнији начин описују људи и друга жива бића, предмети, места,</p>	<p>– Слушање и реаговање на налоге и/или задатке у вези са текстом намењеним развоју и провери разумевања говора; Рад у паровима, малим и већим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>– Активности (израда панорама, презентација, зидних новина, постера за учионицу, организација тематских вечери и сл.);</p> <p>– Дебате и дискусије примерене узрасту (дебате представљају унапред припремљене аргументоване монологе са ограниченим трајањем, док су дискусије спонтаније и неприпремљене интеракције на одређену тему);</p> <p>– Обимнији пројекти који се раде у учионици и ван ње у трајању од неколико недеља до читавог полугодишта уз конкретно видљиве и мерљиве производе и резултате;</p> <p>– Граматичка грађа добија свој смисао тек када се доведе у везу са одговарајућим</p>
---	--	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

<p>Именице у функцији придева Изражавање припадности Члан (проширивање опсега) Одређени и неодређени члан Изостављање члана Заменице Односне заменице Неодређене заменице Сложене заменице са some-, апу-, поБројеви (проширивање опсега) Придеви и прилози (проширивање опсега) Грађење, врсте, место у реченици Поређење придева и прилога Везници Грађење речи Префикси и суфикси (проширивање опсега) Глаголи Глаголска времена (проширивање опсега): Present Simple Present Continuous Past Simple Past Continuous Present Perfect Simple Future forms (Future Simple, be going to, Present Continuous) Модални глаголи (may/might, must/have to, should, would) Пасивни глаголски облици Пасивне конструкције: Present Simple Passive Past Simple Passive Future Simple Passive Present Perfect Passive Предлози Предлози после глагола (нпр. talk to, look at, agree with) Предлози после придева (нпр. afraid of, keen on, allergic to)</p>	<p>активности и искуства, уз претходну припрему, визуелну подршку и одговарајући број понављања; – разуме кратке и једноставне предлоге, савете, захтеве и позиве на заједничке активности, као и кратка и једноставна обавештења, упутства и молбе, везане за личне потребе и интересовања, и поступа по њима, уз евентуалну помоћ саговорника; – разуме главну тему и најважније појединости информативних прилога (вести, кратких репортажа, интервјуа, временских прогноза) о блиским, познатим и увежбаваним, приватно, друштвено, образовно и узрасно релевантним темама, у којима се користи стандардни говор и најједноставнија језичка средства, уз одговарајућу претходну припрему; – разуме општи смисао и најважније појединости кратких и једноставних исказа којима се изражава мишљење, допадање и недопадање, поседовање и припадање, жеље, осећања и потребе; – разуме кратке и једноставне исказе и низове исказа који се односе на просторне односе, оријентацију и правац кретања, количину, димензије, цене и сл; – разуме главну тему и понеки релевантан детаљ у најкраћим аудио-визуелним формама (исечцима филмова, документарних прилога, спотова, влогова итд.), у којима се најједноставнијим језичким средствима обрађују блиске, познате, приватно, друштвено, образовно и узрасно примерене теме, уз значајан ослонац на визуелне и звучне пропратне елементе садржаја и већи број понављања; – разуме главну тему, евентуално и понеку најважнију појединост у текстовима савремене музике, у складу са интересовањима, уз већи број слушања и претходну детаљну тематско-лексичку припрему стратегије читања које омогућавају: а) сналажење и оријентисање у</p>	<p>комуникативним функцијама и темама, и то у склопу језичких активности разумевања (усменог) говора и писаног текста, усменог и писменог изражавања и медијације; – Полазиште за посматрање и увежбавање језичких законитости јесу усмени и писани текстови различитих врста, дужине и степена тежине; користе се, такође, изоловани искази, под условом да су контекстуализовани и да имају комуникативну вредност; – Планира се израда два писмена задатка за сваки разред.</p>
---	---	--

<p>Предлози после именица (нпр. reason for, difference between, example of) Предлози у изразима (нпр. by chance, for ages, in trouble) Реченица Ред речи у реченици Питања (директна и индиректна) Узрочне реченице Односне реченице Погодбене реченице: Zero Conditional, First Conditional – рецептивно и продуктивно, Second Conditional (p)</p> <p>Комуникативне функције -представљање себе и других -поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, регионално специфично) -идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд. -давање једноставних упутстава и команди -изражавање молби и захвалности -изражавање извињења изражавање потврде и негирање -изражавање допадања и недопадања -изражавање физичких сензација и потреба -исказивање просторних и временских односа -давање и тражење информација и обавештења -описивање и упоређивање лица и</p>	<p>једноставним текстовима који спадају у шири спектар интересовања, са циљем процењивања релевантности текста за читаоца и утврђивања начина за његово даље читање (оријентационо читање); б) усмеравање пажње на релевантне краће целине и појединачне делове (селективно читање); в) откривање значења непознатих речи на основу познатог контекста (извођење закључака, инферирање); – разуме општи садржај и важне појединости једноставнијих краћих текстова о конкретним темама везаним за лична интересовања; – разуме општи садржај и понеку битну појединост једноставних аутентичних и адаптираних кратких текстова наративног и дескриптивног карактера, у вези са блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама; – разуме општи садржај и понеку битну појединост најједноставнијих нефикционалних (примењених и употребних) текстова у различитим медијским формама (интернет текстове информативног карактера, форуме, прилоге на друштвеним мрежама итд.) уз одговарајућу припрему; – разуме адаптиране верзије савремених књижевних текстова примерених узрасту, које чита из забаве и естетског задовољства, по сопственом избору, уз поновљено читање и претходну припрему; – наслућује основни садржај и идентификује најважније информације у најједноставнијим извештајима, табелама, статистикама и другим релевантним изворима у вези са блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама; – разуме општи садржај најједноставнијих обавештења,</p>	
---	--	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

<p>предмета</p> <p>-изрицање забране и реаговање на забрану</p> <p>-изражавање припадања и поседовања</p> <p>-скретање пажње</p> <p>-тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања</p> <p>-тражење и давање дозволе</p> <p>-исказивање честитки</p> <p>-исказивање препоруке</p> <p>-изражавање хитности и обавезности</p> <p>-исказивање сумње и несигурности</p>	<p>упутстава, упозорења и других релевантних извора у вези с блиским, познатим, друштвеним, образовним, стручним и узрасно релевантним темама;</p> <p>– разуме основни смисао и главне информације најједноставнијих текстова на блиске и увежбаване теме у којима се износе лични ставови;</p> <p>– разуме најједноставније поруке и описе догађаја, намера, осећања и интересовања из преписке приватног карактера</p> <p>– планира и когнитивно обрађује садржај поруке коју ће репродуковати и/или саопштити у монолошком излагању, остварује интеракцију са једним или више саговорника у складу са сопственом комуникативном намером и са степеном формалности говорне ситуације, примењујући а) језичка средства са одређеним степеном тачности и адекватности; б) интонацију, ритам и висину гласа; в) невербална средства;</p> <p>– користи циљни језик као језик комуникације у учионици;</p> <p>– говори углавном уз подршку саговорника о блиским, познатим и увежбаваним темама из домена личног интересовања и образовног контекста;</p> <p>– описује укратко блиске и познате особе, активности и догађаје из домена личног интересовања и образовног контекста;</p> <p>– износи основне информације из једноставних или језички прилагођених писаних, аудио и аудио-визуелних извора у којима су заступљене теме из домена личног интересовања;</p> <p>– учествује у кратком дијалогу и размењује основне информације у вези са својим окружењем и свакодневним ситуацијама, по потреби тражећи додатна појашњења од саговорника;</p> <p>– учествује у кратком дијалогу и износи најједноставније предлоге и</p>	
---	--	--

	<p>инструкције, везане за свакодневне активности и наставни процес (рутину у учионици), користећи увежбане комуникационе моделе;</p> <ul style="list-style-type: none"> – реагује вербално и/или невербално на захтеве, честитке, позиве и извињења саговорника; – излаже пред публиком, најједноставнијим језичким средствима, унапред припремљену презентацију на блиске, познате и увежбаване теме из области личног интересовања уз помоћ визуелног подстицаја; – описује илустрације, табеле, слике и графиконе примењујући унапред увежбана најједноставнија језичка средства; – интерпретира на креативан начин тематски и језички прилагођене песме, рецитације и скичеве; – планира, скицира и обликује писани текст у областима општег и креативног писања, у традиционалној и дигитално подржаној форми, и уз ограничени степен лакоће и тачности примењује: а) основне принципе организације и самопровере текста, у складу са његовим типом и степеном формалности; б) једноставније кохезионе елементе; в) језичка средства (лексичка, граматичка, правописна); – пише најједноставније текстове према моделу и смерницама (уз помоћ визуелних елемената – илустрација, табела, слика, графикона и детаљних упутстава) користећи најфреквентније кохезионе елементе о блиским темама из свог окружења и подручја интересовања; – резимира на конвенционални начин прочитани текст или медијски приказ о познатим и блиским темама из приватног, јавног и образовног домена користећи 	
--	---	--

	<p>најједноставнија језичка средства уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста; – описује утиске (изражава слагање / неслагање) и осећања (допадање / недопадање), користећи најједноставнија језичка средства уз употребу основних дигиталних алата; – пише кратке текстове дескриптивног карактера на конвенционалан и најједноставнији начин у оквиру креативног писања (описује људе, појаве и предмете из непосредног окружења, домена личног интересовања и искуства) уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста; – пише кратке текстове наративног карактера у оквиру креативног писања уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста, а уз претходну припрему и евентуалну помоћ визуелне презентације (даје једноставна објашњења о дешавањима у садашњости, прошлости и будућности, на познате и блиске теме у вези са личним искуством); – пише краће белешке и кратке коментаре у сврху подсећања користећи најједноставнија језичка средства; – пише кратке поруке (попут имејлова, смс порука, прилога на форумима и сл.) у којима тражи или преноси једноставне и главне информације о блиским и познатим, друштвеним, образовним и узрасно релевантним темама; – учествује у најједноставнијој онлајн интеракцији уз детаљну припрему, користећи дигиталне и писане алате (речнике и сличне ресурсе), као и претходну</p>	
--	--	--

	<p>подршку ради контроле исправности језичких средстава и преношења основног садржаја, уз ограничену тачност која углавном не ремети разумевање текста; – учествује у преписци тражећи и преносећи једноставне и суштинске информације и објашњења, уз коришћење стандардних, устаљених, најједноставнијих језичких средстава; – пише најједноставније текстове према моделу за описивање и интерпретацију илустрација, табела, слика, графикана; – пише неформална писма, имејлове, позивнице и сл. из личног домена користећи устаљене и увежбане изразе за одбијање/прихватање позива, извињења и сл; – попуњава основним и личним подацима различите формуларе, упитнике, обрасце и сличне документе, једноставне структуре у приватном, јавном и образовном домену – користи циљни језик у различитим видовима аутентичне комуникације, примењујући на креативан начин ограничена знања из различитих језика, и идентификује, анализира и пореди појаве и процесе у контексту властите културе и култура заједница чији језик учи, уз примену традиционалних и савремених видова комуникације; – препознаје и разуме, у оквиру свог интересовања, знања и искуства, очекивана правила понашања у култури своје земље и заједница чији језик учи, у контексту честих, свакодневних ситуација; – идентификује најфреквентнија паравербална и невербална средства</p>	
--	---	--

	<p>комуникације (гестове, мимику, емотиконе и сл.) у циљном и матерњем језику;</p> <p>– препознаје неколико типичних стереотипе у вези са својом културом и културама</p> <p>заједница циљног језика;</p> <p>– познаје неколико кључних догађаја и личности које су обележиле културе заједница циљног језика;</p> <p>– познаје заступљеност циљног језика на нивоу већих географских регија;</p> <p>– познаје основне одлике и животне услове највећих регија у којима се користи циљни језик;</p> <p>– уочава да у језицима постоје различити језички варијетети на нивоу појединаца и Групе – преноси поруку са матерњег језика на страни језик / са страног језика на матерњи, додајући, по потреби, објашњења и обавештења, писмено и усмено, користећи одговарајуће компензационе стратегије ради превазилажења тешкоћа у комуникацији (на пример уз опис, парафразу, превод и сл.);</p> <p>– препричава и преноси, са матерњег језика на страни језик / са страног језика на матерњи, основни садржај кратког текста, аудио или аудио-визуелног записа и кратке интеракције, уз помоћ речника и других потребних извора информација;</p> <p>– посредује у најједноставнијој и краткој неформалној усменој интеракцији, захтевајући по потреби помоћ саговорника, уз уважавање општих разлика у културним вредностима</p>	
--	---	--

Назив предмета:	Пословни енглески језик	
Годишњи фонд часова:	36	
Разред:	Други	
Циљеви предмета :	Усвајање функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој	
Тема	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Начин реализације
<ul style="list-style-type: none"> Основна терминологија која се односи на послове из домена општих, правних и кадровских послова и послова набавке и продаје 	<ul style="list-style-type: none"> разуме реченице, поруке, питања и упутства из свакодневног говора (кратка упутства изговорена споро и разговетно) разуме општи садржај краћих, прилагођених стручних текстова 	– Слушање и реаговање на налоге и/или задатке у вези са текстом намењеним развоју и провери разумевања

<ul style="list-style-type: none"> • Примена информационих технологија у домену струке • Вођење евиденције и документације у администрацији • Праћење новина у области међународних правно-административних послова • Примене међународних стандарда и законске реуглативе • Основе пословне комуникације и кореспонденције (пословна преписка и комуникација у писаној и усменој форми) • УЖЕСТРУЧНА ТЕМАТИКА • Пословни бонтон (норме и стандарди понашања у пословној комуникацији) • Пословно комуницирање (форма и елементи пословних писама) • Облици предузећа (врсте предузећа, запослени и звања, хијерархија запослених и нивои одговорности) ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ I. РЕЧЕНИЦА Обновити реченичне моделе обухваћене програмом за основну школу. – Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби. – Tag questions – Индиректни говор а) изјаве – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) б) молбе, захтеви, наредбе в) питања са променом реда 	<p>после неколико слушања или уз помоћ визуелних ефеката (на упутствима, форму-ларима, ознакама, етикетама)</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме бројеве (цене, рачуне, тачно Време • у непознатом тексту препознаје познате речи, интернационализме, изразе и реченице (нпр. у огласима, на плакатима) • разуме општи садржај и смисао краћих текстова и схематских приказа (саопштења, формулара са подацима о некој особи, основне команде на машинама/компјутеру, декларације о производима, упутства за употребу и примену) • употребљава једноставне изразе и реченице да би представио себе и друге, активности, ситуације и догађаје, описао посао и задужења • саставља кратак текст (мејл, писмо) о одговарајућој теми • пише кратке поруке релевантне за посао (место и термини састанка) • пише краћи текст о себи и свом окружењу • попуњава упитник и формулар где се траже опширнији лични и пословни подаци • води краће забелелешке • на једноставан начин се споразумева са саговорником који говори споро и разговетно • поставља једноставна питања у вези са познатим темама из струке као и да усмено или писмено одговара на иста (бројеви, подаци о количинама, време, датум) • на једноставан начин сажме и преприча садржај краћих текстова или дијалог • користи садржаје медијске продукције намењене учењу страних језика (штампани медији, аудио/видео записи, компакт диск, интернет итд.) 	<p>говора; Рад у паровима, малим и већим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>– Активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера за учионицу, организација тематских вечери и сл.);</p> <p>– Дебате и дискусије примерене узрасту (дебате представљају унапред припремљене аргументоване монологе са ограниченим трајањем, док су дискусије спонтаније и неприпремљене интеракције на одређену тему);</p> <p>– Обимнији пројекти који се раде у учионици и ван ње у трајању од неколико недеља до читавог полугодишта уз конкретно видљиве и мерљиве производе и резултате;</p> <p>– Граматичка грађа добија свој смисао тек када се доведе у везу са одговарајућим комуникативним функцијама и темама, и то у склопу језичких активности разумевања (усменог)</p>
---	---	---

<p>речи – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) – Yes/No питања – ”WH” питања – Директна и индиректна питања II. ИМЕНИЧКА ГРУПА 1. Члан – Обновити употребу одређеног и неодређеног члана – Нулти члан уз градивне и апстрактне именице 2. Именице – Множина именица – обновити – Изражавање припадања и својине – саксонски генитив – Бројиве и небројиве именице – Суфикси – ment, -ion, – ence 3. Заменички облици а) Заменице – Личне заменице у функцији субјекта и објекта – Показне заменице – Односне заменице б) детерминатори – Показни детерминаотри – Неодређени детерминатори – Присвојни детерминатори 4. Придеви – Обновити компарацију придева – too/not...enough/not as...(as)/...than 5. Бројеви Обновити просте и редне бројеве III ГЛАГОЛСКА ГРУПА 1. Глаголи – Обновити глаголске облике предвиђене програмом за основну</p>		<p>говора и писаног текста, усменог и писменог изражавања и медијације; – Полазиште за посматрање и увежбавање језичких законитости јесу усмени и писани текстови различитих врста, дужине и степена тежине; користе се, такође, изоловани искази, под условом да су контекстуализовани и да имају комуникативну вредност; – Планира се израда два писмена задатка за сваки разред.</p>
---	--	---

<p>школу</p> <ul style="list-style-type: none"> – Present Simple, Present Continuous – Present Perfect with ever, never, for, since, just, yet and already – Past Simple – Модални глаголи: may, can, must – Пасивне конструкције – садашње време/ прошло – the Simple present/past (прошло време рецептивно) – going to и трајни презент за планове и намере, going to и will (за будућа предвиђања) – used to <p>2. Прилози, извођење прилога и употреба, прилози вероватноће са may, might и will</p> <p>3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.</p> <p>4. Кондиционал нулти и први</p>		

СОЦИОКУЛТУРНА И ИНТЕРКУЛТУРНА КОМПЕТЕНЦИЈА

- интеркултурност;
- истраживање и рефлексивност;
- заступљеност циљног језика;
- положај циљног језика у глобалном контексту;
- природне, друштвене и културне одлике регија и држава у којима се страни језик користи као већински;
- ИКТ;
- правила понашања;
- културне вредности;
- стереотипи;
- стилови у комуникацији на страном језику;
- компензационе стратегије у комуникацији;
- паравербална и невербална комуникација;
- аутентична комуникација;

– језичка варијабилност

КАКО СЕ ПРАТИ И ВРЕДНУЈЕ РАЗВОЈ ЈЕЗИЧКИХ КОМПЕТЕНЦИЈА

Нека правила и поступци у процесу праћења и процењивања компетенција код ученика:

- Развој компетенција наставници прате заједно са својим ученицима.
- Наставници сарађују и заједнички процењују развој компетенција код својих ученика.
- Процес праћења је по карактеру пре формативан него сумативан.
- У проценама се узимају у обзир разноврсни примери који илуструју развијеност компетенције.
- У процењивању се узимају у обзир и самопроцене ученика и вршњачке процене, а не само процене наставника.
- Велики значај се придаје квалитативним, уместо претежно квантитативним подацима и показатељима.
- Процена садржи опис јаких и слабијих страна развијености компетенције и предлоге за њено даље унапређивање, а не само суд о нивоу развијености.

МЕЂУПРЕДМЕТНЕ КОМПЕТЕНЦИЈЕ

Кроз наставу енглеског језика, као првог страног језика остварују се и међупредметне компетенције

1. Компетенција за целоживотно учење
2. Комуникација
3. Рад с подацима и информацијама
4. Дигитална компетенција
5. Решавање проблема
6. Сарадња
7. Одговорно учешће у демократском друштву
8. Одговоран однос према здрављу
9. Одговоран однос према околини
10. Естетичка компетенција

КОМУНИКАТИВНЕ ФУНКЦИЈЕ

1. Представљање себе и других
2. Поздрављање (састајање, растанак; формално, неформално, специфично по регионима)
3. Идентификација и именовање особа, објеката, боја, бројева итд.)
4. Давање једноставних упутстава и команди

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

5. Изражавање молби и захвалности
6. Изражавање извињења
7. Изражавање потврде и негирање
8. Изражавање допадања и недопадања
9. Изражавање физичких сензација и потреба
10. Исказивање просторних и временских односа
11. Давање и тражење информација и обавештења
12. Описивање и упоређивање лица и предмета
13. Изрицање забране и реаговање на забрану
14. Изражавање припадања и поседовања
15. Скретање пажње
16. Тражење мишљења и изражавање слагања и неслагања
17. Тражење и давање дозволе
18. Исказивање честитки
19. Исказивање препоруке
20. Изражавање хитности и обавезности
21. Исказивање сумње и несигурности

Назив предмета:	Пословни енглески језик	
Годишњи фонд часова:	35	
Разред:	Трећи	
Циљеви предмета :	Усвајање функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој	
Тема	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Начин реализације
• Основна терминологија која се односи на послове из домена општих, правних и кадровских послова и послова набавке и продаје	• разуме реченице, поруке, питања и упутства из свакодневног говора (кратка упутства изговорена споро и разговетно) • разуме општи садржај краћих, прилагођених стручних текстова	– Слушање и реаговање на налоге и/или задатке у вези са текстом намењеним развоју и провери разумевања

<ul style="list-style-type: none"> • Примена информационах технологија у домену струке • Вођење евиденције и документације у администрацији • Праћење новина у области међународних правно-административних послова • Примене међународних стандарда и законске реуглативе • Основе пословне комуникације и кореспонденције (пословна преписка и комуникација у писаној и усменој форми) • УЖЕСТРУЧНА ТЕМАТИКА • Пословни бонтон (норме и стандарди понашања у пословној комуникацији) • Пословно комуницирање (форма и елементи пословних писама) • Облици предузећа (врсте предузећа, запослени и звања, хијерархија запослених и нивои одговорности) ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ I. РЕЧЕНИЦА Обновити реченичне моделе обухваћене програмом за основну школу. – Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби. – Tag questions – Индиректни говор а) изјаве – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) б) молбе, захтеви, наредбе в) питања са променом реда 	<p>после неколико слушања или уз помоћ визуелних ефеката (на упутствима, форму-ларима, ознакама, етикетама)</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме бројеве (цене, рачуне, тачно Време • у непознатом тексту препознаје познате речи, интернационализме, изразе и реченице (нпр. у огласима, на плакатима) • разуме општи садржај и смисао краћих текстова и схематских приказа (саопштења, формулара са подацима о некој особи, основне команде на машинама/компјутеру, декларације о производима, упутства за употребу и примену) • употребљава једноставне изразе и реченице да би представио себе и друге, активности, ситуације и догађаје, описао посао и задужења • саставља кратак текст (мејл, писмо) о одговарајућој теми • пише кратке поруке релевантне за посао (место и термини састанка) • пише краћи текст о себи и свом окружењу • попуњава упитник и формулар где се траже опширнији лични и пословни подаци • води краће забелешке • на једноставан начин се споразумева са саговорником који говори споро и разговетно • поставља једноставна питања у вези са познатим темама из струке као и да усмено или писмено одговара на иста (бројеви, подаци о количинама, време, датум) • на једноставан начин сажме и преприча садржај краћих текстова или дијалог • користи садржаје медијске продукције намењене учењу страних језика (штампани медији, аудио/видео записи, компакт диск, интернет итд.) 	<p>говора; Рад у паровима, малим и већим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>– Активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера за учионицу, организација тематских вечери и сл.);</p> <p>– Дебате и дискусије примерене узрасту (дебате представљају унапред припремљене аргументоване монологе са ограниченим трајањем, док су дискусије спонтаније и неприпремљене интеракције на одређену тему);</p> <p>– Обимнији пројекти који се раде у учионици и ван ње у трајању од неколико недеља до читавог полугодишта уз конкретно видљиве и мерљиве производе и резултате;</p> <p>– Граматичка грађа добија свој смисао тек када се доведе у везу са одговарајућим комуникативним функцијама и темама, и то у склопу језичких активности разумевања (усменог)</p>
---	---	---

<p>речи – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) – Yes/No питања – ”WH” питања – Директна и индиректна питања II. ИМЕНИЧКА ГРУПА 1. Члан – Обновити употребу одређеног и неодређеног члана – Нулти члан уз градивне и апстрактне именице 2. Именице – Множина именица – обновити – Изражавање припадања и својине – саксонски генитив – Бројиве и небројиве именице – Суфикси – ment, -ion, – ence 3. Заменички облици а) Заменице – Личне заменице у функцији субјекта и објекта – Показне заменице – Односне заменице б) детерминатори – Показни детерминаотри – Неодређени детерминатори – Присвојни детерминатори 4. Придеви – Обновити компарацију придева – too/not...enough/not as...(as)/...than 5. Бројеви Обновити просте и редне бројеве III ГЛАГОЛСКА ГРУПА 1. Глаголи – Обновити глаголске облике предвиђене програмом за основну</p>		<p>говора и писаног текста, усменог и писменог изражавања и медијације; – Полазиште за посматрање и увежбавање језичких законитости јесу усмени и писани текстови различитих врста, дужине и степена тежине; користе се, такође, изоловани искази, под условом да су контекстуализовани и да имају комуникативну вредност; – Планира се израда два писмена задатка за сваки разред.</p>
---	--	---

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

<p>школу</p> <ul style="list-style-type: none"> – Present Simple, Present Continuous – Present Perfect with ever, never, for, since, just, yet and already – Past Simple – Модални глаголи: may, can, must – Пасивне конструкције – садашње време/ прошло – the Simple present/past (прошло време рецептивно) – going to и трајни презент за планове и намере, going to и will (за будућа предвиђања) – used to <p>2. Прилози, извођење прилога и употреба, прилози вероватноће са may, might и will</p> <p>3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.</p> <p>4. Кондиционал нулти и први</p>		
--	--	--

Назив предмета:	Пословни енглески језик	
Годишњи фонд часова:	31	
Разред:	Четврти	
Циљеви предмета :	Усвајање функционалних знања о језичком систему и култури и унапређивањем стратегија учења страног језика развије комуникативну компетенцију, оспособи се за писмену и усмену комуникацију, интеркултурално разумевање и професионални развој	
Тема	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:	Начин реализације
• Основна терминологија која се односи на послове из домена општих, правних и кадровских послова и послова набавке и продаје	<ul style="list-style-type: none"> • разуме реченице, поруке, питања и упутства из свакодневног говора (кратка упутства изговорена споро и разговетно) • разуме општи садржај краћих, прилагођених стручних текстова 	– Слушање и реаговање на налоге и/или задатке у вези са текстом намењеним развоју и провери разумевања

<ul style="list-style-type: none"> • Примена информационих технологија у домену струке • Вођење евиденције и документације у администрацији • Праћење новина у области међународних правно-административних послова • Примене међународних стандарда и законске реуглативе • Основе пословне комуникације и кореспонденције (пословна преписка и комуникација у писаној и усменој форми) • УЖЕСТРУЧНА ТЕМАТИКА • Пословни бонтон (норме и стандарди понашања у пословној комуникацији) • Пословно комуницирање (форма и елементи пословних писама) • Облици предузећа (врсте предузећа, запослени и звања, хијерархија запослених и нивои одговорности) ГРАМАТИЧКИ САДРЖАЈИ I. РЕЧЕНИЦА Обновити реченичне моделе обухваћене програмом за основну школу. – Ред речи у реченици. Место прилога и прилошких одредби. – Tag questions – Индиректни говор а) изјаве – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) б) молбе, захтеви, наредбе в) питања са променом реда 	<p>после неколико слушања или уз помоћ визуелних ефеката (на упутствима, форму-ларима, ознакама, етикетама)</p> <ul style="list-style-type: none"> • разуме бројеве (цене, рачуне, тачно Време • у непознатом тексту препознаје познате речи, интернационализме, изразе и реченице (нпр. у огласима, на плакатима) • разуме општи садржај и смисао краћих текстова и схематских приказа (саопштења, формулара са подацима о некој особи, основне команде на машинама/компјутеру, декларације о производима, упутства за употребу и примену) • употребљава једноставне изразе и реченице да би представио себе и друге, активности, ситуације и догађаје, описао посао и задужења • саставља кратак текст (мејл, писмо) о одговарајућој теми • пише кратке поруке релевантне за посао (место и термини састанка) • пише краћи текст о себи и свом окружењу • попуњава упитник и формулар где се траже опширнији лични и пословни подаци • води краће забелешке • на једноставан начин се споразумева са саговорником који говори споро и разговетно • поставља једноставна питања у вези са познатим темама из струке као и да усмено или писмено одговара на иста (бројеви, подаци о количинама, време, датум) • на једноставан начин сажме и преприча садржај краћих текстова или дијалог • користи садржаје медијске продукције намењене учењу страних језика (штампани медији, аудио/видео записи, компакт диск, интернет итд.) 	<p>говора; Рад у паровима, малим и већим групама (мини-дијалози, игра по улогама, симулације итд.);</p> <p>– Активности (израда паноа, презентација, зидних новина, постера за учионицу, организација тематских вечери и сл.);</p> <p>– Дебате и дискусије примерене узрасту (дебате представљају унапред припремљене аргументоване монологе са ограниченим трајањем, док су дискусије спонтаније и неприпремљене интеракције на одређену тему);</p> <p>– Обимнији пројекти који се раде у учионици и ван ње у трајању од неколико недеља до читавог полугодишта уз конкретно видљиве и мерљиве производе и резултате;</p> <p>– Граматичка грађа добија свој смисао тек када се доведе у везу са одговарајућим комуникативним функцијама и темама, и то у склопу језичких активности разумевања (усменог)</p>
---	---	---

<p>речи – без промене глаголског времена (глагол главне реченице у једном од садашњих времена) – Yes/No питања – ”WH” питања – Директна и индиректна питања II. ИМЕНИЧКА ГРУПА 1. Члан – Обновити употребу одређеног и неодређеног члана – Нулти члан уз градивне и апстрактне именице 2. Именице – Множина именица – обновити – Изражавање припадања и својине – саксонски генитив – Бројиве и небројиве именице – Суфикси – ment, -ion, – ence 3. Заменички облици а) Заменице – Личне заменице у функцији субјекта и објекта – Показне заменице – Односне заменице б) детерминатори – Показни детерминаотри – Неодређени детерминатори – Присвојни детерминатори 4. Придеви – Обновити компарацију придева – too/not...enough/not as...(as)/...than 5. Бројеви Обновити просте и редне бројеве III ГЛАГОЛСКА ГРУПА 1. Глаголи – Обновити глаголске облике предвиђене програмом за основну</p>		<p>говора и писаног текста, усменог и писменог изражавања и медијације; – Полазиште за посматрање и увежбавање језичких законитости јесу усмени и писани текстови различитих врста, дужине и степена тежине; користе се, такође, изоловани искази, под условом да су контекстуализовани и да имају комуникативну вредност; – Планира се израда два писмена задатка за сваки разред.</p>
---	--	---

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

<p>школу</p> <ul style="list-style-type: none"> – Present Simple, Present Continuous – Present Perfect with ever, never, for, since, just, yet and already – Past Simple – Модални глаголи: may, can, must – Пасивне конструкције – садашње време/ прошло – the Simple present/past (прошло време рецептивно) – going to и трајни презент за планове и намере, going to и will (за будућа предвиђања) – used to <p>2. Прилози, извођење прилога и употреба, прилози вероватноће са may, might и will</p> <p>3. Предлози, најчешћи предлози за оријентацију у времену и простору.</p> <p>4. Кондиционал нулти и први</p>		
--	--	--

Назив предмета:	Физичко васпитање	
Годишњи фонд часова:	72	
Разред:	Други, економски техничар	
Циљеви предмета :	Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.	
Тема	Исходи	Начин реализације
Физичке способности	Правилно примењује вежбе, разноврсна природна и изведена кретања;	Теоријска настава се реализује у учионици

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>Упореди и анализира резултате тестирања са вредностима за свој узраст;</p> <p>Сагледа сопствени моторички статус и уз помоћ наставника примени вежбања у циљу његовог побољшања;</p>	<p>или у сали, истовремено са практичном наставом;</p> <p>Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште, скијалиште);</p> <p>Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан;</p> <p>Садржаји програма усмерени су на: развијање физичких способности; спортскотехничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом;</p> <p>Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања;</p> <p>Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује</p>
<p>Спортско-техничко образовање (атлетика; спортска гимнастика; спортске игре и активности по избору; плес и ритмика; полигони)</p>	<p>Примењује усвојене моторичке вештине у различитим животним ситуацијама;</p> <p>Игра један народни и један друштвени плес;</p>	
<p>Физичка и здравствена култура</p>	<p>Примењује и поштује основне принципе вежбаоног процеса.</p> <p>Уз помоћ наставника примењује основне методе за развој моторичких способности;</p> <p>Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање;</p> <p>Препозна и реши конфликтну ситуацију;</p> <p>Примењује одговарајуће вежбе у складу са сопственим могућностима и потребама;</p> <p>Уз помоћ наставника коригује грешке у извођењу покрета и кретања;</p> <p>Учествује на одељењском, разредном и другим такмичењима;</p> <p>Користи могућности за свакодневну физичку активност и редовно вежба;</p> <p>Коригује последице дуготрајне седентарне активности, положаје, покрете и кретања који имају негативан утицај на здравље применом физичког вежбања;</p> <p>повеже штетан утицај које енергетски напици, психоактивне супстанце и недозвољена средства имају на здравље;</p> <p>Познаје и примењује основне принципе пружања прве помоћи;</p>	

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

		<p>редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса; Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању – стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма; Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања.</p>
--	--	--

Назив предмета:	Физичко васпитање	
Годишњи фонд часова:	70	
Разред:	Трећи, економски техничар	
Циљеви предмета :	<p>Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.</p>	
Тема	Исходи	Начин реализације

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Физичке способности	Правилно примењује вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; Упореди и анализира резултате тестирања са вредностима за свој узраст; Сагледа сопствени моторички статус и уз помоћ наставника примени вежбања у циљу његовог побољшања;	Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште, скијалиште); Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан; Садржаји програма усмерени су на: развијање физичких способности; спортскотехничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом; Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања; Стручно веће наставника физичког
Спортско-техничко образовање (атлетика; спортска гимнастика; спортске игре и активности по избору; плес и ритмика; полигони)	Примењује усвојене моторичке вештине у различитим животним ситуацијама; Игра један народни и један друштвени плес;	
Физичка и здравствена култура	Примењује и поштује основне принципе вежбаоног процеса. Уз помоћ наставника примењује основне методе за развој моторичких способности; Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; Препозна и реши конфликтну ситуацију; Примењује одговарајуће вежбе у складу са сопственим могућностима и потребама; Уз помоћ наставника коригује грешке у извођењу покрета и кретања; Учествује на одељењском, разредном и другим такмичењима; Повеже принципе здраве исхране и вежбање; Примењује правила безбедности у различитим физичким активностима; Користи могућности за свакодневну физичку активност и редовно вежба; Коригује последице дуготрајне седентарне активности, положаје, покрете и кретања који имају негативан утицај на здравље применом физичког вежбања; Разликује позитиван и негативан утицај вежбања на репродуктивно здравље; Повеже штетан утицај које енергетски напици, психоактивне супстанце и	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>недозвољена средства имају на здравље; Познаје и примењује основне принципе пружања прве помоћи;</p>	<p>васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса; Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању – стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма; Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања.</p>
--	--	--

Назив предмета:	Физичко васпитање
Годишњи фонд часова:	62
Разред:	Четврти, економски техничар
Циљеви предмета :	<p>Циљ физичког васпитања је да се разноврсним и систематским моторичким активностима, у повезаности са осталим васпитно – образовним подручјима, допринесе интегралном развоју личности ученика (когнитивном, афективном, моторичком), развоју моторичких способности, стицању, усавршавању и примени моторичких умења, навика и неопходних теоријских знања у свакодневним и специфичним условима живота и рада.</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Тема	Исходи	Начин реализације
Физичке способности	Бира и примењује вежбе, разноврсна природна и изведена кретања; Анализира и упореди резултате тестирања са вредностима за свој узраст; Сагледа сопствене моторичке и функционалне способности и примени вежбања у циљу њиховог побољшања	Теоријска настава се реализује у учионици или у сали, истовремено са практичном наставом; Практична настава реализује се на спортском вежбалишту (сала, спортски отворени терени, базен, клизалиште, скијалиште);
Спортско-техничко образовање (атлетика; спортска гимнастика; спортске игре и активности по избору; плес и ритмика; полигони)	Сврсисходно примени усвојене моторичке вештине у различитим животним ситуацијама; Игра народне и друштвене плесове;	Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан; Садржаји програма усмерени су на: развијање физичких способности; спортскотехничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом;
Физичка и здравствена култура	Примени основне принципе тренажног процеса и основне методе унапређивања моторичких способности; Изради индивидуални програм вежбања; Одговорно се односи према објектима, справама и реквизитима у просторима за вежбање; Решава конфликтне ситуације; Примени одговарајуће вежбе у складу са могућностима и потребама; Учествује на одељењском, разредном и другим такмичењима; Помаже и учествује у организацији школских спортских манифестација; Користи могућности за свакодневну физичку активност; Усклади исхрану са вежбањем; Примењује правила безбедности у различитим физичким активностима и преноси их на друге учеснике у вежбању; Коригује последице дуготрајне седентарне активности, положаје, покрете и кретања који имају негативан утицај на здравље применом физичког вежбања; Сагледа узроке и последице девијантног понашања на спортским приредбама;	Настава се изводи фронтално и по групама, у зависности од карактера методске јединице која се реализује. Уколико је потребно, нарочито за вежбе из корективне гимнастике, приступ је индивидуалан; Садржаји програма усмерени су на: развијање физичких способности; спортскотехничко образовање; повезивање физичког васпитања са животом и радом; Годишњи план, програм и распоред кросева, такмичења, зимовања и других облика рада утврђује се на почетку школске године на наставничком већу, на предлог стручног већа наставника физичког васпитања;

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<p>Редовно контролише своје здравље; Разликује позитиван и негативан утицај вежбања за репродуктивно здравље и примењује мере предострожности код себе и других; Одупре изазовима конзумирања енергетских напитака, психоактивних и фармаколошких супстанци и других недозвољених средстава; Адекватно реагује при пружању прве помоћи себи или другом лицу.</p>	<p>Стручно веће наставника физичког васпитања, самостално, одређује редослед обраде појединих садржаја програма и циклуса; Праћење напретка ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије праћења, мерења и вредновања ефеката у физичком васпитању – стандарди за оцењивање физичких способности ученика и постигнућа у спортским играма; Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствени део процеса наставе физичког васпитања.</p>
--	---	---

Назив предмета:	Математика
Годишњи фонд часова:	108
Разред:	Други
Циљеви предмета :	<p>Циљ учења Математике је да ученик, усвајајући математичке концепте, знања, вештине и основе дедуктивног закључивања, развије апстрактно и критичко мишљење, способност комуникације математичким језиком и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота и струке, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Тема	Исходи	Начин реализације
<p>СТЕПЕНОВАЊЕ И КОРЕНОВАЊЕ Степен чији је изложилац цео број. Операције са степенима. Функције $y = x^2$ и $y = x^3$. Појам корена. Операције са коренима. Степен чији је изложилац рационалан број. Комплексни бројеви.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – трансформише и израчуна вредност једноставних израза са степенима или коренима користећи својства операција и функција, по потреби користећи калкулатор; – скицира графике функција $y = x^2$ и $y = x^3$; – комплексни број задат у алгебарском облику представи у равни, одреди његов модуо и примењује основне операције са комплексним бројевима; 	<p>За иницијално процењивање и анализу његових резултата планирана су 2 часа.</p> <p>Оквирно планиран број часова за ову тему (не рачунајући иницијално процењивање) је 19.</p>
<p>КВАДРАТНА ЈЕДНАЧИНА И КВАДРАТНА ФУНКЦИЈА Квадратне једначине. Одређивање корена квадратне једначине. Вијетове формуле. Квадратна функција и њен график. Квадратне неједначине. Систем од једне квадратне и једне линеарне једначине.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – реши једноставан проблем који се своди на квадратне једначине и неједначине и системе од једне квадратне и једне линеарне једначине; – растави квадратни трином на чиниоце; – примени Вијетове формуле; – скицира и тумачи график квадратне функције; 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 25.</p>
<p>ЕКСПОНЕНЦИЈАЛНА И ЛОГАРИТАМСКА ФУНКЦИЈА Експоненцијална функција и њен график. Једноставне експоненцијалне једначине и основне неједначине. Логаритам, његова својства и примене. Логаритамска функција и њен график. Једноставне логаритамске једначине и основне неједначине.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – израчуна вредност експоненцијалне и логаритамске функције, по потреби користећи калкулатор; – скицира график експоненцијалне и логаритамске функције; – реши једноставне експоненцијалне и логаритамске једначине и основне неједначине; 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 19.</p>
<p>ТРИГОНОМЕТРИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ Угао. Радијан. Тригонометријски круг. Основне тригонометријске функције. Адicione формуле. Основне тригонометријске једначине и неједначине. Синусна и косинусна теорема</p>	<ul style="list-style-type: none"> – израчуна вредност тригонометријске функције, по потреби користећи калкулатор; – трансформише тригонометријски израз применом адicione формула и њихових последица; – скицира графике основних тригонометријских функција; – реши проблем који се своди на основне тригонометријске једначине; 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 31.</p> <p>За реализацију 4 писмена задатка (у трајању од по два часа), са исправкама, планирано је 12 часова.</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> – реши основну тригонометријску неједначину; – примени синусну и косинусну теорему у једноставним ситуацијама; – анализира и образложи поступак решавања задатка и дискутује број решења; – користи математички језик за систематично и прецизно представљање идеја и решења. 	
--	--	--

Назив предмета:	Математика
Годишњи фонд часова:	105
Разред:	Трећи
Циљеви предмета :	Циљ учења Математике је да ученик, усвајајући математичке концепте, знања, вештине и основе дедуктивног закључивања, развије апстрактно и критичко мишљење, способност комуникације математичким језиком и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота и струке, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Тема	Исходи	Начин реализације
<p>ПОЛИЕДРИ Међусобни односи тачака, правих и равни. Угао праве према равни. Диедар. Полиедар, правилан полиедар. Површина и запремина полиедра (посебно праве призме, пирамиде и зарубљене пирамиде). Равни пресеци призме и пирамиде.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – разликује узајамне положаје тачака, правих и равни у простору; – израчуна површину и запремину праве призме, пирамиде и зарубљене пирамиде и примени их у једноставним ситуацијама; 	<p>За иницијално процењивање и анализу његових резултата планирана су 2 часа.</p> <p>Оквирно планиран број часова за ову тему (не рачунајући иницијално процењивање) је 22.</p>
<p>ОБРТНА ТЕЛА Цилиндрична и конусна површ. Прав ваљак, права купа, зарубљена права купа и њихове површине и запремине. Сфера и лопта. Површина сфере и запремина лопте</p>	<ul style="list-style-type: none"> – израчуна површину и запремину правог ваљка, праве купе, зарубљене праве купе и лопте, и примени их у једноставним ситуацијама; – уочава равне пресеке тела и израчуна њихову површину; 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 16.</p>
<p>СИСТЕМИ ЛИНЕАРНИХ ЈЕДНАЧИНА Системи линеарних једначина са две и три непознате. Гаусов поступак. Детерминанте другог и трећег реда. Крамерово правило.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – примени Гаусов поступак за решавање система линеарних једначина; – израчуна вредност и примени детерминанте трећег реда; – реши једноставан проблем који се своди на систем линеарних једначина 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 10.</p>
<p>ВЕКТОРИ Правоугли координатни систем у простору, координате вектора. Скаларни, векторски и мешовити производ вектора. Примене вектора.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – примени својства скаларног, векторског и мешовитог производа при решавању проблема; 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 10.</p>
<p>АНАЛИТИЧКА ГЕОМЕТРИЈА У РАВНИ Растојање двеју тачака, површина троугла. Разни облици једначине праве, угао између две праве, растојање тачке од праве. Кружница. Елипса. Однос праве и кружнице, односно елипсе.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – реши једноставне проблеме међусобних односа тачака и правих у координатној равни; – реши једноставне проблеме користећи једначине праве и кружнице, односно елипсе; – примени услов додира и одреди једначину тангенте кружнице, односно елипсе 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 25.</p>
<p>НИЗОВИ Основни појмови о низовима. Аритметички и</p>	<ul style="list-style-type: none"> – примени аритметички и геометријски низ у једноставним ситуацијама; – анализира и образложи поступак 	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 8.</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

геометријски низ.	решавања задатка и дискутује број решења; – користи математички језик за систематично и прецизно представљање идеја и решења.	За реализацију 4 писмена задатка (у трајању од по два часа), са исправкама, планирано је 12 часова.
-------------------	--	---

Назив предмета:	Математика
Годишњи фонд часова:	93
Разред:	Четврти
Циљеви предмета :	Циљ учења Математике је да ученик, усвајајући математичке концепте, знања, вештине и основе дедуктивног закључивања, развије апстрактно и критичко мишљење, способност комуникације математичким језиком и примени стечена знања и вештине у даљем школовању и решавању проблема из свакодневног живота и струке, као и да формира основ за даљи развој математичких појмова.

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

Тема	Исходи	Начин реализације
<p>ГРАНИЧНА ВРЕДНОСТ НИЗА Гранична вредност низа. Збир бесконачног геометријског низа. Број e.</p>	<p>– израчуна једноставније граничне вредности низа;</p>	<p>За иницијално процењивање и анализу његових резултата планирана су 2 часа.</p> <p>Оквирно планиран број часова за ову тему (не рачунајући иницијално процењивање) је 8.</p>
<p>ФУНКЦИЈЕ Важнији појмови и својства реалних функција реалне променљиве. Преглед елементарних функција. Гранична вредност функције. Непрекидност функције (геометријски смисао). Асимптоте.</p>	<p>– користи основна својства функција (домен, периодичност, парност, монотоност, нуле, знак...);</p> <p>– израчуна једноставне граничне вредности функција;</p> <p>– одреди асимптоте рационалних функција;</p>	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 22.</p>
<p>ИЗВОД ФУНКЦИЈЕ Прираштај функције. Извод функције (проблем тангенте и брзине). Основне теореме о изводу, изводи елементарних функција. Испитивање функције и њен график. Примена извода на једноставније екстремалне проблеме.</p>	<p>– израчуна извод једноставних функција применом правила диференцирања;</p> <p>– примени диференцијални рачун на решавање једноставних проблема;</p> <p>– испита ток и скицира график једноставне рационалне функције;</p>	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 23.</p>
<p>КОМБИНАТОРИКА Основна правила. Варијације. Пермутације. Комбинације (без понављања). Биномни образац.</p>	<p>– примени правила збира и производа за пребројавање коначних скупова;</p> <p>– примени елементе комбинаторике у једноставним реалним ситуацијама;</p> <p>– примени биномни образац на решавање једноставнијих проблема;</p>	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 12.</p>
<p>ВЕРОВАТНОЋА И СТАТИСТИКА Случајни догађаји. Вероватноћа. Условна вероватноћа и независност. Биномна вероватноћа. Случајне величине. Популација, обележје и узорак. Очекивана вредност и дисперзија. Прикупљање, сређивање, графичко</p>	<p>– одреди вероватноћу једноставнијег случајног догађаја;</p> <p>– одреди очекивану вредност и дисперзију случајне величине;</p> <p>– изврши мање статистичко истраживање, обради резултате, прикаже их и интерпретира;</p> <p>– анализира и образложи поступак решавања задатка и дискутује број решења;</p> <p>– користи математички језик за</p>	<p>Оквирно планиран број часова за ову тему је 14.</p> <p>За реализацију 4 писмена задатка (у трајању од по два часа), са исправкама, планирано је 12 часова.</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

приказивање и нумеричка обрада података.	систематично и прецизно представљање идеја и решења.	
--	--	--

Назив предмета:	Историја
Годишњи фонд часова:	72
Разред:	Други-економски техничар
Циљеви предмета :	Циљ учења Историје је да ученик, изучавајући историјске догађаје, појаве, процесе и личности, стекне знања и компетенције неопходне за разумевање савременог света, развије вештине критичког мишљења и одговоран однос према себи, сопственом и националном идентитету, културно-историјском наслеђу,

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	поштовању људских права и културних различитости, друштву и држави у којој живи.	
<p>Тема Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата</p>	<p>Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – покаже на карти места одигравања 	<p>Начин реализације У остваривању тема пажњу би требало посветити и проширивању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хронологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историјских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек треба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне историје. Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и</p>

	<p>историјских догађаја; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера; – идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустриске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустриске револуције до почетка 21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване</p>	<p>личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје. На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су</p>
--	---	---

	<p>вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века</p> <ul style="list-style-type: none"> – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; <p>Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата</p> <p>Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство</p> <ul style="list-style-type: none"> – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон; 	<p>одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи.</p> <p>У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	---	--

	<p>појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI, Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес; опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање националних држава на Балкану; европске и латиноамеричке револуције – Ђузепе Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма, конзервативизма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон Бизмарк; Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни односи у другој половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, Велика источна криза и Берлински конгрес, продор Хабзбуршке монархије на Балкан, борба за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине; Руско-јапански рат и Руска револуција 1905; две мароканске кризе; Анексиона криза, италијанско-турски рат, балкански ратови). Привреда, култура и свакодневни живот (последнице Индустијске револуције – напредак рударства, индустрије и саобраћаја, урбанизација, описмењавање, јачање грађанске и појава радничке класе, проширење права гласа, еманципација</p>	
--	--	--

	<p>жена; оснивање националних банака; Друга индустријска револуција – употреба електричне енергије и мотора са унутрашњим сагоревањем – Томас Едисон, Никола Тесла, Михајло Пупин, Рудолф Дизел; култура: наука – Луј Пастер, Чарлс Дарвин, Пјер и Марија Кири, Дмитриј Менделјејев, Огист Конт, Карл Маркс, Алберт Ајнштајн, Вилхелм Конрад Рендген, образовање, религија, најзначајнији правци у књижевности и ликовним уметностима – Гете, Лорд Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг ван Бетовен, Федерик Шопен, Петар Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско Гоја, Ежен Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де Балзак, Лав Толстој, Фјодор Достојевски, Клод Моне, Густав Климт, Едвард Мунк, Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни живот). Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (индустријализација, нове врсте оружја и саобраћајних средстава, обавезно основно образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа, телефон, телеграф, фотографија, филм; културно#уметничка баштина). – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног и других идентитета; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21.</p>	
--	--	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<p>века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа.</p>	
<p>Србија, Црна Гора и Срби у Хабзбуршком и Османском царству од краја XVIII века до Првог светског рата</p>	<p>Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја</p>	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проширивању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хро#нологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историјских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек треба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне исто#рије. Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје</p>

	<p>или појаве;</p> <ul style="list-style-type: none"> – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – покаже на карти места одигравања историјских догађаја; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера; – идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века; 	<p>различитих епоха.</p> <p>Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје.</p> <p>На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели.</p>
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата 	<p>Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи.</p> <p>У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	--	--

	<p>Политичко-историјски оквир (Индустијска револуција – Џејмс Ват; просветитељство – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон; појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI, Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес; опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и убличавање националних држава на Балкану; европске и латиноамеричке револуције – Ђузепе Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма, конзервативизма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон Бизмарк; Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни односи у другој половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, Велика источна криза и Берлински конгрес, продор Хабзбуршке монархије на Балкан, борба за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине; Руско-јапански рат и Руска револуција 1905; две мароканске кризе; Анексиона криза, италијанско-турски рат, балкански</p>	
--	---	--

	<p>ратови). Привреда, култура и свакодневни живот (последнице Индустијске револуције – напредак рударства, индустрије и саобраћаја, урбанизација, описмењавање, јачање грађанске и појава радничке класе, проширење права гласа, еманципација жена; оснивање националних банака; Друга индустријска револуција – употреба електричне енергије и мотора са унутрашњим сагоревањем – Томас Едисон, Никола Тесла, Михајло Пупин, Рудолф Дизел; култура: наука – Луј Пастер, Чарлс Дарвин, Пјер и Марија Кири, Дмитриј Менделјејев, Огист Конт, Карл Маркс, Алберт Ајнштајн, Вилхелм Конрад Рендген, образовање, религија, најзначајнији правци у књижевности и ликовним уметностима – Гете, Лорд Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг ван Бетовен, Федерик Шопен, Петар Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско Гоја, Ежен Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де Балзак, Лав Толстој, Фјодор Достојевски, Клод Моне, Густав Климт, Едвард Мунк, Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни живот). Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (индустријализација, нове врсте оружја и саобраћајних средстава, обавезно основно образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа, телефон, телеграф, фотографија, филм; културно#уметничка баштина). – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање</p>	
--	--	--

	<p>националног и других идентитета; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа.</p>	
<p>Први светски рат</p>	<p>Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора;</p>	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проширивању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хронологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историјских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек треба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне историје. Кроз реализацију тема ученици ће</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – покаже на карти места одигравања историјских догађаја; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера; – идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустијске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустијске револуције до почетка 	<p>проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје. На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај</p>
--	--	--

	<p>21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је</p>	<p>на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи. У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст</p>
--	--	--

	<p>српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон; појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI, Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес; опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање националних држава на Балкану; европске и латиноамеричке револуције – Ђузепе Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма, конзервативизма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон Бизмарк; Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни односи у другој половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, Велика</p>	<p>настанка неког дела које се проучава.</p>
--	---	--

	<p>источна криза и Берлински конгрес, продор Хабзбуршке монархије на Балкан, борба за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине; Руско-јапански рат и Руска револуција 1905; две мароканске кризе; Анексиона криза, италијанско-турски рат, балкански ратови).</p> <p>Привреда, култура и свакодневни живот (последнице Индустријске револуције – напредак рударства, индустрије и саобраћаја, урбанизација, описмењавање, јачање грађанске и појава радничке класе, проширење права гласа, еманципација жена; оснивање националних банака; Друга индустријска револуција – употреба електричне енергије и мотора са унутрашњим сагоревањем – Томас Едисон, Никола Тесла, Михајло Пупин, Рудолф Дизел; култура: наука – Луј Пастер, Чарлс Дарвин, Пјер и Марија Кири, Дмитриј Менделејејев, Огист Конт, Карл Маркс, Алберт Ајнштајн, Вилхелм Конрад Рендген, образовање, религија, најзначајнији правци у књижевности и ликовним уметностима – Гете, Лорд Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг ван Бетовен, Федерик Шопен, Петар Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско Гоја, Ежен Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де Балзак, Лав Толстој, Фјодор Достојевски, Клод Моне, Густав Климт, Едвард Мунк, Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни живот).</p> <p>Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (индустријализација, нове врсте оружја и саобраћајних</p>	
--	--	--

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<p>средстава, обавезно основно образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа, телефон, телеграф, фотографија, филм; културно#уметничка баштина).</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног и других идентитета; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. 	
<p>Европа и свет између два светска рата</p>	<p>Исходи</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или 	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проши#ривању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хро#нологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историј#ских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек тре#ба да има у</p>

	<p>дигиталном облику резултате елементарног истраживања;</p> <p>– критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора;</p> <p>– препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији;</p> <p>– анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве;</p> <p>– критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама;</p> <p>– процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;</p> <p>– покаже на карти места одигравања историјских догађаја;</p> <p>– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво;</p> <p>– препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;</p> <p>– изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника;</p> <p>– изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера;</p> <p>– идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустијске револуције до почетка</p>	<p>виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне историје.</p> <p>Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје. На основу већ</p>
--	--	--

	<p>21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустијске револуције до почетка 21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих</p>	<p>усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи. У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да</p>
--	---	---

	<p>врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон; појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI, Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес; опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање националних држава на Балкану; европске и латиноамеричке револуције – Ђузепе Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма, конзервативизма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон</p>	<p>се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	---	--

Бизмарк;
Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни односи у другој половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, Велика источна криза и Берлински конгрес, продор Хабзбуршке монархије на Балкан, борба за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине; Руско-јапански рат и Руска револуција 1905; две мароканске кризе; Анексиона криза, италијанско-турски рат, балкански ратови).
Привреда, култура и свакодневни живот (последнице Индустијске револуције – напредак рударства, индустрије и саобраћаја, урбанизација, описмењавање, јачање грађанске и појава радничке класе, проширење права гласа, еманципација жена; оснивање националних банака; Друга индустријска револуција – употреба електричне енергије и мотора са унутрашњим сагоревањем – Томас Едисон, Никола Тесла, Михајло Пупин, Рудолф Дизел; култура: наука – Луј Пастер, Чарлс Дарвин, Пјер и Марија Кири, Дмитриј Менделејејев, Огист Конт, Карл Маркс, Алберт Ајнштајн, Вилхелм Конрад Рендген, образовање, религија, најзначајнији правци у књижевности и ликовним уметностима – Гете, Лорд Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг ван Бетовен, Федерик Шопен, Петар Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско Гоја, Ежен Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де

	<p>Балзак, Лав Толстој, Фјодор Достојевски, Клод Моне, Густав Климт, Едвард Мунк, Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни живот).</p> <p>Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (индустријализација, нове врсте оружја и саобраћајних средстава, обавезно основно образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа, телефон, телеграф, фотографија, филм; културно#уметничка баштина).</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног и других идентитета; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. 	
<p>Српски народ у југословенској држави између два светска рата</p>	<p>Исходи</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице 	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проши#ривању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хро#нологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности</p>

	<p>историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје;</p> <p>– анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података;</p> <p>– презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања;</p> <p>– критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора;</p> <p>– препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији;</p> <p>– анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве;</p> <p>– критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама;</p> <p>– процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;</p> <p>– покаже на карти места одигравања историјских догађаја;</p> <p>– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво;</p> <p>– препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;</p> <p>– изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника;</p> <p>– изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне</p>	<p>историј#ских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек тре#ба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне исто#рије.</p> <p>Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха.</p> <p>Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последица#ма најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале.</p> <p>Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између</p>
--	--	--

	<p>историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера;</p> <ul style="list-style-type: none"> – идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање 	<p>држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје.</p> <p>На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи.</p> <p>У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код</p>
--	--	---

	<p>и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон; појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI, Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес; опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање националних држава на Балкану; европске и латиноамеричке револуције</p>	<p>њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	---	---

– Ђузепе
Мацини, Симон Боливар; револуције
1848/49. године – јачање идеја
национализма,
конзервативизма, либерализма,
демократије, радикализма,
социјализма; Кримски
рат; уједињење Италије и уједињење
Немачке – Камило Кавур, Ото фон
Бизмарк;
Грађански рат и укидање ропства у
САД – Абрахам Линколн; уништење
староседелачког становништва у
Северној Америци; међународни
односи у другој
половини XIX и почетком XX века –
настанак Тројног савеза и Антанте,
Велика
источна криза и Берлински конгрес,
продор Хабзбуршке монархије на
Балкан, борба
за колоније, успон САД и Јапана,
подела Кине; Руско-јапански рат и
Руска револуција
1905; две мароканске кризе;
Анексиона криза, италијанско-турски
рат, балкански
ратови).
Привреда, култура и свакодневни
живот (последнице Индустијске
револуције –
напредак рударства, индустрије и
саобраћаја, урбанизација,
описмењавање, јачање
грађанске и појава радничке класе,
проширење права гласа, еманципација
жена;
оснивање националних банака; Друга
индустијска револуција – употреба
електричне
енергије и мотора са унутрашњим
сагоревањем – Томас Едисон, Никола
Тесла,
Михајло Пупин, Рудолф Дизел;
култура: наука – Луј Пастер, Чарлс
Дарвин, Пјер
и Марија Кири, Дмитриј Менделјејев,
Огист Конт, Карл Маркс, Алберт
Ајнштајн,
Вилхелм Конрад Рендген, образовање,

	<p>религија, најзначајнији правци у књижевности и ликовним уметностима – Гете, Лорд Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг ван Бетовен, Федерик Шопен, Петар Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско Гоја, Ежен Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де Балзак, Лав Толстој, Фјодор Достојевски, Клод Моне, Густав Климт, Едвард Мунк, Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни живот).</p> <p>Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (индустријализација, нове врсте оружја и саобраћајних средстава, обавезно основно образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа, телефон, телеграф, фотографија, филм; културно#уметничка баштина).</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног и других идентитета; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. 	
Други светски рат	Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у	У остваривању тема пажњу би требало

	<p>стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – покаже на карти места одигравања историјских догађаја; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – препознаје међусобну повезаност 	<p>посветити и проши#ривању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хро#нологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историј#ских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек тре#ба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне исто#рије. Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последица#ма најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава,</p>
--	---	---

	<p>појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;</p> <p>– изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника;</p> <p>– изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера;</p> <p>– идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века;</p> <p>– наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група;</p> <p>– наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века;</p> <p>– анализира, на примерима, процес настанка модерних нација;</p> <p>– анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века;</p> <p>– идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту;</p> <p>– објасни значење појмова геноцид и Холокауст;</p> <p>– разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века</p> <p>– уочава историјске промене,</p>	<p>њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје.</p> <p>На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности,</p>
--	---	---

	<p>поређењем политичке карте савременог света са историјским картама;</p> <ul style="list-style-type: none"> – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; <p>Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата</p> <p>Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство</p> <ul style="list-style-type: none"> – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон; појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – 	<p>образовања и свакодневни живот људи.</p> <p>У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	---	--

Луј XVI,
Маркиз Лафајет, Максимилијан
Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки
конгрес;
оподање Османског царства, Источно
питање, утицај великих сила и
убличавање
националних држава на Балкану;
европске и латиноамеричке револуције
– Ђузепе
Мацини, Симон Боливар; револуције
1848/49. године – јачање идеја
национализма,
конзервативизма, либерализма,
демократије, радикализма,
социјализма; Кримски
рат; уједињење Италије и уједињење
Немачке – Камило Кавур, Ото фон
Бизмарк;
Грађански рат и укидање ропства у
САД – Абрахам Линколн; уништење
староседелачког становништва у
Северној Америци; међународни
односи у другој
половини XIX и почетком XX века –
настанак Тројног савеза и Антанте,
Велика
источна криза и Берлински конгрес,
продор Хабзбуршке монархије на
Балкан, борба
за колоније, успон САД и Јапана,
подела Кине; Руско-јапански рат и
Руска револуција
1905; две мароканске кризе;
Анексиона криза, италијанско-турски
рат, балкански
ратови).
Привреда, култура и свакодневни
живот (последнице Индустријске
револуције –
напредак рударства, индустрије и
саобраћаја, урбанизација,
описмењавање, јачање
грађанске и појава радничке класе,
проширење права гласа, еманципација
жена;
оснивање националних банака; Друга
индустријска револуција – употреба
електричне
енергије и мотора са унутрашњим

сагоревањем – Томас Едисон, Никола Тесла,
Михајло Пупин, Рудолф Дизел;
култура: наука – Луј Пастер, Чарлс Дарвин, Пјер
и Марија Кири, Дмитриј Менделејејев,
Огист Конт, Карл Маркс, Алберт Ајнштајн,
Вилхелм Конрад Рендген, образовање,
религија, најзначајнији правци у
књижевности
и ликовним уметностима – Гете, Лорд Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг ван
Бетовен, Федерик Шопен, Петар Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско Гоја, Ежен
Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де Балзак, Лав Толстој, Фјодор
Достојејевски, Клод Моне, Густав Климт, Едвард Мунк,
Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни живот).
Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости
(индустријализација,
нове врсте оружја и саобраћајних средстава, обавезно основно
образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа,
телефон, телеграф, фотографија, филм;
културно#уметничка баштина).
– образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости;
– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног
и других идентитета;
– користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса;
– наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у
периоду од краја 18. до почетка 21. века;
– истражи меморијалне споменике у локалној средини;
– учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и

	<p>спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа.</p>	
<p>Европа и свет у периоду хладног рата</p>	<p>Исходи По завршетку разреда ученик ће бити у стању да: – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама;</p>	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проширивању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хронологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историјских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек треба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне историје. Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – покаже на карти места одигравања историјских догађаја; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера; – идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустијске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустијске револуције до почетка 21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом 	<p>посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје. На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања</p>
--	---	--

	<p>контексту;</p> <ul style="list-style-type: none"> – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; <p>Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата</p> <p>Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство</p> <ul style="list-style-type: none"> – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка 	<p>различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи.</p> <p>У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	--	--

обележја
политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон;
појмови уставности и поделе власти;
Француска револуција: укидање феудализма,
Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI,
Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес;
опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање националних држава на Балкану;
европске и латиноамеричке револуције – Ђузепе Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма, конзервативизма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон Бизмарк;
Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни односи у другој половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, Велика источна криза и Берлински конгрес, продор Хабзбуршке монархије на Балкан, борба за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине; Руско-јапански рат и Руска револуција 1905; две мароканске кризе; Анексиона криза, италијанско-турски рат, балкански ратови).
Привреда, култура и свакодневни живот (последнице Индустијске револуције – напредак рударства, индустрије и

саобраћаја, урбанизација,
описмењавање, јачање
грађанске и појава радничке класе,
проширење права гласа, еманципација
жена;
оснивање националних банака; Друга
индустријска револуција – употреба
електричне
енергије и мотора са унутрашњим
сагоревањем – Томас Едисон, Никола
Тесла,
Михајло Пупин, Рудолф Дизел;
култура: наука – Луј Пастер, Чарлс
Дарвин, Пјер
и Марија Кири, Дмитриј Менделјејев,
Огист Конт, Карл Маркс, Алберт
Ајнштајн,
Вилхелм Конрад Рендген, образовање,
религија, најзначајнији правци у
књижевности
и ликовним уметностима – Гете, Лорд
Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг
ван
Бетовен, Федерик Шопен, Петар
Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско
Гоја, Ежен
Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де
Балзак, Лав Толстој, Фјодор
Достојевски, Клод
Моне, Густав Климт, Едвард Мунк,
Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни
живот).
Историјско наслеђе – повезивање
прошлости и садашњости
(индустријализација,
нове врсте оружја и саобраћајних
средстава, обавезно основно
образовање, масовна
култура, дневна и недељна штампа,
телефон, телеграф, фотографија, филм;
културно#уметничка баштина).
– образложи смисао неговања сећања
на догађаје и личности из прошлости;
– образложи утицај историјских
догађаја, појава и процеса на стварање
националног
и других идентитета;
– користи сазнања из других научних
области, ради потпунијег сагледавања
историјских појава и процеса;

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. 	
<p>Српски народ у југословенској држави у периоду хладног рата</p>	<p>Исходи</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; 	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проши#ривању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хро#нологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историј#ских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек тре#ба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне исто#рије. Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и</p>

	<ul style="list-style-type: none"> – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – покаже на карти места одигравања историјских догађаја; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера; – идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене 	<p>феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје. На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати</p>
--	---	--

	<p>изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века;</p> <ul style="list-style-type: none"> – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима; – препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права; – препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од 	<p>начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи.</p> <p>У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	---	--

краја 18. до почетка 21. века;
Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата
Политичко-историјски оквир
(Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство
– Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја
политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон;
појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма,
Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI,
Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес;
опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање
националних држава на Балкану; европске и латиноамеричке револуције
– Ђузепе Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма,
конзервативизма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон Бизмарк;
Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни односи у другој
половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, Велика
источна криза и Берлински конгрес, продор Хабзбуршке монархије на Балкан, борба
за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине; Руско-јапански рат и

Руска револуција
1905; две мароканске кризе;
Анексиона криза, италијанско-турски
рат, балкански
ратови).
Привреда, култура и свакодневни
живот (последнице Индустијске
револуције –
напредак рударства, индустрије и
саобраћаја, урбанизација,
описмењавање, јачање
грађанске и појава радничке класе,
проширење права гласа, еманципација
жена;
оснивање националних банака; Друга
индустијска револуција – употреба
електричне
енергије и мотора са унутрашњим
сагоревањем – Томас Едисон, Никола
Тесла,
Михајло Пупин, Рудолф Дизел;
култура: наука – Луј Пастер, Чарлс
Дарвин, Пјер
и Марија Кири, Дмитриј Менделјејев,
Огист Конт, Карл Маркс, Алберт
Ајнштајн,
Вилхелм Конрад Рендген, образовање,
религија, најзначајнији правци у
књижевности
и ликовним уметностима – Гете, Лорд
Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг
ван
Бетовен, Федерик Шопен, Петар
Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско
Гоја, Ежен
Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де
Балзак, Лав Толстој, Фјодор
Достојевски, Клод
Моне, Густав Климт, Едвард Мунк,
Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни
живот).
Историјско наслеђе – повезивање
прошлости и садашњости
(индустијализација,
нове врсте оружја и саобраћајних
средстава, обавезно основно
образовање, масовна
култура, дневна и недељна штампа,
телефон, телеграф, фотографија, филм;
културно#уметничка баштина).

	<ul style="list-style-type: none"> – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног и других идентитета; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. 	
<p>Европа и свет у савременим процесима</p>	<p>Исходи</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података; – презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања; – критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених 	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проширивању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хронологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историјских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек треба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност</p>

	<p>сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора; – препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији; – анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве; – критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама; – процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту; – покаже на карти места одигравања историјских догађаја; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво; – препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје; – изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника; – изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера; – идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустијске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група;</p>	<p>примера из опште и националне историје. Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају сличности и разлике, као и међусобне утицаје. На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним</p>
--	--	--

	<p>– наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века;</p> <p>– анализира, на примерима, процес настанка модерних нација;</p> <p>– анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века;</p> <p>– идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту;</p> <p>– објасни значење појмова геноцид и Холокауст;</p> <p>– разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века</p> <p>– уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама;</p> <p>– илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу;</p> <p>– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета;</p> <p>– уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима;</p> <p>– препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права;</p> <p>– препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века;</p> <p>– идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у</p>	<p>приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у датој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи.</p> <p>У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у</p>
--	---	--

	<p>периоду од краја 18. до почетка 21. века; – пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века; – анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века; Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство – Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон; појмови уставности и поделе власти; Француска револуција: укидање феудализма, Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI, Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес; опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање националних држава на Балкану; европске и латиноамеричке револуције – Ђузепе Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма, конзервативизма, либерализма, демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон Бизмарк; Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни</p>	<p>корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	--	--

односи у другој
половини XIX и почетком XX века –
настанак Тројног савеза и Антанте,
Велика
источна криза и Берлински конгрес,
продор Хабзбуршке монархије на
Балкан, борба
за колоније, успон САД и Јапана,
подела Кине; Руско-јапански рат и
Руска револуција
1905; две мароканске кризе;
Анексиона криза, италијанско-турски
рат, балкански
ратови).
Привреда, култура и свакодневни
живот (последнице Индустијске
револуције –
напредак рударства, индустрије и
саобраћаја, урбанизација,
описмењавање, јачање
грађанске и појава радничке класе,
проширење права гласа, еманципација
жена;
оснивање националних банака; Друга
индустијска револуција – употреба
електричне
енергије и мотора са унутрашњим
сагоревањем – Томас Едисон, Никола
Тесла,
Михајло Пупин, Рудолф Дизел;
култура: наука – Луј Пастер, Чарлс
Дарвин, Пјер
и Марија Кири, Дмитриј Менделјејев,
Огист Конт, Карл Маркс, Алберт
Ајнштајн,
Вилхелм Конрад Рендген, образовање,
религија, најзначајнији правци у
књижевности
и ликовним уметностима – Гете, Лорд
Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг
ван
Бетовен, Федерик Шопен, Петар
Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско
Гоја, Ежен
Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де
Балзак, Лав Толстој, Фјодор
Достојевски, Клод
Моне, Густав Климт, Едвард Мунк,
Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни
живот).

	<p>Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (индустријализација, нове врсте оружја и саобраћајних средстава, обавезно основно образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа, телефон, телеграф, фотографија, филм; културно#уметничка баштина).</p> <ul style="list-style-type: none"> – образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног и других идентитета; – користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса; – наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – истражи меморијалне споменике у локалној средини; – учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања; – покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. 	
<p>Српски народ и држава у савременим процесима</p>	<p>Исходи</p> <p>По завршетку разреда ученик ће бити у стању да:</p> <ul style="list-style-type: none"> – користи хронолошке одреднице на одговарајући начин, у складу са периодизацијом прошлости; – у усменом и писаном излагању користи основне научне и историјске појмове; – идентификује узроке и последице историјских догађаја, појава и процеса из опште и националне историје; – анализира историјске догађаје и појаве на основу доступних визуелних, 	<p>У остваривању тема пажњу би требало посветити и проши#ривању већ постојећих ученичких знања о историјској науци, хро#нологији и периодизацији, пореклу и сазнајној вредности историј#ских извора, као и о самом истраживачком процесу. Током одабира</p>

	<p>аудио#визуелних извора и статистички-табеларно обрађених података;</p> <p>– презентује у усменом, писаном, или дигиталном облику резултате елементарног истраживања;</p> <p>– критички процењује сазнајну вредност и веродостојност усмених сведочанстава, као и писаних, визуелних, аудио-визуелних и електронских историјских извора;</p> <p>– препозна пропаганду, стереотипе и идеолошку позицију у историјском извору и формулише став који се супротставља манипулацији;</p> <p>– анализира, на основу одабраних историјских извора и литературе, различита тумачења истог историјског догађаја или појаве;</p> <p>– критички се односи према информацијама из медија користећи се историјским знањима и вештинама;</p> <p>– процени значај и улогу истакнутих личности у датом историјском контексту;</p> <p>– покаже на карти места одигравања историјских догађаја;</p> <p>– образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на савремено друштво;</p> <p>– препознаје међусобну повезаност појава из политичке, друштвене, привредне и културне историје;</p> <p>– изрази ставове, засноване на историјским аргументима, уважавајући мишљење саговорника;</p> <p>– изводи закључак о повезаности појава и процеса из националне историје са појавама и процесима у регионалним, европским и светским оквирима, на основу датих примера;</p>	<p>материјала за рад и осмишљавања активности наставник увек треба да има у виду узраст ученика и ниво њиховог знања, као и што равномернију заступљеност примера из опште и националне историје.</p> <p>Кроз реализацију тема ученици ће проширити своја знања о најважнијим догађајима и феноменима из политичке, друштвене и културне историје различитих епоха. Када је реч о политичкој историји, посебну пажњу треба посветити узроцима и последицама најзначајнијих догађаја и личностима које су их покретале и у њима учествовале. Требало би да уоче законитости појава, њихову развојност, како су се мењале током времена и који су чиниоци на то утицали. Поред тога, ученици треба да праве паралеле између држава, институција и процеса у оквиру исте и различитих епоха, да уочавају</p>
--	--	---

	<p>– идентификује најважније друштвене групе, њихове улоге и односе у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – наведе специфичности друштвених појава, процеса, политичких идеја, ставова појединаца и група; – наведе специфичности друштвених, економских и државних уређења у периоду од Индустријске револуције до почетка 21. века; – анализира, на примерима, процес настанка модерних нација; – анализира структуру и особености српског друштва и уочава промене изазване политичким и економским процесима у периоду од краја 18. до почетка 21. века; – идентификује основне карактеристике и предуслове настанка тоталитарних идеологија и наводи њихове последице у историјском и савременом контексту; – објасни значење појмова геноцид и Холокауст; – разликује стварне и прокламоване вредности и особине различитих идеологија и политичких система у периоду од краја 18. до почетка 21. века – уочава историјске промене, поређењем политичке карте савременог света са историјским картама; – илуструје примерима утицај научно-технолошког развоја на промене у друштву, економији и природном окружењу; – образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на креирање и јачање националног и културног идентитета; – уочи одраз историјских догађаја и појава у књижевним и уметничким делима;</p>	<p>сличности и разлике, као и међусобне утицаје. На основу већ усвојених знања о политичким, друштвеним, привредним и културним приликама датог периода ученици треба да уоче њихову повезаност и утицај на свакодневни живот и развој друштва. Важно је, такође, приказати начин поимања света у тој епохи и на тај начин разумети људе који су тада живели. Ученике треба подстицати да уоче међусобне културне утицаје и прожимања различитих народа, култура и цивилизација и како су одређене идеје и научно-техничка открића утицала на развој друштва, културе, уметности, образовања и свакодневни живот људи. У том смислу, треба им указати на важност неговања различитих културних традиција и подстицати код њих одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа. Да</p>
--	---	---

<p>– препозна, на примерима из савремене историје, важност поштовања људских права;</p> <p>– препозна последице различитих врста дискриминације и еманципације у периоду од краја 18. до почетка 21. века;</p> <p>– идентификује демографске, социјалне и културолошке промене у периоду од краја 18. до почетка 21. века;</p> <p>– пореди карактеристике српских држава и других држава у којима је српски народ живео у 19. и 20. веку и на почетку 21. века;</p> <p>– анализира положај српског народа у различитим државама у периоду од краја 18. до почетка 21. века;</p> <p>Европа и свет од краја XVIII века до Првог светског рата</p> <p>Политичко-историјски оквир (Индустријска револуција – Џејмс Ват; просветитељство</p> <p>– Волтер, Монтескје, Русо; социјална, верска и националноослободилачка обележја</p> <p>политичких револуција; Америчка револуција – Џорџ Вашингтон, Томас Џеферсон;</p> <p>појмови уставности и поделе власти;</p> <p>Француска револуција: укидање феудализма,</p> <p>Декларација о правима човека и грађанина, револуционарни терор – Луј XVI,</p> <p>Маркиз Лафајет, Максимилијан Робеспјер; Наполеоново доба, Бечки конгрес;</p> <p>опадање Османског царства, Источно питање, утицај великих сила и уобличавање националних држава на Балкану;</p> <p>европске и латиноамеричке револуције – Ђузепе</p> <p>Мацини, Симон Боливар; револуције 1848/49. године – јачање идеја национализма,</p> <p>конзервативизма, либерализма,</p>	<p>би разумели историјски период који изучавају, ученици треба да се упознају и са књижевношћу и уметношћу тог времена. Зато је пожељно да се у корелацији са наставом других одговарајућих предмета осветле друштвени контекст настанка неког дела које се проучава.</p>
--	---

демократије, радикализма, социјализма; Кримски рат; уједињење Италије и уједињење Немачке – Камило Кавур, Ото фон Бизмарк;
Грађански рат и укидање ропства у САД – Абрахам Линколн; уништење староседелачког становништва у Северној Америци; међународни односи у другој половини XIX и почетком XX века – настанак Тројног савеза и Антанте, Велика источна криза и Берлински конгрес, продор Хабзбуршке монархије на Балкан, борба за колоније, успон САД и Јапана, подела Кине; Руско-јапански рат и Руска револуција 1905; две мароканске кризе; Анексиона криза, италијанско-турски рат, балкански ратови).
Привреда, култура и свакодневни живот (последнице Индустријске револуције – напредак рударства, индустрије и саобраћаја, урбанизација, описмењавање, јачање грађанске и појава радничке класе, проширење права гласа, еманципација жена;
оснивање националних банака; Друга индустријска револуција – употреба електричне енергије и мотора са унутрашњим сагоревањем – Томас Едисон, Никола Тесла,
Михајло Пупин, Рудолф Дизел;
култура: наука – Луј Пастер, Чарлс Дарвин, Пјер и Марија Кири, Дмитриј Менделјејев, Огист Конт, Карл Маркс, Алберт Ајнштајн,
Вилхелм Конрад Рендген, образовање, религија, најзначајнији правци у књижевности и ликовним уметностима – Гете, Лорд Бајрон, Александар Пушкин, Лудвиг ван

Бетовен, Федерик Шопен, Петар Чајковски, Жак-Луј Давид, Франциско Гоја, Ежен Делакроа, Чарлс Дикенс, Оноре де Балзак, Лав Толстој, Фјодор Достојевски, Клод Моне, Густав Климт, Едвард Мунк, Емил Зола, Оскар Вајлд; свакодневни живот).

Историјско наслеђе – повезивање прошлости и садашњости (индустријализација, нове врсте оружја и саобраћајних средстава, обавезно основно образовање, масовна култура, дневна и недељна штампа, телефон, телеграф, фотографија, филм; културно#уметничка баштина).

- образложи смисао неговања сећања на догађаје и личности из прошлости;
- образложи утицај историјских догађаја, појава и процеса на стварање националног и других идентитета;
- користи сазнања из других научних области, ради потпунијег сагледавања историјских појава и процеса;
- наведе примере узајамног утицаја политике, уметности и популарне културе у периоду од краја 18. до почетка 21. века;
- истражи меморијалне споменике у локалној средини;
- учествује, у сарадњи са локалном заједницом, у организовању и спровођењу заједничких школских активности везаних за развој културе сећања;
- покаже одговоран однос према културно-историјском наслеђу сопственог и других народа.

Назив предмета:	Социологија са правима грађана
Годишњи фонд часова:	70
Разред:	трећи
Циљеви предмета:	-да ученици овладају основним социолошким појмовима како би боље разумели савремено друштво и успешније остварили своје улоге и место у њему -да стекну применљива и функционална знања о друштвеним појавама, структури, развоју и противуречностима савременог друштва како би развили кључне компетенције потребне за живот и

Тема	<p>партиципацију у демократском уређеном и мултикултурном друштву</p> <p>-да стекну основну политичку културу и знање о демократском уређењу, положају грађанина, његовом учешћу у вршењу власти и политичком животу уопште</p> <p>-да препознавају значај Устава као највишег правног прописа, као и права и дужности које из њега произилазе;Упознају уставно уређење РС;схвате значај уставности као историјског достигнућа у процесу демократизације власти и ограничавању апсолутизма</p> <p>-да уоче међузависност и повезаност друштвених појава и процеса како би и сами узели учешће у друштвеном животу</p> <p>-да критички и аргументовано промишљају однос појединаца, установа и друштва како би разумели друштвене проблеме и могућа решења истих</p> <p>-да развију лични и друштвени идентитет у духу мултикултурализма, поштовања и очувања националне и светске баштине</p> <p>-проширивање опште културе</p> <p>-јачање осетљивости на друштвене неједнакости</p> <p>-заузимање активног односа према решавању друштвених проблема</p>	Начин реализације
1.Социологија-научни поглед на друштво	-ученик зна основне одлике, предмет и задатке	<u>Облик наставе:</u> теоријска настава

	<p>социологије као науке</p> <p>-разуме појмове друштвеног детерминизма и међузависност друштвених појава</p> <p>-користи основне социолошке појмове</p> <p>-разуме поједине методе и фазе социолошког истраживања</p> <p>-прави паралелу између социологије и других друштвених наука</p>	<p><u>Облик рада:</u> фронтални, групни, индивидуални</p> <p><u>Метод рада:</u> монолошки, дијалошки, комбиновани, илустративна</p> <p><u>Праћење напредовања и оцењивање:</u> интерактивно учење, тестови знања, усмено испитивање, самостално излагање ученика, домаћи истраживачи задаци, рад у пару, вежбање и примена социолошких метода, социолошки дијалог, вежбање и примена правних прописа</p>
<p>2.Појединац, култура и друштво</p>	<p>-уочава везу и међузависност појединца, културе и друштва</p> <p>-разуме значај друштвених норми(обичајних, моралних и правних)како за појединца, тако и за друштво</p> <p>-схвата положај и улогу младих у савременом друштву</p> <p>-зна обележја и елементе културе:обичаје, језик, ритал, симбол..)</p> <p>-препознаје различите врсте културе</p> <p>-уочава врсте и улогу медија у друштву</p> <p>-разуме религијске оријентације и улогу религије у друштву, са посебним освртом на хришћанство, православље</p>	<p><u>Наставна средства:</u> одабрани текстови, релевантна социолошка истраживања, ТВ, интернет, матурски радови ученика, штампа, шира литература</p> <p><u>Место реализације:</u> учионица</p>

	и Српску православну цркву	
3.Структура и организација друштва	<p>-разуме елементе и функционисање друштвеног система и структуре</p> <p>-зна да објасни појмове улоге и друштвеног положаја и своје место у друштвеној структури</p> <p>-схвата појам и врсте друштвених група;прави разлику између групе и заједнице;уочава своје чланство у многим друштвеним групама</p> <p>-разуме појам, функције и историјску трансформацију брака и породице</p> <p>-прави разлику између установе и организације.Препознаје одлике бирократске организације</p> <p>-зна економске аспекте друштвеног живота(рад, подела рада, тржичте..)</p> <p>-разуме појам, узроке и последице друштвеног раслојавања, сиромаштва и друштвених неједнакости</p> <p>-схвата појам, врсте, узроке, начине и последице друштвене покретљивости</p>	
4.Друштвене промене и друштвени развој	<p>-препознаје историјске типове друштва</p> <p>-уочава друштвене</p>	

	<p>промене</p> <ul style="list-style-type: none"> -разликује друштвену промену, раст, развој, напредак -зна различита схватања глобализације -зна одлике и прави разлику између странке, покрета, синдиката и невладине организације -уочава сукобе у друштву, њихове узроке и могућа решења истих 	
<p>5.Устав и правна држава</p>	<ul style="list-style-type: none"> -разуме појам и развој политике кроз историју -разликује појмове моћи и власти -зна одлике и елементе државе, облике владавине и поделе државне власти, органе власти у држави -схвата појам и значај Устава и правних прописа као гарант људских права и слобода -зна појам политичке културе и препознаје актере политичког живота(странке, покрети, јавно мњење) -зна појам и одлике појединих идеологија -зна одлике нације као политичке и културне заједнице -препознаје и разуме 	

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	одлике и значај демократије у друштву; разликује непосредну и посредну демократију	
6.Људска права и слободе	-зна појам , врсте и историјски развој људских права и грађанства -зна права, слободе и дужности грађана према Уставу РС као и начине за заштиту истих	

Обавезни стручни предмети

Назив предмета:	Принципи економије
Годишњи фонд часова:	72 (теоријска настава) Сваки модул се реализује као теоријска настава са целим одељењем. Настава се реализује у учионици.

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

Разред:	Други	
Циљеви предмета :	<p>-Оспособљавање ученика за стицање знања о понашању предузећа у различитим тржишним структурама;</p> <p>– Упознавање ученика са тржиштима фактора производње и функционалној расподели дохотка;</p> <p>– Упознавање ученика са важности проучавања економских активности на нивоу привреде као целине;</p> <p>– Упознавање ученика о могућностима и начинима мерења резултата друштвене производње;</p>	
Тема	Исходи	Начин реализације
Тржишне структуре и понашање предузећа	<ul style="list-style-type: none"> • објасни различита тржишна стања • разликује карактеристике конкурентног тржишта • доведе у везу приход, просечни и маргинални приход • изведе закључак о максимирању профита конкурентног предузећа • представи графички криву понуде конкурентног предузећа • утврди када предузеће одлучује да обустави производњу и када предузеће одлучује да излази са тржишта и улази на тржиште • прикаже графички профит конкурентног предузећа • представи графички криву тржишне понуде • препозна како тржиште реагује на промену тражње • опише дугорочну равнотежу на конкурентном тржишту • разликује карактеристике монополског тржишта • утврди основне узроке баријера уласку на тржиште • објасни како монополиста доноси одлуке о производњи и ценама (како максимира профит) • разликује особености олигополске тржишне структуре • објасни како олигополиста доноси одлуке о производњи и ценама • разликује карактеристике монополистичке конкуренције 	<ul style="list-style-type: none"> • Тржишна структура – појам и врсте • Конкурентно тржиште • Приход, просечни и маргинални приход • Профит и крива понуде конкурентног предузећа • Крива тржишне понуде на конкурентном тржишту • Промена тражње на конкурентном тржишту • Дугорочна равнотежа на конкурентном тржишту • Монополско тржиште • Олигопол • Монополистичка конкуренција

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

<p>Тржишта фактора производње и функционална расподела доходака</p>	<ul style="list-style-type: none"> • разликује факторе производње • истражи карактер тражње за факторима производње • изведе закључке о специфичности тражње и понуде рада • израчуна вредност маргиналног производа рада • утврди како се успоставља равнотежа на тржишту рада • објасни земљу и капитал као факторе производње • утврди како се успоставља равнотежа на осталим тржиштима • објасни функционалну расподелу дохотка 	<ul style="list-style-type: none"> • Фактори производње (рад, земља, капитал) • Тражња за радом и понуда рада • Производна функција, маргинални производ рада и тражња за радом • Равнотежа на тржишту рада • Остали фактори производње – земља и капитал • Равнотежа на осталим тржиштима • Функционална расподела дохотка (наднице, профити, ренте)
<p>Кључни појмови макроекономије</p>	<ul style="list-style-type: none"> • формулише макроекономију као економску дисциплину • препозна макроекономске варијабле и значај њиховог проучавања • разликује активности учесника у економским трансакцијама • објасни ток добара и новца на примеру кружног тока економских активности • објасни економску политику • утврди бруто домаћи производ (БДП) • доведе у везу потрошњу и инвестиције у рачунима националног дохотка • објасни реални БДП • разликује појмове штедња и инвестиције, „национална штедња”, „лична штедња” и „јавна штедња” • објасни буџетски дефицит и буџетски суфицит • доведе у везу штедњу и инвестиције у рачунима националног дохотка • разликује номинални БДП и реални БДП • објасни БДП дефлатор 	<ul style="list-style-type: none"> • Макроекономија као економска дисциплина • Кључна макроекономска питања • Реална и монетарна макроекономија: кружни ток економских активности • Макроекономија и економска политика • Бруто домаћи производ (БДП) – појам и компоненте • Потрошња, штедња и инвестиције у рачунима националног дохотка • Номинални и реални бруто домаћи производ • БДП дефлатор • Национални доходак • Мерење економске активности <p>Кључни појмови:</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • истражи недостатке БДП као мерила друштвеног благостања • дефинише национални доходак • разликује стопу незапослености, стопу инфлације и индекс потрошачких цена као мерила економске 	<i>макроекономија,</i>
Назив предмета:	Принципи економије	
Годишњи фонд часова:	70 (теоријска настава) Сваки модул се реализује као теоријска настава са целим одељењем. Настава се реализује у учионици.	
Разред:	Трећи	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Оспособљавање ученика за стицање знања о функционисању финансијског система; – Оспособљавање ученика за стицање основних знања о незапослености и инфлацији као макроекономским варијаблама; 	
Тема	Исходи	Начин реализације
Финансијски систем	<ul style="list-style-type: none"> • утврди улогу финансијског система у економији • разликује финансијске институције и финансијска тржишта • анализира функционисање тржишта обвезница и акција • опише рад различитих финансијских институција • разликује изворе зајмовних средстава • анализира утицај нивоа каматне стопе на понуду и тражњу зајмовних средстава • анализира функције новца • објасни садашњу вредност новца • доведе у везу ризик и осигурање • разликује начине процене вредности имовине • разликује појмове „готов новац”, „депозит по виђењу”, „новчана маса” • разликује монетарне агрегате М1 и М2 као мере за количину новца у оптицају • утврди улогу централне банке у регулисању понуде новца • опише утицај пословних банака на понуду новца 	<ul style="list-style-type: none"> • Улога финансијског система у економији • Финансијске институције, финансијска тржишта и финансијски посредници • Понуда и тражња зајмовних средстава • Новац– појам и функције • Мерење временске вредности новца • Управљање ризиком и тржишта осигурања • Процена вредности имовине • Монетарни агрегати • Понуда новца и монетарна политика • Централно банкарство и монетарна политика • Банкарство и понуда новца • Новчани мултипликатор

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише новчани мултипликатор • анализира значај операција на отвореном тржишту, обавезне резерве и есконтне 	<ul style="list-style-type: none"> • Инструменти монетарне политике
Незапосленост	<ul style="list-style-type: none"> • објасни незапосленост • разликује појмове „запослено лице” и „незапослено лице” • формулише радну снагу • израчуна стопу незапослености • утврди природну и цикличну стопу незапослености • објасни постојање фрикционе незапослености • објасни структурну незапосленост као разлог дугорочне незапослености • анализира утицај синдиката и колективног преговарања на ниво надница и незапосленост • истражи незапосленост на конкретним подацима 	<ul style="list-style-type: none"> • Незапосленост – појам и мерење • Природна стопа незапослености • Циклична незапосленост • Фрикциона незапосленост • Структурна незапосленост • Незапосленост и економска политика државе • Синдикати и колективно преговарање
Инфлација	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и настанак инфлације • утврди повезаност промене цена и промене вредности новца • анализира различите типове инфлације • разликује факторе који утичу на тражњу за новцем • доведе у везу понуду и тражњу новца • прикаже графички равнотежни ниво цена • прикаже графички утицај промене понуде новца на ниво цена и вредност новца • анализира утицај промене понуде новца на ниво цена и вредност новца • објасни брзину оптицаја новца • објасни једначину „квантитативне теорије новца • анализира прикупљене информације о инфлационом порезу • упореди трошкове инфлације 	<ul style="list-style-type: none"> • Инфлација – појам и врсте • Понуда и тражња за новцем • Монетарна равнотежа • Брзина оптицаја новца • Квантитативна теорија новца • Инфлациони порез • Трошкови инфлације
Назив предмета:	Принципи економије	
Годишњи фонд часова:	62 (теоријска настава) Сваки модул се реализује као теоријска настава са целим	

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	одељењем. Настава се реализује у учионици.	
Разред:	Четврти	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Упознавање ученика са појмовима платни биланс и девизни курс – Оспособљавање ученика за стицање знања о међународној трговини и примењеној економији – Развијање компетенција значајних за свакодневни живот и даљи професионални развој 	
Тема	Исходи	Начин реализације
Платни биланс и девизни курс	<ul style="list-style-type: none"> • утврди структуру платног биланса • анализира суфицит и дефицит платног биланса • разликује категорије девизног и обрачунског биланса • наведе платнобилансне трансакције • истражи платни биланс Републике Србије • утврди функције девизног курса • анализира фиксни и флексибилни девизни курс • доведе у везу платни биланс и девизни курс • утврди функције девизног тржишта • анализира девизна тржишта 	<ul style="list-style-type: none"> • Платни биланс • Структура платног биланса – „подбиланси” платног биланса • Платнобиланса равнотежа • Девизни и обрачунски биланс • Платнобилансне трансакције • Платни биланс Републике Србије • Девизни курс • Девизни курс и платни биланс • Девизно тржиште
Међународна трговина	<ul style="list-style-type: none"> • објасни међународну трговину • истражи историјски развој међународне трговине • разликује теорије (моделе) међународне трговине • успостави узајамни однос између међународне трговине и животног стандарда нација (држава) • анализира тенденције у међународној трговини • наведе структуру међународне трговине • доведе у везу међународну трговину и транснационалне компаније • истражи међународне финансијске организације • утврди изазове у међународној трговини с којима се суочава Република Србија 	<ul style="list-style-type: none"> • Међународна трговина • Теорије међународне трговине • Значај међународне трговине • Међународна трговина и животни стандард нација • Динамика и структура међународне трговине • Међународна трговина и транснационалне компаније • Међународне финансијске организације • Емпиријски аспекти

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

		међународне трговине
Примењена економија	<ul style="list-style-type: none"> • истражи концепт одрживог развоја • утврди присуство неједнакости у друштву • разликује начине мерења неједнакости • истражи политике смањења сиромаштва • анализира различите облике економских интеграција • утврди узроке и последице економских криза • успостави узајамни однос између производње хране и пољопривреде • упореди традиционалну и дигиталну економију • доведе у везу циркуларну економију и заштиту животне средине 	<ul style="list-style-type: none"> • Производња, раст и развој • Мерење неједнакости • Економске интеграције • Економске кризе • Производња хране • Дигитална економија • Циркуларна економија
Назив предмета:	Статистика	
Годишњи фонд часова:	70 (теоријска настава) Сваки модул програма у трећем разреду се реализује у учионици кроз часове теорије у целом одељењу.	
Разред:	Трећи	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Упознавање ученика са основним статистичким појмовима; – Оспособљавање ученика да прикупљају, сређују, обрађују и приказују податке; – Оспособљавање ученика да примењују и анализирају мере централне тенденције и мере дисперзије; – Оспособљавање ученика за стицање основних знања о простој линеарној регресији и корелацији; – Развијање вештина за употребу простог линеарног регресионог модела; 	
Тема	Исходи	Начин реализације
Основни статистички Појмови	<ul style="list-style-type: none"> • дефинише појам „статистика” • разликује фазе и предмет статистичког истраживања • утврди области статистике • формулише појмове у статистици • разликује структурне и временске серије • креира и користи податке из различитих извора 	<ul style="list-style-type: none"> • Статистика • Фазе и предмет статистичког истраживања • Области статистике: дескриптивна статистика и статистичко закључивање • Појмови у

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

		<p>статистици: основни скуп и узорак, јединица посматрања, променљива и податак</p> <ul style="list-style-type: none"> • Структурне и временске серије • Извори података
Дескриптивна статистика	<ul style="list-style-type: none"> • повеже прикупљање, сређивање и обраду података • одреди циљ истраживања • наведе врсте мерних скала • разликује различите методе прикупљања података • изради одговарајуће статистичке табеле у функцији статистичког истраживања • одабере адекватну врсту графичког приказа за презентацију различитих резултата статистичког истраживања • утврди мере централне тенденције груписаних података • доведе у везу однос између аритметичке средине, медијане и модуса • утврди мере дисперзије негруписаних података • одреди аритметичку средину, варијансу и стандардну девијацију груписаних података • израчуна геометријску средину и хармонијску средину • направи избор одговарајуће средње вредности за опис посматраног скупа података • анализира на конкретним примерима израчунате мере централне тенденције и мере дисперзије 	<ul style="list-style-type: none"> • Прикупљање, сређивање и обрада података • Циљ истраживања • Мерне скале • Методи прикупљања података (попис, извештај, узорак, сређивање и обрада) • Приказивање података (серије структуре и временске серије) • Дескриптивне мере • Мере централне тенденције негруписаних података (аритметичка средина, медијана и модус); • Односи између аритметичке средине, медијане и модуса • Мере дисперзије негруписаних података (интервал варијације, варијанса и стандардна девијација) • Аритметичке средина, варијанса и стандардна девијација груписаних података • Геометријска средина и хармонијска средина • Избор одговарајуће средње вредности за

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

		опис посматраног скупа података
Проста линеарна регресија и корелација	<ul style="list-style-type: none"> • разликује квантитативне везе • наведе циљеве регресионе и корелационе анализе • дефинише појам регресије, односно линеарног регресионог модела • дефинише дијаграм распршености (растурања) • објасни метод најмањих квадрата • наведе могућности примене просте линеарне регресије • утврди стандардну грешку регресије и коефицијент детерминације; • дефинише линеарну корелацију и коефицијент просте линеарне корелације; • анализира на конкретном примеру 	<ul style="list-style-type: none"> • Квантитативне везе – појам и врсте • Циљеви регресионе и корелационе анализе • Проста линеарна регресија • Дијаграм распршености (растурања) • Оцењивање: Метод најмањих квадрата • Примена просте линеарне регресије • Стандардна грешка регресије и коефицијент детерминације • Проста линеарна корелација и коефицијент просте линеарне корелације • Употреба простог линеарног регресионог модела
Назив предмета:	Статистика	
Годишњи фонд часова:	62 (вежбе) Сваки модул програма у четвртој разреду се реализује кроз часове вежби, при чему се одељење дели на две групе и настава се реализује у кабинету са рачунарима и одговарајућом опремом.	
Разред:	Четврти	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Оспособљавање ученика за коришћење индексних бројева и анализе временских серија на конкретним емпиријским примерима; – Упознавање ученика са основним појмовима о пословној статистици као области примењене статистике; – Оспособљавање ученика за коришћење одговарајућих података за потребе предузећа на конкретним емпиријским примерима; – Подстицање на повезивање знања и вештина са осталим стручним предметима. 	
Тема	Исходи	Начин реализације

<p>Индексни бројеви и анализа временских серија</p>	<ul style="list-style-type: none"> • разликује индексне бројеве • утврди индивидуалне индексе коришћењем софтвера • анализира на конкретним примерима израчунате индивидуалне индексе • дефинише групне индексе • разликује методе конструкције групних индекса • израчуна групне индексе методом агрегата коришћењем софтвера • израчуна групне индексе методом средњих вредности коришћењем софтвера • објасни анализу временских серија • дефинише појам „тренд компонента” • одреди линеарни и експоненцијални тренд • користи одговарајући софтвер на конкретним примерима за одређивање линеарног и експоненцијалног тренда • анализира израчунате резултате за различите типове тренда • дефинише појам „сезонска компонента” • разликује методе мерења сезонских варијација 	<ul style="list-style-type: none"> • Индексни бројеви – појам и врсте • Индивидуални индекси • Израчунавање индивидуалних индекса • Групни индекси • Метод агрегата и метод просечних односа • Примена индексних бројева • Анализа временских серија • Анализа тренда • Линеарни и експоненцијални тренд • Сезонска компонента • Мерење сезонских варијација
<p>Пословна статистика</p>	<ul style="list-style-type: none"> • разликује основне функције пословне статистике и изворе података пословне статистике; • утврди повезаност економске статистике и пословне статистике • идентификује одговарајуће изворе података из предузећа која се користе за потребе извора података економске статистике; • наведе врсте података које предузећа у Србији достављају одговарајућим институцијама а за потребе званичне статистике • изабере податке званичне статистике који се могу користити у различитим околностима за потребе предузећа 	<ul style="list-style-type: none"> • Пословна статистика – појам, основне функције и извори података; • Повезаност пословне статистике са економском статистиком; • Подаци из предузећа који се користе за потребе извора података економске статистике; • Врсте података које предузећа у Србији достављају одговарајућим институцијама за потребе званичне

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • покаже статистичко обухватање производње и промета у предузећу применом одговарајућих индекса • анализира израчунате резултате одговарајућих индекса статистичког обухватања производње и промета у предузећу • употреби статистику запослености за потребе предузећа • анализира израчунате резултате одговарајућих показатеља запослености • анализира израчунате резултате индекса зарада и индекса продуктивности рада 	<p>статистике;</p> <ul style="list-style-type: none"> • Подаци званичне статистике за потребе предузећа; • Статистичко обухватање производње и промета у предузећу применом одговарајућих индекса; • Статистика запослености; • Индекс зарада; • Индекс продуктивности рада
Назив предмета:	Рачуноводство	
Годишњи фонд часова:	37 (теоријска настава) / 74 (вежбе) Рачуноводство је предмет који се изучава четири године, теоријска настава се реализује у учионици, а вежбе у специјализованој учионици (кабинету). Остваривање програма вежби је кроз двочас, а одељење се дели на две групе до 15 ученика.	
Разред:	Први	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Развијање функционалне рачуноводствене писмености – Оспособљавање за прикупљање, проверу, класификацију и чување књиговодствене документације и података – Оспособљавање за ажурно и уредно евидентирање насталих економских промена – Оспособљавање за вредновање имовине, капитала и обавеза пословног субјекта на одређени дан – Оспособљавање за утврђивање резултата пословања пословног субјекта за одређени обрачунски период – Оспособљавање за припремање рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања – Оспособљавање за пружање благовремених, релевантних и веродостојних информација интерним и екстерним корисницима – Развијање вештина комуникације и подстицање тимског рада – Развијање вештина за коришћење информационе технологије и рачуноводствених софтвера – Развијање личних професионалних ставова и интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама 	
Тема	Исходи	Начин реализације

<p>Основни рачуноводствени појмови</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам, узроке настанка, значај рачуноводства и делове рачуноводства према традиционалном и савременом концепту рачуноводства • препозна Закон о рачуноводству и подзаконске прописе као законску регулативу рачуноводства • објасни појам, циљеве, задатке, системе и методе књиговодства • објасни појам, врсте, облике и класификацију имовине (средства) и њеног порекла (изворе средстава) • обрачуна бруто и нето имовину помоћу основне рачуноводствене једначине • објасни циљ, задатке, врсте и значај инвентарисања • састави инвентар на основу датих података • објасни циљ састављања и значај биланса стања, начело билансне равнотеже • састави биланс стања на основу инвентара примењујући принципе класификације (редоследа) билансних позиција активе и пасиве • идентификује пословну промену на основу њених обележја • приказује утицај пословних промена на биланс стања кроз сукцесивне билансе • објасни појам, елементе, врсте, контролу и чување књиговодствене документације • провери исправност књиговодствених докумената са аспекта врсте и циља контроле • објасни појам, облике и врсте конта, правила евидентирања на контима стања и контима успеха • разуме функцију расхода и прихода, њихов утицај на имовину и значај за обрачун 	<ul style="list-style-type: none"> • Рачуноводство • Књиговодство • Имовина и порекло имовине • Основна рачуноводствена једначина • Инвентарисање и инвентар • Биланс стања • Пословне (економске) промене и њихово праћење • Књиговодствена документација • Књиговодствени рачуни – конта стања и конта успеха • Грешке и корекција грешака у књиговодству • Једнообразно књиговодство и контни оквир
---	--	---

	<p>финансијског резултата</p> <ul style="list-style-type: none"> • примени правила евиденције на контима стања и успеха • састави биланс стања на основу евидентираних пословних промена на контима стања • састави табеларни преглед расхода и прихода на основу евидентираних пословних промена на контима успеха • објасни хомогеност и интегралност конта • наведе узроке и врсте књиговодствених грешака и начине њиховог отклањања • објасни једнообразно књиговодство, појам и принципе организације контног оквира__ 	
<p>Двојно књиговодство</p>	<ul style="list-style-type: none"> • препозна рачуноводствена начела као основне претпоставке рачуноводствене евиденције • наведе принципе уредног књиговодства • повеже поштовање принципа уредног књиговодства са квалитетом рачуноводствених информација • објасни појам двојног књиговодства • дефинише начело двојности (дуалности, двострукости) • разликује улогу и значај законом одређених пословних књига двојног књиговодства • објасни процес евидентирања пословних промена у дневнику и главној књизи • евидентира отварање пословних књига, настале пословне промене и закључак пословних књига уз употребу контног оквира • састави пробни и крајњи биланс • доноси закључке о пословању привредног друштва упоређујући стање имовине и њеног порекла из почетног и крајњег биланса стања 	<ul style="list-style-type: none"> • Рачуноводствена начела • Принципи уредног књиговодства • Двојно књиговодство и пословне књиге двојног књиговодства • Пробни и крајњи биланс

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

<p>Новчана средстава</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам текућег (пословног) рачуна и законску обавезност његовог отварања у пословној банци • функционално разликује инструменте платног промета • објасни функцију извода банке • евидентира промене на конту Текући рачун на основу информација са извода банке • објасни функцију Прелазног рачуна у евиденцији новчаних средстава • дефинише благајну и благајничко пословање • наведе разлоге организовања помоћних благајни • ажурно попуњава благајнички извештај и пратећу документацију • упореди стварно и књиговодствено стање новца у благајни • евидентира промене у благајни и у финансијском књиговодству • води упоредну евиденцију у благајни и на Текућем рачуну кроз пословне књиге двојног књиговодства • доноси закључке о стању новчаних средстава привредног друштва упоређујућ 	<ul style="list-style-type: none"> • Текући рачун – трансакциони рачун • Инструменти платног промета • Евиденција промена на конту Текући рачун • Прелазни рачун • Евиденција благајничког пословања • Упоредна евиденција промена у благајни и на текућем рачуну кроз пословне књиге двојног књиговодства
<p>Назив предмета:</p>	<p>Рачуноводство</p>	
<p>Годишњи фонд часова:</p>	<p>36 (теоријска настава) / 72 (вежбе)</p>	
<p>Разред:</p>	<p>Други</p>	
<p>Циљеви предмета :</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Развијање функционалне рачуноводствене писмености – Оспособљавање за прикупљање, проверу, класификацију и чување књиговодствене документације и података – Оспособљавање за ажурно и уредно евидентирање насталих економских промена – Оспособљавање за вредновање имовине, капитала и обавеза пословног субјекта на одређени дан – Оспособљавање за утврђивање резултата пословања пословног субјекта за одређени обрачунски период – Оспособљавање за припремање рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања – Оспособљавање за пружање благовремених, релевантних и 	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	веродостојних информација интерним и екстерним корисницима – Развијање вештина комуникације и подстицање тимског рада – Развијање вештина за коришћење информационе технологије и рачуноводствених софтвера – Развијање личних професионалних ставова и интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама	
Тема	Исходи	Начин реализације
Потраживања и обавезе	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и врсте потраживања и обавеза • разликује повериоце и дужнике • објасни порез на додату вредност, (појам, обвезника, основицу за обрачун) • познаје рокове и садржину пореске пријаве – образац ПППДВ • обрачуна порез на додату вредност у примљеним и издатим рачунима по општој и посебној стопи • објасни функцију Књиге примљених рачуна и Књиге издатих рачуна • дефинише појмове купаца и добављача • наведе документацију у дужничко-поверилачким односима купаца и добављача • евидентира потраживања од купаца и обавезе према добављачима са порезом на додату вредност, аналитички и синтетички • објасни попусте (каса сконто, бонификација, рабат) и ситуације када се одобравају • обрачуна одобрени попуст и његов утицај на обавезу према добављачу и на потраживање од купца и припадајући порез на додату вредност • евидентира плаћање доспелих обавеза и наплату потраживања уз одобрене попусте • састави извод из аналитичке евиденције купаца и извод из аналитичке евиденције добављача 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и врсте обавеза и потраживања • Порез на додату вредност • Евиденција купопродајних односа • Попуст • Обавезе по издатим меницама и потраживања по меницама као инструментима плаћања • Обавезе по кредитима • Обрачун и евиденција пореза на додату вредност на крају обрачунског периода

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • евидентира обавезе по издатим меницама и потраживања по меницама као инструментима плаћања • евидентира настанак и плаћање обавезе по дугорочним и краткорочним кредитима • евидентира плаћање обрачунате обавезе за ПДВ на крају обрачунског периода • анализира пословање предузећа преко односа потраживања и обавеза 	
<p>Расходи и приходи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам и врсте расхода и прихода • одреди утицај пословних промена у вези расхода и прихода на биланс стања и капитал • објасни настанак, функцију и изведена правила евидентирања на контима успеха • евидентира пословне расходе и пословне приходе на основу примљених и издатих фактура са порезом на додату вредност • евидентира финансијске и остале расходе и приходе • евидентира обрачун и исплату зарада, пореза и доприноса на зараде • евидентира остале личне расходе и накнаде • објасни појам и разлоге временског разграничавања расхода и прихода • функционално разликује употребу конта активних и пасивних временских разграничења • евидентира временска разграничења расхода и прихода • објасни функцију закључног листа • састави Закључни лист • евидентира утврђени резултат пословања • објасни структуру биланса успеха и његов значај • састави крајњи биланс стања и биланс успеха и позиционира добитак/губитак у 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и врсте расхода и прихода • Дејство расхода и прихода на биланс стања • Конта расхода и прихода • Евиденција пословних, финансијских и осталих расхода и прихода • Трошкови зарада и накнада зарада • Временска разграничења расхода и прихода • Закључни лист • Резултат пословања • Крајњи биланс стања • Биланс успеха

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<p>билансу стања и у билансу успеха</p> <ul style="list-style-type: none"> • доноси закључке о постигнутом резултату пословања привредног друштва на основу структуре расхода и прихода у билансу успеха 	
Стална имовина	<ul style="list-style-type: none"> • разликује врсте сталне имовине • упореди карактеристике нематеријалне и материјалне сталне имовине • састави калкулацију набавне вредности сталне имовине • функционално разликује пословне књиге сталне имовине • састави годишњи предрачун амортизације • обрачуна амортизацију помоћу линеарне и функционалне методе • обрачуна садашњу вредност сталне имовине • повеже начине прибављања и отуђивања сталне имовине са одговарајућом књиговодственом документацијом • евидентира прибављање нематеријалне имовине • евидентира пријем без накнаде, куповину и изградњу некретнина, постројења и опреме у аналитичком и финансијском књиговодству • евидентира дате авансе за некретнине, постројења и опрему • евидентира амортизовану вредност сталне имовине • објасни функцију конта исправка вредности грађевинских објеката и конта исправка вредности постројења и опрема • евидентира бесплатно уступање, продају и расходовање некретнина, постројења и опреме • евидентира пописом утврђене вишкове и мањкове некретнина, постројења и опреме • процени вредност сталне имовине у билансу стања 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и врсте сталне имовине • Нематеријална имовина у оквиру сталне имовине • Материјална имовина у оквиру сталне имовине (основна средства) • Амортизација • Прибављање сталне имовине и извори финансирања • Отуђивање сталне имовине • Вишак и мањак сталне имовине • Алат и инвентар са калкулативним отписом

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • евидентира набавку и трошење алата и инвентара са калкулативним отписом 	
Назив предмета:	Рачуноводство	
Годишњи фонд часова:	35 (теоријска настава) / 70 (вежбе)	
Разред:	Трећи	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Развијање функционалне рачуноводствене писмености – Оспособљавање за прикупљање, проверу, класификацију и чување књиговодствене документације и података – Оспособљавање за ажурно и уредно евидентирање насталих економских промена – Оспособљавање за вредновање имовине, капитала и обавеза пословног субјекта на одређени дан – Оспособљавање за утврђивање резултата пословања пословног субјекта за одређени обрачунски период – Оспособљавање за припремање рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања – Оспособљавање за пружање благовремених, релевантних и веродостојних информација интерним и екстерним корисницима – Развијање вештина комуникације и подстицање тимског рада – Развијање вештина за коришћење информационе технологије и рачуноводствених софтвера – Развијање личних професионалних ставова и интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама 	
Тема	Исходи	Начин реализације
Промет робе и услуга у робном промету	<ul style="list-style-type: none"> • објасни промет робе и његове фазе • објасни значај трговине у обављању промета робе и за трговце и за потрошаче • разликује елементе цена робе при изради калкулације (набавне, продајне и продајне цене са ПДВ-ом) • распореди зависне трошкове набавке робе на појединачне артикле применом одговарајуће методе обрачуна • објасни значај разлике у цени за трговинска привредна друштва • примени одговарајући начине обрачуна слободно формиране разлике у цени, марже и рабата 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и значај трговинског промета робе • Калкулација цена робе • Разлика у цени • Набавка робе • Интерно кретање робе • Повећање и снижење продајне цене робе • Вишкови и мањкови робе • Продаја робе • Обрачун остварене разлике у цени • Остали облици плаћања-

	<ul style="list-style-type: none"> • састави калкулацију набавне и продајне вредности и цене робе • повеже набавку и продају робе са одговарајућом документацијом • евидентира набавку робе у трговини на велико и трговини на мало у робном и финансијском књиговодству • евидентира нефактурисану робу и робу на путу • евидентира интерно кретање робе на основу интерне документације • евидентира промену цена робе (нивелацију) на основу листе повећања и снижења • процени утицај промене цене на укалкулисану разлику у цени • евидентира вишкове и мањкове робе • евидентира продају робе у трговини на велико и трговини на мало у финансијском и робном књиговодству • евидентира обрачунату остварену разлику у цени • утврди набавну вредност продате робе • евидентира директан отпис и обезвређивање потраживања од купаца • усаглашава аналитичку и синтетичку евиденцију робе • разликује компензацију, цесију и асигнацију • евидентира плаћања путем компензације • евидентира робу у комисиону 	<p>компензација, цесија и асигнација</p> <ul style="list-style-type: none"> • Отпис потраживања и обезвређивање потраживања од купаца • Роба у комисиону
<p>Увоз и извоз робе</p>	<ul style="list-style-type: none"> • објасни значај и карактеристике увоза и извоза робе • одреди врсте докумената која се користе при увозу и извозу по различитим категоријама • објасни форму и садржину књиговодствених докумената у вези са увозом и извозом робе • састави калкулацију увоза робе и обрачун извозног посла 	<ul style="list-style-type: none"> • Увоз и извоз као основне компоненте спољнотрговинског промета робе • Документација у вези са увозом и извозом робе • Калкулација увоза робе и обрачун извозног посла

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • евидентира увоз и извоз робе • одреди функцију девизног рачуна • евидентира плаћања обавеза по основу увоза робе и наплате потраживања по основу извоза, на основу девизног извода • евидентира плаћања путем међународног документарног акредитива • евидентира утврђене курсне разлике 	<ul style="list-style-type: none"> • Евиденција увоза и извоза робе • Евиденција курсних разлика
Утврђивање резултата пословања трговинског привредног друштва	<ul style="list-style-type: none"> • евидентира добитак и расподелу добитка на основу евиденције расхода и прихода у главној књизи трговинског привредног друштва • евидентира губитак и покриће губитка на основу евиденције расхода и прихода у главној књизи трговинског привредног друштва • сагледа утицај разлике у цени на вредност залиха робе на основу састављеног биланса стања • процени успешност пословања трговинског привредног друштва на основу састављеног биланса успеха 	<ul style="list-style-type: none"> • Утврђивање резултата пословања трговинског привредног друштва • Добитак и расподела добитка • Губитак и покриће губитка
Назив предмета:	Рачуноводство	
Годишњи фонд часова:	31 (теоријска настава) / 62 (вежбе)	
Разред:	Четврти	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Развијање функционалне рачуноводствене писмености – Оспособљавање за прикупљање, проверу, класификацију и чување књиговодствене документације и података – Оспособљавање за ажурно и уредно евидентирање насталих економских промена – Оспособљавање за вредновање имовине, капитала и обавеза пословног субјекта на одређени дан – Оспособљавање за утврђивање резултата пословања пословног субјекта за одређени обрачунски период – Оспособљавање за припремање рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања – Оспособљавање за пружање благовремених, релевантних и веродостојних информација интерним и екстерним корисницима – Развијање вештина комуникације и подстицање тимског рада – Развијање вештина за коришћење информационе технологије 	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	и рачуноводствених софтвера – Развијање личних професионалних ставова и интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама	
Тема	Исходи	Начин реализације
Залихе материјала	<ul style="list-style-type: none"> • објасни појам, врсте и евидентну вредност материјала • повеже набавку и трошење материјала са одговарајућом књиговодственом документацијом • наведе разлоге одлуке о евиденцији материјала по стварној или по планској набавној цени • примени одговарајући начин распоређивања зависних трошкова набавке на поједине врсте материјала • састави калкулацију стварне и планске набавне вредности и цене материјала • евидентира набавку и трошење материјала, аналитички и синтетички, по стварним и планским набавним ценама • обрачуна трошкове материјала применом ФИФО и метода просечне цене када се залихе воде по стварним набавним ценама • евидентира обрачунати сразмерни део одступања од планске набавне цене за утрошени материјал када се залихе воде по планским набавним ценама • објасни функцију конта одступање од планских набавних цена материјала • утврди вредност залиха материјала у билансу стања • евидентира набавку и утрошак ситног инвентара 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам, врсте и вредновање материјала • Документација везана за активности набавке и трошења материјала • Евиденција набавке и трошења материјала по стварним ценама • Евиденција набавке и трошења материјала по планским ценама • Обрачун и књижење одступања од планских цена • Набавка и утрошак ситног инвентара
Обрачун трошкова и учинака	<ul style="list-style-type: none"> • разликује финансијско и управљачко рачуноводство према корисницима и намени коришћења информација • објасни функцију класе 9 – Обрачун трошкова и учинака и погонског књиговодства 	<ul style="list-style-type: none"> • Обрачун трошкова и учинака-рачунска основа управљачког рачуноводства • Функција Класа 9- обрачун трошкова и учинака и погонског

	<ul style="list-style-type: none"> • наведе документацију која прати обрачун производње • књиговодствено преузме почетне залихе из финансијског књиговодства у пословне књиге погонског књиговодства • преузме трошкове из финансијског књиговодства на класу 9 • изврши обрачун трошкова по местима трошења • изврши интерни обрачун и расподелу између појединих места трошкова и пренос општих трошкова на главна места трошкова • распореди трошкове са конта места трошкова на њихове носиоце • састави погонски обрачунски лист • састави калкулацију цене коштања у масовној и серијској производњи • евидентира залихе готових производа по стварним ценама коштања • евидентира продају готових производа кроз финансијско и погонско књиговодство (по стварној цени коштања) • вреднује залихе готових производа на крају обрачунског периода у погонском књиговодству • евидентира промену залиха недовршене производње и готових производа у финансијском књиговодству на крају обрачунског периода 	<p>књиговодства</p> <ul style="list-style-type: none"> • Документација погонског књиговодства • Погонски обрачунски лист • Калкулације цене коштања у масовној и серијској производњи • Евиденција производног процеса по стварним трошковима • Калкулација продајне цене готових производа • Евиденција продаје готових производа • Промена залиха недовршене производње и готових производа у финансијском књиговодству
<p>Капитал и резерве</p>	<ul style="list-style-type: none"> • разликује облике капитала у зависности од правне форме привредног друштва • евидентира прибављање капитала приликом оснивања привредног друштва и у току пословања привредног друштва • евидентира смањење капитала повлачењем основног капитала привредног друштва • објасни формирање емисионе 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и облици капитала привредног друштва • Евиденција прибављања и смањења капитала • Емисиона премија • Законске и статутарне резерве

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<p>премије</p> <ul style="list-style-type: none"> • евидентира продају акција и емисиону премију (разлику између номиналне и продајне вредности акција) • објасни основ формирања и намену резерви • евидентира законске и статутарне резерве 	
Финансијско извештавање	<ul style="list-style-type: none"> • протумачи садржај законске, професионалне и интерне регулативе рачуноводства • објасни садржај и циљ сваког појединачног финансијског извештаја у оквиру скупа обавезних финансијских извештаја према МСФИ • одреди обим редовног годишњег финансијског извештаја према актуелној законској регулативи у односу на величину правног лица • објасни припремне радње, правила и поступке израде финансијских извештаја • опише значај предзакључних књижења за тачност и прецизност финансијских извештаја • припреми податке за израду Биланса стања и Биланса успеха према позицијама на оригиналним важећим обрасцима и структуру текста 	<ul style="list-style-type: none"> • Правна регулатива рачуноводства • Финансијски извештаји према МСФИ • Предзакључна књижења • Припрема података за израду финансијских извештаја
Назив предмета:	Економско пословање	
Годишњи фонд часова:	72 (вежбе) / 30 (настава у блоку)	
Разред:	Други	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Развијање способности обављања стручних пословних задатака и праћења позитивних законских прописа – Оспособљавање ученика за оснивање привредног друштва на основу познавања и поштовања законске регулативе – Оспособљавање ученика за припрему и обављање процеса инвентарисања и послова запошљавања радника – Оспособљавање ученика за отварање пословних књига и вођење књиговодствене евиденције ручно и користећи књиговодствени софтвер – Оспособљавање ученика за обављање пословне кореспонденције и комуникације 	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>– Оспособљавање ученика за обављање комерцијалних послова, промотивних активности и израде презентација</p> <p>– Развијање вештина истраживања тржишта, планирања пословних активности и доношења пословних одлука</p> <p>– Развијање вештина организовања, обрачуна, праћења, контроле и анализе пословања</p> <p>– Развијање вештина припреме и израде рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ)</p> <p>– Повезивање знања и вештина стечених у виртуелном привредном друштву са пословима у привредном субјекту у ком је обавио наставу у блоку.</p> <p>– Неговање вештине комуникације у тиму и са окружењем</p> <p>– Развијање интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама</p>	
Тема	Исходи	Начин реализације
<p>Оснивање и почетак пословања привредног друштва</p>	<ul style="list-style-type: none"> • изради кодекс пословног понашања • анализира и врши избор пословне идеје • спроведе поступак оснивања привредног друштва (за трговину на велико) • креира обрасце и документацију за пословање • спроведе поступак отварања текућег рачуна • спроведе поступак запошљавања радника • води евиденцију о присутности запослених • спроведе поступак инвентарисања • састави инвентар и оснивачки биланс стања • отвори пословне књиге (дневник, главну књигу, аналитику купаца и добављача) • примени важеће законске прописе и контни оквир за привредна друштва, задруге и предузетнике • састави одговарајућа пословна писма ради набавке канцеларијског материјала и нуђења услуга • састави рачун за извршене услуге • заведе документа у деловодник 	<ul style="list-style-type: none"> • Пословно понашање • Пословна идеја • Поступак оснивања привредног друштва • Отварање текућег рачуна • Оглас и пријава за посао • Процедура избора кандидата • Уговор о раду, М и М-А образац • Процедура инвентарисања • Оснивачки биланс стања • Отварање пословних књига • Контрола и чување докумената у папирној и електронској форми • Књиговодствена евиденција пословних расхода и прихода • Обрачун и евиденција зарада и накнада зарада • Порез на додату

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • заведе улазне и излазне рачуне у књижи примљених рачуна (КПР) и књижи издатих рачуна (КИР) • састави обрачунску листу зарада у складу са важећим законским прописима • евидентира пословне расходе и приходе у финансијском књиговодству • попуни образац пореске пријаве пореза на додату вредност • евидентира обавезу или потраживање за порез на додату вредност на основу обрачуна • формира базу добављача и базу купаца • попуни готовинске и безготовинске инструменте платног промета • евидентира промене са извода пословне банке у финансијском књиговодству • попуни налог за службено путовање и исплати аконтацију за службени пут • исплати готовински рачун • обрачуна дневницу за службени пут у земљи у складу са важећим законским прописима и ликвидира путни рачун • попуни одговарајућу налогодавну благајничку документацију и благајнички дневник • евидентира благајничко пословање у финансијском књиговодству • води упоредну евиденцију у благајни и на текућем рачуну преко Прелазног рачуна • изврши контролу докумената • састави дневне и периодичне извештаје о обављеном раду 	<p>вредност</p> <ul style="list-style-type: none"> • Инструменти платног промета • Евиденција извода кроз пословне књиге двојног књиговодства • Благајничко пословање • Благајничка документација • Евиденција благајничког дневника кроз пословне књиге • Прелазни рачун <p>За реализацију наставних садржаја може се користити приручник за рад у виртуелним предузећима. Модули се реализују кроз часове вежби у континуитету, приликом којих се одељење дели у две групе. Настава се изводи у кабинетима са рачунарима, односно у бироима за Економско пословање. Ученици све три године учења симулирају различите послове у оквиру истог виртуелног привредног друштва.</p>
<p>Пословање привредног друштва – Настава у блоку</p>	<ul style="list-style-type: none"> • прикаже делатност, пословање и организациону структуру привредног субјекта • изврши процес пријаве и одјаве запослених • упореди послове везане за запошљавање виртуелног привредног друштва и привредног 	<ul style="list-style-type: none"> • Карактеристике привредног субјекта • Општи послови везани за запошљавање • Кореспонденција унутар и ван привредног субјекта

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>субјекта</p> <ul style="list-style-type: none"> • састави одговарајуће пословно писмо у складу са пословном ситуацијом • процени пословне расходе и приходе привредног субјекта • састави обрачунску листу зарада • анализира пословне активности привредног субјекта са другим пословним субјектима • упореди начин пословања виртуелног привредног друштва и привредног субјекта 	<ul style="list-style-type: none"> • Пословни расходи и приходи • Обрачун зарада и пратећа документација <p>После пролећног распуста ученици се упућују на извођење наставе у блоку у привредно друштво. Спровођење овог облика наставе је могуће извести и у бироу за економско пословање уз реализацију исхода из датог модула. Трајање наставе у блоку је пет радних дана по шест школских часова.</p>
Назив предмета:	Економско пословање	
Годишњи фонд часова:	105 (вежбе) / 60 (настава у блоку)	
Разред:	Трећи	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Развијање способности обављања стручних пословних задатака и праћења позитивних законских прописа – Оспособљавање ученика за оснивање привредног друштва на основу познавања и поштовања законске регулативе – Оспособљавање ученика за припрему и обављање процеса инвентарисања и послова запошљавања радника – Оспособљавање ученика за отварање пословних књига и вођење књиговодствене евиденције ручно и користећи књиговодствени софтвер – Оспособљавање ученика за обављање пословне кореспонденције и комуникације – Оспособљавање ученика за обављање комерцијалних послова, промотивних активности и израде презентација – Развијање вештина истраживања тржишта, планирања пословних активности и доношења пословних одлука – Развијање вештина организовања, обрачуна, праћења, контроле и анализе пословања – Развијање вештина припреме и израде рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) 	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>– Повезивање знања и вештина стечених у виртуелном привредном друштву са пословима у привредном субјекту у ком је обавио наставу у блоку.</p> <p>– Неговање вештине комуникације у тиму и са окружењем</p> <p>– Развијање интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама</p>	
Тема	Исходи	Начин реализације
Евиденција сталне Имовине	<ul style="list-style-type: none"> • заведе документа у деловодник • заведе улазне рачуне за набавку некретнина, постројења и опреме у књигу примљених рачуна • ажурира базу добављача ради праћења доспелости обавеза • састави калкулацију набавне вредности сталне имовине • евидентира куповину некретнина, постројења и опреме у аналитичком и финансијском књиговодству • заведе излазни рачун за продају некретнина, постројења и опреме у књигу издатих рачуна • ажурира базу купаца ради праћења наплате потраживања • евидентира продају и расхоровање некретнина, постројења и опреме у аналитичком и финансијском књиговодству • састави годишњи обрачун рачуноводствене амортизације применом временске (линеарне) и функционалне методе • евидентира месечну амортизацију у аналитичком и финансијском књиговодству 	<ul style="list-style-type: none"> • Књиговодствена евиденција сталне имовине • Пословне књиге сталне имовине • Куповина сталне (материјалне) имовине и извори финансирања • Документација везана за куповину некретнина, постројења и опреме • Продаја и расхоровање некретнина, постројења и опреме • Документација везана за продају и расхоровање некретнина, постројења и опреме • Обрачун и књижење амортизације по временском (линераном) и функционалном Методу
Евиденција промета робе на велико на домаћем тржишту	<ul style="list-style-type: none"> • истражи тржиште набавке и продаје • састави план набавке и план продаје • заведе документа у деловодник • састави упит и поруџбину при набавци робе и понуду при продаји робе • одабере најповољнију понуду при набавци • организује пријем, отпрему и складиштење робе • заведе примљене рачуне и издате рачуне у КПП и КИР 	<ul style="list-style-type: none"> • Истраживање тржишта • Планирање набавке и продаје робе • Складиштење робе • Калкулација продајне цене робе • Евиденција набавке и продаје робе у промету на велико • Попис • Нивелација

	<ul style="list-style-type: none"> • састави калкулацију продајне цене робе • обрачунава слободно формирану разлику у цени, маржу и рабат • састави продајни рачун • попуни налог за пријем робе и пријемницу при набавци робе и налог за отпрему робе и отпремницу при продаји робе • евидентира набавку и продају робе у робном и финансијском књиговодству • ажурира базу добављача и купаца • ажурира лагер листу • саставља пописну листу и листу нивелације • евидентира евентуални мањак или вишак и нивелацију цена у робном и финансијском књиговодству • састави рекламацију и одговор на рекламацију • евидентира обрачунате попусте • попуни налог за пренос и меницу за доспеле обавезе • евидентира примљену и издату меницу • састави ургенцију за ненаплаћене рачуне • обрачуна законску затезну камату по основу кашњења у плаћању купаца 	<ul style="list-style-type: none"> • Попусти • Обрачун законске затезне камате • Евиденција примљених и издатих меница
<p>Пословање трговинског привредног друштва – Настава у блоку</p>	<ul style="list-style-type: none"> • представи основне податке о привредном субјекту • изврши готовинска и безготовинска плаћања • попуни одговарајућу благајничку документацију • анализира расходе и приходе трговинског привредног друштва • попуни пореску пријаву • прикаже структуру имовине привредног субјекта • демонстрира процес набавке и продаје робе на конкретном примеру уз приложену одговарајућу документацију 	<ul style="list-style-type: none"> • Делатност привредног субјекта • Платни промет и благајничко пословање • Расходи и приходи • Порез на додату вредност • Образац пореске пријаве пореза на додату вредност ППДВ • Стална имовина • Послови набавке и продаје на домаћем тржишту

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

	<ul style="list-style-type: none"> • прикаже токове кретања документације у привредном друштву • анализира начин архивирања документације у конкретном привредном друштву • упореди рад привредног субјекта са радом у виртуелном привредном друштву 	<ul style="list-style-type: none"> • Контрола и архивирање документације <p>Ученици се у току школске године упућују на извођење наставе у блоку у привредно друштво. Спровођење је могуће извести и у бироу за економско пословање уз реализацију исхода из датог модула. Трајање наставе у блоку је десет радних дана по шест школских часова.</p>
Назив предмета:	Економско пословање	
Годишњи фонд часова:	93 (вежбе) / 60 (настава у блоку)	
Разред:	Четврти	
Циљеви предмета :	<ul style="list-style-type: none"> – Развијање способности обављања стручних пословних задатака и праћења позитивних законских прописа – Оспособљавање ученика за оснивање привредног друштва на основу познавања и поштовања законске регулативе – Оспособљавање ученика за припрему и обављање процеса инвентарисања и послова запошљавања радника – Оспособљавање ученика за отварање пословних књига и вођење књиговодствене евиденције ручно и користећи књиговодствени софтвер – Оспособљавање ученика за обављање пословне кореспонденције и комуникације – Оспособљавање ученика за обављање комерцијалних послова, промотивних активности и израде презентација – Развијање вештина истраживања тржишта, планирања пословних активности и доношења пословних одлука – Развијање вештина организовања, обрачуна, праћења, контроле и анализе пословања – Развијање вештина припреме и израде рачуноводствених извештаја у складу са Међународним стандардима финансијског извештавања (МСФИ) – Повезивање знања и вештина стечених у виртуелном привредном друштву са пословима у привредном субјекту у ком је обавио 	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>наставу у блоку.</p> <p>– Неговање вештине комуникације у тиму и са окружењем</p> <p>– Развијање интереса за даљи професионални развој у складу са сопственим потребама</p>	
Тема	Исходи	Начин реализације
<p>Опште – комерцијални послови спољно – трговинског привредног друштва</p>	<ul style="list-style-type: none"> • води евиденцију о присутности запослених • састави решење за годишњи одмор запосленог • врши усмену и писану комуникацију и кореспонденцију са странкама • изради презентацију свог виртуелног предузећа • дистрибуира претходно креиран промотивни материјал потенцијалним пословним партнерима различитим каналима • изради ценовник у домаћој и иностраној валути • заведе документа у деловодник • састави план набавке и план продаје робе • организује пријем, отпрему и складиштење робе • припреми документацију за пријем, отпрему и складиштење робе (налог за пријем/отпрему робе, пријемницу/отпремницу) • састави калкулацију продајне цене робе од добављача у земљи и увозну калкулацију од добављача из иностранства • састави продајну фактуру за робу и извршене услуге • ажурира лагер листу, базу купаца и добављача • обрачуна остварену разлику у цени, попусте, дневнице, амортизацију, зараде запослених у редовном раду и запослених на боловању, камату за кашњење у плаћању, курсне разлике • састави рекламацију и одговор на рекламацију 	<ul style="list-style-type: none"> • Администрација о запосленима • Пословна кореспонденција и комуникација • Израда и дистрибуција рекламног и пропагандног материјала • Набавка, продаја робе у земљи и иностранству • Складиштење робе • Послови обрачуна • Благајничко пословање • Инструменти платног промета у земљи и иностранству • Меница као средство плаћања • Процедура одобравања кредита код пословне банке • Осигурање имовине и запослених • Контрола, сортирање и архивирање документације • Анализа остварености плана набавке и продаје • Извештај о раду опште – комерцијалне службе

	<ul style="list-style-type: none"> • саставља пописну листу и листу нивелације • попуни благајничку документацију, благајнички дневник и преда је на књижење • попуни инструменте платног промета у земљи и иностранству и меницу • припреми документацију за одобравање кредита, осигурање имовине и колективно осигурање запослених • прати доспелост обавеза по основу кредита и осигурања • графички и табеларно прикаже анализу остварености плана набавке и плана продаје • прослеђује сортирану документацију рачуноводственој служби на књижење • примени поступак контроле, сортирања и архивирања документације • састави дневне и периодичне извештаје о свом раду 	
<p>Рачуноводствени послови спољно-трговинског привредног друштва</p>	<ul style="list-style-type: none"> • изврши контролу примљене документације од опште – комерцијалне службе • заведе примљене и издате рачуне у КПП и КИР након спроведене контроле • састави налоге за књижење • евидентира настале пословне промене у аналитичкој и синтетичкој евиденцији купаца и добављача • евидентира набавку и продају постројења и опреме и амортизације кроз аналитичку и синтетичку евиденцију • евидентира набавку и продају робе у земљи и иностранству у робном и финансијском књиговодству • евидентира евентуалне вишкове и мањкове робе по попису, нивелације цена и остварену разлику у цени • евидентира изводе банке • евидентира дневне промене у 	<ul style="list-style-type: none"> • Спољно-трговинско пословање • Књиговодствена евиденција сталне имовине • Књиговодствена евиденција промета робе на велико у земљи и иностранству • Књиговодствена евиденција платног промета у земљи и иностранству • Књиговодствена евиденција благајничког пословања • Књиговодствена евиденција расхода и прихода и пореза на додату вредност • Курсне разлике • Контрола, сортирање и

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	<p>благајни</p> <ul style="list-style-type: none"> • евидентира настале пословне расходе и приходе, обрачун и исплату зарада и накнада зарада • евидентира наплату и исплату у земљи и иностранству • евидентира настале пословне промене по основу примљене и издате менице и обрачунатих курсних разлика • састави опомене купцима за кашњење у плаћањима • састави ПППДВ образац на основу претходно обрачунатог пдв-а • евидентира обавезу или потраживање за порез на додату вредност на основу обрачуна • примени поступак контроле, сортирања и архивирања документације • састави дневне и периодичне извештаје о свом раду 	<p>архивирање документације</p> <ul style="list-style-type: none"> • Извештај о раду рачуноводствене службе
<p>Годишњи финансијски извештај трговинског привредног друштва</p>	<ul style="list-style-type: none"> • припреми податке за израду финансијских извештаја • провери исправност књижења • усагласи аналитичку и синтетичку евиденцију робе, купаца и добављача • временска разграничења • утврди евентуалне разлике на основу извршеног пописа • сведе књиговодствено на стварно стање • пошаље састављене изводе отворених ставки • састави Закључни лист у књиговодственом програму • усклади припрему података са позицијама оригиналних образаца Биланса стања и Биланса успеха • закључи пословне књиге • процени предности електронске обраде података 	<ul style="list-style-type: none"> • Попис • Предзакључна књижења • Усаглашавање аналитичке и синтетичке евиденције • Извод отворених ставки (ИОС) • Закључни лист • Закључивање пословних књига • Биланс стања и Биланс успеха • Коришћење књиговодственог програма • Упоређивање програмског и ручно израђеног Закључног листа
<p>Пословање спољно-трговинског привредног друштва – Настава у блоку</p>	<ul style="list-style-type: none"> • представи основне податке о реалном привредном друштву • представи организациону структуру реалног привредног 	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са пословним активностима привредног субјекта • Послови рекламе и

	<p>друштва</p> <ul style="list-style-type: none"> • изради рекламни и пропагандни материјал реалног привредног друштва • прикаже процес набавке и продаје робе на конкретном примеру уз приложену одговарајућу документацију • демонстрира токове кретања увозно-извозне документације • упореди процес набавке и продаје робе у земљи и иностранству • анализира изворе финансирања привредног друштва • анализира сарадњу привредног субјекта са финансијским институцијама • евидентира пословне промене у пословним књигама двојног књиговодства користећи књиговодствени програм • демонстрира припремне радње у циљу израде финансијских извештаја 	<p>пропаганде</p> <ul style="list-style-type: none"> • Набавка и продаја робе на домаћем и иностраном тржишту • Увозно-извозна документација • Извори финансирања привредног друштва • Сарадња са финансијским институцијама (банкама и осигуравајућим друштвима) • Књиговодствена евиденција спољно-трговинског привредног друштва • Припремне радње за годишње извештавање • Књиговодствени програм <p>Ученици се у току школске године упућују на извођење наставе у блоку у привредно друштво. Спровођење је могуће извести и у бироу за економско пословање уз реализацију исхода из датог модула. Трајање наставе у блоку је десет радних дана по шест школских часова.</p>
--	--	--

Назив предмета:	Право
Годишњи фонд часова:	74
Разред:	Други
Циљеви предмета:	<ul style="list-style-type: none"> -да ученици разумеју појам радног односа -да знају услове и процес за заснивање и радног односа -да објасне појам пробног рада -да објасне елементе уговора о раду -дефинишу појам приправника -разликују радни однос на неодређено и одређено радно време -разликују колективна и појединачна права запослених -разликују врсте радног времена -објасне врсте одсуства и одмора -разликује право на зараду, накнаду зараде и друга примања -наведе мере и значај заштите запослених и заштите животне

Тема	Исходи	Начин реализације
	<p>средине</p> <ul style="list-style-type: none"> -састави примере пратећих правних аката у остваривању права запослених(оглас за заснивање радног односа, отказ запосленог) -разликује материјалну одговорност запослених и послодавца -наведе начине престанка радног односа -наведе субјекте и предмет облигације -наведе изворе и врсте облигација -објасни уговор и услове за његово закључивање -дефинише услов и рок у уговору -објасни доцњу, престанак и неважност уговора -разликује елементе уговора о продаји, права и обавезе уговорних страна -објасни уговор о превозу и пратеће акте -наведе особине, врсте и правно дејство хартија од вредности -да стекну применљива и функционална знања о правним појмовима како би развили кључне компетенције потребне за живот и партиципацију у демократском уређеном друштву 	
<p>1.Заснивање радног односа</p>	<ul style="list-style-type: none"> -ученик зна основне одлике, елементе и поступак заснивања радног односа -зна да напише CV -разликује појам пробног рада -зна одлике уговора о раду, уговор о делу -разуме појам приправника -зна разлику између заснивања радног односа на неодређено и одређено радно време -разликује привремене и повремене послове 	<p><u>Облик наставе:</u>теоријска настава</p> <p><u>Облик рада:</u>фронтални, групни, индивидуални</p> <p><u>Метод рада:</u>монологски, дијалогски, комбиновани, илустративна</p> <p><u>Праћење напредовања и оцењивање:</u>интерактивно учење, тестови знања, усмено испитивање, самостално излагање ученика, домаћи истраживачи задаци, рад</p>

Средња школа “Хиљаду триста каплара “, Љиг

<p>2.Права из радног односа</p>	<p>-зна разлику између пуног, непуног, скраћеног радног времена и прековременог рада</p> <p>-зна појам и врсте одмора</p> <p>-прави разлику између плаћеног и неплаћеног одсуства и мировања радног односа</p> <p>-зна да дефинише појам зараде, накнаде -зараде и других примања</p> <p>-дефинише појам и значај заштите запослених и заштите животне средине</p> <p>-препознаје решења о заради, решења о породичном одсуству</p> <p>-зна појам и врсте материјалне одговорности запослених</p>	<p>у пару, вежбање, социолошки дијалог, вежбање и примена правних прописа</p> <p><u>Наставна средства:</u> одабрани текстови, ТВ, интернет, штампа, шира литература</p> <p><u>Место реализације:</u> учионица</p>
<p>3.Престанак радног односа</p>	<p>-зна разлоге престанка радног односа</p>	
<p>4.Облигације</p>	<p>-зна појам, субјекте и предмет облигација</p> <p>-зна разлоге настанка, изворе и врсте облигација</p>	
<p>5.Уговори</p>	<p>-разуме појам, закључење и врсте уговора</p> <p>-зна правно дејство, услов, доцњу и рок у уговору</p> <p>-прави разлику између уговора облигационог и привредног права</p> <p>-зна разлоге престанка облигација и уговора</p> <p>-зна разлоге неважности уговора</p> <p>-препознаје одлике појединих врста</p>	

Средња школа “Хиљаду триста каплара”, Љиг

	уговора(о купопродаји, превозу, посредовању, заступању, складиштењу, шпедицији, осигурању, кредиту	
6.Хартије од вредности	-зна појам, значај, правно дејство, особине и врсте хартија од вредности	